



ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ



ΣΟΒΑΡΑ ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ – ΜΑΖΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Να βαθύνουμε την κρίση τους



ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ: ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΗΠΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΩΝ ΑΣΥΛΟ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η επέτειος των 20 χρόνων από την 11η Σεπτέμβρη του 2001 και την έναρξη του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας» συμπίπτει με την ταπεινωτική αποχώρηση του αμερικανικού στρατού από το Αφγανιστάν. Το τέλος του πολέμου συνοδεύτηκε από μια ενορχηστρωμένη καμπάνια έμμεσου ξεπλύματος της 20ετούς κατοχής και των πεπραγμένων της, όπως και μια προληπτική ρατσιστική υστερία για τα

επερχόμενα «προσφυγικά κύματα». Απέναντι στα πολλαπλά βάσανα που αντιμετωπίζουν οι λαοί της «περιφέρειας», το καθήκον που αντιστοιχεί σε εμάς που δρούμε «στη Δύση», είναι να παλέψουμε ενάντια στις δικές μας κυβερνήσεις για να τους αφήσουν επιτέλους ήσυχους. Και να αγωνιστούμε να ανοίξουν τα σύνορα για όσους χάνουν κάθε ελπίδα για μια καλύτερη ζωή στον τόπο τους.

ΣΕΛ. 12-13, 24-26, 28-29, 30-31



της σύνταξης...

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ η κυβέρνηση έμπαινε στον τρίτο χρόνο της θητείας της, ο Μητσοτάκης βυθιζόταν στον λάκκο των προβλημάτων της πολιτικής του.

ΟΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ πυρκαγιές του Αυγούστου έφεραν με δραματικό τρόπο στην επιφάνεια τις συνέπειες της πολιτικής των δραστικών και πολύχρονων περικοπών σε πόρους και προσωπικό στον δημόσιο τομέα και ειδικότερα στο τμήμα του που αφορά το επίπεδο ζωής του φτωχότερου τμήματος του πληθυσμού. Οι τεράστιες αδυναμίες των δυνάμεων πυρόσβεσης συνδυάστηκαν ως σοκαριστική εμπειρία στα μάτια της κοινωνικής πλειοψηφίας με την πικρή γνώση που έχει αποκτηθεί με τις περικοπές στην περίθαλψη και την εκπαίδευση. Ακόμα και οι καθαρά φιλοκυβερνητικές εφημερίδες δεν κατόρθωσαν να περιοριστούν στη γενικόλογη και υποκριτική αναφορά στην κλιματική κρίση (οποία έγκαιρος διάγνωσης...) και υποχρεώθηκαν –για να μπορούν να συνεχίζουν να «συνομιλούν» με τους αναγνώστες τους– να αναφερθούν εκτενώς στις σοκαριστικές ελλείψεις στις δυνάμεις πυρόσβεσης, που επέτρεψαν στις πυρκαγιές να πάρουν πρωτοφανείς καταστροφικές διαστάσεις. Όπως το συνόψισε το «Βήμα», ιδιοκτησίας του πρωθυπουργικού φίλου Β. Μαρινάκη, «το πολιτικό πλήγμα είναι μέγα και οι συνέπειες βέβαιες»...

ΟΙ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ δεν ήταν μια «στιγμιαία» δοκιμασία για τον Μητσοτάκη. Πριν ακόμα σβήσουν οι τελευταίες φωτιές, οι επιστήμονες προειδοποιούν για τη μεγάλη επικινδυνότητα του τέταρτου κύματος της πανδημίας που αναμένεται να κορυφωθεί μέσα στο Σεπτέμβριο, με προβλέψεις που μιλούν για περισσότερα από 7-8 χιλιάδες κρούσματα ημερησίως, μέσα σε 3-4 εβδομάδες. Και ο τυφώνας Κεραμέως ισοπεδώνει τη δημόσια εκπαίδευση, ενώ έρχεται στη Βουλή σε λίγες μέρες το νομοσχέδιο για την ιδιωτικοποίηση της επικουρικής ασφάλισης.

ΜΕΣΑ ΣΕ ΑΥΤΕΣ τις συνθήκες αποσύρθηκε από τη δημόσια συζήτηση κάθε σενάριο για πρόωρες εκλογές. Ο Μητσοτάκης στρέφεται (θέλοντας και μη) προς την αμυντική τακτική του ανασχηματισμού, τον οποίο μάλιστα η ίδια η ΝΔ προσδιορίζει ως ανασχηματισμό «επανεκκίνησης». Τα κυβερνητικά επιτελεία αναζητούν υποσχέσεις και δημαγωγικές κορώνες για να εκτοξευτούν στη ΔΕΘ και να βοηθήσουν τον Μητσοτάκη να ξεκολλήσει από το λάκκο και «να ανακτήσει την πολιτική πρωτοβουλία» ενώπιε μιας περιόδου που θα είναι εν γένει

ναρκοθετημένη.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ των εργαζομένων και των λαϊκών τάξεων, το κέντρο της προσοχής πρέπει να συγκεντρωθεί στο περιεχόμενο της πολιτικής του Μητσοτάκη.

ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ για αύξηση των κοινωνικών δαπανών και για μαζικές προσλήψεις προσωπικού στις κοινωνικές υπηρεσίες είναι επίκαιρα, επείγοντα και απολύτως δικαιωμένα τόσο από τις εξελίξεις όσο και από τις επικίνδυνες προοπτικές. Ένα σχετικά καινούργιο ζήτημα είναι ο κυβερνητικός ελιγμός περί της «πράσινης ανάπτυξης». Μιλώντας την επομένη της καταστροφής στη βόρεια Εύβοια, ο Μητσοτάκης δεν περιορίστηκε στη διαπίστωση της κλιματικής κρίσης. Κάλεσε τις μεγάλες επιχειρήσεις να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανασυγκρότηση των καμένων περιοχών και προανήγγειλε μια πολιτική που λέει ότι η μοναδική ρεαλιστική και αξιόπιστη απάντηση στις απειλές της κλιματικής κρίσης είναι η πλήρης απελευθέρωση των δραστηριοτήτων του κεφαλαίου από τους «γραφειοκρατικούς» περιορισμούς σε επιχειρήσεις στο έδαφος, στα νερά, στον αέρα... Είναι το πολιτικό ισοδύναμο των κραυγών του Ανδριανόπουλου κ.ά. –επί των κυβερνήσεων του Μητσοτάκη πατρός– που έλεγαν ότι η μοναδική ρεαλιστική και αξιόπιστη απάντηση στην ανεργία και στη διαρκή λιτότητα ήταν η «απελευθέρωση» της αγοράς εργασίας, που θα έδινε στο κεφάλαιο τάχα τη δυνατότητα να καθοδηγήσει μια πορεία προς διαρκή και δίκαιη ανάπτυξη. Τα αποτελέσματα της τότε νεοφιλελεύθερης πολιτικής είναι πλέον γνωστά και αυτό είναι μια ισχυρή προειδοποίηση για το τι θα συμβεί αν αφήσουμε τα αρπακτικά της αγοράς να επεκτείνουν σήμερα ανεξέλεγκτα τη δράση τους στα βουνά, στις παραλίες, στις λίμνες και στα ποτάμια, στον αέρα κ.ο.κ.

Η ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΑΥΤΗ, της εμβάθυνσης και επέκτασης του νεοφιλελευθερισμού, έχει περιορισμένη πειστικότητα απέναντι στις μεγάλες λαϊκές μάζες. Γι' αυτό η κυβέρνηση χρειάζεται ιδεολογικές καμπάνιες, όπως η παλαιότερη σταυροφορία «κατά του λαϊκισμού», με μεγάλη παραπαιστική και αποπροσανατολιστική ισχύ.

ΑΝ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ τους «διανοούμενους» του κυβερνητικού στρατοπέδου θα καταλήξει στη διαπίστωση ότι ο Μητσοτάκης πολιορκείται από ένα δαιμόνιο εχθρό: το... αντιεμβολιαστικό κίνημα. Είναι εξοργιστικό το γεγονός ότι η ΝΔ προσπαθεί συνειδητά να στρέψει αυτή την καμπάνια

κατά των εκπαιδευτικών και των νοσηλευτικών, δηλαδή κατά των συνδικαλισμένων κλάδων που στάθηκαν στην πρώτη γραμμή της αντιμετώπισης του Covid και που έχουν υψηλότερα ποσοστά εμβολιασμού (75% και 85-90% αντίστοιχα), που είναι αισθητά πάνω από τον εθνικό μέσο όρο. Πρόκειται για φοβερή υποκρισία. Γιατί το μοναδικό τμήμα που στέκεται κατά του εμβολισμού για ιδεολογικοπολιτικούς λόγους, είναι σαρξ εκ της σαρκός της «βαθιάς» Δεξιάς: ένα σκοταδιστικό τμήμα της ελληνορθόδοξης εκκλησίας, κάποιες υπερσυντηρητικές χριστιανικές αιρέσεις, ένα τμήμα της ρατσιστικής ακροδεξιάς.

Ο ΚΟΣΜΟΣ που δεν έχει (ή δεν έχει ακόμα) εμβολιαστεί δεν πρέπει να τσουβαλιάζεται όλος στην ουρά αυτού του συρφετού. Μέσα στο 35-40% του πληθυσμού που παραμένει μη-εμβολιασμένο, σε όλες τις έρευνες, μόνο μια μειοψηφία του 9-10% εξ αυτών δηλώνει ότι δεν προτίθεται να εμβολιαστεί από δική του επιλογή. Η καθυστέρηση στην επίτευξη του αναγκαίου ποσοστού εμβολιασμού για την ανασχεση του Covid (που αρχικά ορίστηκε στο 70-75% του πληθυσμού, για να αυξηθεί στο 85-90% μετά την επικράτηση της μετάλλαξης Δέλτα) πρέπει να αποδοθεί ως ευθύνη στο οργανωμένο κράτος και ειδικότερα στην κυβέρνηση. Ο εμβολιασμός στην Ελλάδα άρχισε με σημαντική καθυστέρηση σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και στα πρώτα στάδια προχωρούσε με ταχύτητα σαλιγκαριού. Ο εμβολιασμός των νέων, άνω των 18, άρχισε πριν 3 μήνες, ενώ των παιδιών, άνω των 12 χρόνων, πριν ελάχιστες εβδομάδες. Στον ανεμβολίαστο κόσμο υπάρχουν άγνοιες, φοβίες, αλλά και σε πολλές περιπτώσεις αντικειμενικές δυσκολίες, που η απάντησή τους είναι ευθύνη της οργανωμένης κρατικής μηχανής υπό την κυβερνητική ηγεσία.

ΌΛΕΣ ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ της Αριστεράς και του οργανωμένου λαϊκού κινήματος πήραν από την αρχή καθαρή θέση υπέρ του εμβολιασμού και πρωτοστάτησαν στην κριτική απέναντι στην κυβέρνηση για τις απαράδεκτες καθυστερήσεις της στον εμβολιασμό, αλλά επίσης και στα φοβερά κενά της πολιτικής της σε όλα τα άλλα αναγκαία μέτρα κατά του Covid (ενίσχυση του ΕΣΥ, πρωτοβάθμια περίθαλψη, μέτρα προστασίας στα μέσα μεταφοράς και στους χώρους εργασίας κ.ο.κ.).

ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ θέλει να αποκρύψει το κυβερνητικό στρατόπεδο όταν εκτοξεύει τους μύδρους περί «αντιεμβολιαστι-



ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ:
Αντώνης Νταβανέλος

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΣΗ:
«ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ»
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Κλαζομένων 1-3, Τ.Κ. 10440, ΑΘΗΝΑ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: IRIS AEBE
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τηλ.: 210-3306286
e-mail: sidaxi@idea.org.gr
Fax: 210-3303566

ΓΙΝΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ



- Εξάμην 30 ευρώ
- Ετήσια 60 ευρώ
- Εξωτερικού 70 ευρώ
- Μπορείτε να καταθέσετε τη συνδρομή σας στο λογαριασμό 064/754747-11 της Εθνικής Τράπεζας.
- Υπεύθυνος Γρηγόρης Δεμέστιχας, τηλ 6976564624

κού λαϊκισμού» κατά των συνδικαλισμένων νοσηλευτικών και εκπαιδευτικών, ενώ συμπεριφέρεται με το γάντι απέναντι σε κλάδους που είναι προνομιακά ακροατήρια της Δεξιάς, όπως οι ένστολοι και το παπαδαριό.

ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΕ ΑΥΤΗ την καμπάνια πρέπει να σταθούμε με ψυχραιμία και αποφασιστικότητα. Σταθερά και καθαρά υπέρ του εμβολιασμού. Σταθερά και καθαρά, όχι στον υποχρεωτικό εμβολιασμό και κυρίως όχι σε μέτρα καταστολής με πρόσχημα των εμβολιασμό (απολύσεις κλπ). Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι μέτρα που εισάγονται στις κοινωνίες μέσα σε έκτακτες συνθήκες, έχουν την τάση να μονιμοποιηθούν. Και οι διαδικασίες πρωτοφανούς καταγραφής δεδομένων των ανθρώπων από τις κρατικές υπηρεσίες, που κατέστησαν αναγκαίες κατά την περίοδο της πανδημίας, θα είναι την επόμενη μέρα ένα τεράστιο κοινωνικοπολιτικό ζήτημα. Γιατί το ιατρικό απόρρητο υπήρξε, μετά το 1945, μια έννοια συνδεδεμένη στενά με τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, ενώ μια οριστική κατάργησή του θα έχει επικινδυνότητες (εργασιακές, ασφαλιστικές κ.ά.) για χιλιάδες ανθρώπους που θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες.

Η ΚΑΜΠΑΝΙΑ κατά του «αντιεμβολιαστικού κινήματος» δεν είναι η μόνη. Πριν καν αποχωρήσουν οι Αμερικανοί από την Καμπούλ, ο Μητσοτάκης άρχισε να προπαγανδίζει ότι η χώρα κινδυνεύει από ένα νέο κύμα Αφγανών προσφύγων. Εδώ η υποκρισία ξεχειλίζει: Πέραν του γεγονότος ότι για την ώρα δεν υπάρχουν Αφγανοί πρόσφυγες που να έχουν καταφτάσει στην περιοχή, η προσπάθεια της Δεξιάς να αναζωπυρώσει ρατσιστικές προκαταλήψεις και να αποπροσανατολίσει τον κόσμο από τα πραγματικά προβλήματα εξυπηρετεί και τον στόχο να αποκρύψει την πρωτοφανή οικονομική/διπλωματική/στρατιωτική σύσφιξη των σχέσεων με τις ΗΠΑ. Την ώρα που οι Ταλιμπάν έμπαιναν στην Καμπούλ, στην Αθήνα κατέφτανε ο γεροϋσιαστής Μενέντεζ, ο γκουρού της γεωπολιτικής στρατηγικής των Ρεπουμπλικάνων και των Δημοκρατικών στις ΗΠΑ και εμπνευστής του νόμου (!) που σφραγίζει τη «στρατηγική αναβάθμιση» των ελληνοαμερικανικών σχέσεων. Το μενού της επίσκεψης περιλάμβανε την δέσμευση του Μενέντεζ για μια διαρκή ροή όπλων από τα αποθέματα του αμερικανικού στρατού προς την Ελλάδα, την προώθηση των διαπραγματεύσεων για αγορά F35 και άλλων «στρατηγικών» όπλων τελευταίας γενιάς, τη συζήτηση για αναβάθμιση των αμερικανικών βάσεων και τη δημιουργία πρόσθετων στρατιωτικών εγκαταστάσεων στον ελλαδικό χώρο και, τέλος, την επαναβεβαίωση από τον Μενέντεζ ότι οι ΗΠΑ θεωρούν την Ελλάδα προνομιακό «στρατηγικό» στήριγμα του νατοϊκού τόξου ανάσχεσης από την Πολωνία ως το Ισραήλ, ενώ στην Ανατολική Μεσόγειο θα ενισχύσουν τη στήριξη του «άξονα» Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ. Είναι μια σημαντική πρόκληση: την ώρα που στη χώρα καταρρέουν τα σχολεία και τα νοσοκομεία, η κυβέρνηση διαπραγματεύεται πανάκριβα καταστροφικά όπλα όπως τα F35 και επιλέγει να γίνει

πιστό πiónι της στρατιωτικής υπερδύναμης που ανασυντάσσει τις γραμμές της μετά από μια στρατηγική ήττα στην Ανατολή. Αυτός ο προσανατολισμός είναι τυφλός: τα σχέδια της κυριαρχίας στην Ανατολική Μεσόγειο, όπως τα αποτύπωνε ο αγωγός East Med, έχουν ήδη καταρρεύσει, η εξορυκτική στρατηγική έχει ήδη μπει σε κρίση και αμφισβήτηση σε πολλές χώρες και μεγάλα τμήματα των «αγορών», ενώ πολλοί έμπειροι διπλωμάτες και ειδικοί των διαπραγματεύσεων του ελληνικού κράτους στους κορυφαίους διεθνείς θεσμούς δηλώνουν δημόσια ότι έχει φτάσει η ώρα «να ξανασκεφτούμε τις σχέσεις μας με την Τουρκία». Και σε αυτό το πεδίο ωριμάζουν οι συνθήκες για μια βαθιά κρίση της κυβερνητικής πολιτικής.

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ του Μητσοτάκη είναι κατά πολύ περισσότερο να βυθιστεί στην κινούμενη άμμο της κρίσης της πολιτικής του, παρά να ανακτήσει την πολιτική πρωτοβουλία με κάποιες υποσχέσεις στη ΔΕΘ και με την εντατικοποίηση του επικοινωνιακού πολέμου.

ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ δημοσκοπήσεις εμφανίζεται καθαρά η προοπτική της κατάτμησης και της απόσυρσης της εμπιστοσύνης από σημαντικό τμήμα της επιρροής της. Στη ΝΔ θεωρούν αυτά τα ευρήματα «διαχειρίσιμα», γιατί δεν ενισχύεται κανείς άλλος από τους αντιπάλους τους και ιδίως ο ΣΥΡΙΖΑ. Όμως η κατάτμηση, η ενίσχυσης της απάντησης «κανέννας!» είναι πάντα μια ηχηρή προειδοποίηση πολιτικής κρίσης.

ΣΗΜΕΡΑ ΕΧΟΥΜΕ απέναντί μας μια κυβέρνηση πολύ πιο αδύναμη απ' ό,τι ήταν στο καλοκαίρι του 2020. Αυτήν τη πραγματικότητα γνωρίζουν καλά ο βαθιές συστημικές δυνάμεις. Γι' αυτό παραμένουν ισχυρές οι φωνές για οργάνωση των «συναινέσεων» και ενεργοποιείται η πίεση πάνω σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις και ιδίως στον ΣΥΡΙΖΑ για να ευθυγραμμιστούν με αυτή την προοπτική. Η επίθεση που δέχτηκε η Φώφη Γεννηματά όταν, για τους δικούς της πολιτικούς υπολογισμούς, έκανε το ελάχιστο (δηλαδή να ζητήσει την παραίτηση υπουργών μετά την καταστροφή των πυρκαγιών), ήταν μια ένδειξη αυτής της επίγνωσης της κρισιμότητας της κατάστασης, που μετατρέπεται σε αίτημα της κυρίαρχης τάξης προς τις πολιτικές ηγεσίες για αυτοπειθάρχιση και αυτοπεριορισμό.

ΌΜΩΣ η πρωτογενής λαϊκή αγανάκτηση, το ρεύμα «κανέννας!», για να γίνει πολιτική δύναμη προϋποθέτει την ενεργή παρέμβαση της οργανωμένης Αριστεράς και μια γενικευμένη κινηματική ανάταση.

ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ η κατάσταση είναι καλύτερη των αναγκών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ επέλεξε την επομένη των πυρκαγιών για να δώσει δείγμα υπευθυνότητας και δημιουργικής αντιπολίτευσης. Πέρα από τις ανέξοδες ρητορείες, δεν έθεσε κανένα απολύτως συγκεκριμένο αίτημα και δήλωσε «έτοιμος» για συνεννόηση και συναίνεση ως προς το σχέδιο ανασυγκρότησης των καμένων περιοχών. Ο Τσίπρας στην πραγματικότητα ζήτησε να συνδιαμορφω-

θεί από τα δύο «μεγάλα κόμματα» η πολιτική για την λεγόμενη Πράσινη Ανάπτυξη. Στη συνέχεια, οι κομματικές αποφάσεις για την αντιπολιτευτική τακτική είναι βγαλμένες κατευθείαν από την παράδοση του... Φώτη Κουβέλη: Στοχοποίηση του Μητσοτάκη προσωπικά και έμφαση στα προβλήματα της «καθημερινότητας». Μόνο που έτσι μένει στο απυρόβλητο η κυβερνητική στρατηγική, το πρόγραμμα της ΝΔ, που –άλλωστε– βαδίζει πάνω στις ράγες του μνημονίου 3 και της συμφωνίας του 2018 με τους δανειστές, που υπέγραψε τότε ο... Αλέξης Τσίπρας. Αυτή η σύγχρονη εκδοχή αντιπολίτευσης που περιμένει την κυβερνητική προοπτική ως «ώριμο φρούτο», είναι στην πράξη πολύ πίσω από την αντιπολιτευτική τακτική του Ανδρέα Παπανδρέου απέναντι στον Κ. Μητσοτάκη στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Γι' αυτό στον ΣΥΡΙΖΑ ανεβαίνει η ένταση στο εσωτερικό, οξύνονται οι σχέσεις, ανοίγουν ερωτήματα «επόμενης ημέρας», εμφανίζεται και εδώ η προοπτική της κατάρτησης.

ΤΟ ΚΚΕ κινείται πολύ διαφορετικά. Βάζει γραμμή και παίρνει πρωτοβουλίες (πχ Β. Εύβοια) που επιτρέπουν σε έναν κόσμο να δρα ως αριστερός. Αυτό του δίνει τη δύναμη συσπείρωσης και αναπαραγωγής. Όμως στα σημερινά του επίπεδα. Στο ΚΚΕ γνωρίζουν καλά την τέχνη της αναπαραγωγής μιας συσπείρωσης και εξίσου καλά το πού αυτή διαφέρει από μια γραμμή πραγματικής αντιπαράθεσης και πρόκλησης του συστήματος. Γνωρίζουν ότι το δεύτερο απαιτεί κεντροποιημένες πρωτοβουλίες και ότι αυτές συνήθως προϋποθέτουν συσπείρωση ευρύτερων δυνάμεων. Προς το παρόν απέχει προσεκτικά από κάθε τέτοιου είδους «περιπέτεια». Με κέρδος να έχει το απυρόβλητο ή και το σεβασμό από σοβαρές συστημικές δυνάμεις, αλλά και με αντίτιμο το να γνωρίζει ότι με αυτή την τακτική δεν είναι εφικτά «άλματα» προς τα πάνω, παρότι οι συνθήκες (πολιτικές και κοινωνικές) τα κάνουν αναγκαία και εφικτά.

ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ όπου θα χρειαστεί να δοθεί έμφαση στην κινηματική ανάπτυξη. Παράλληλα, θα πρέπει να χτιστούν οι βάσεις για μια γενικότερη αντισυστημική πολιτική, που θα επιχειρεί να δώσει απαντήσεις στα μεγάλα μέτωπα που ανοίγουν συνδυασμένα, όπως αυτά της κλιματικής κρίσης, της έντασης του ρατσισμού και του σεξισμού, της οικονομικοκοινωνικής κρίσης. Σε αυτήν τη προσπάθεια είναι αναγκαία μια τακτική ευρύτερης συσπείρωσης δυνάμεων, όπως αυτή που επιχειρεί η «Αριστερή Πρωτοβουλία Διαλόγου και Κοινής Δράσης».

ΜΕ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ότι οι απαντήσεις δεν είναι «έτοιμες», ότι τα «πλάισια» δεν είναι δεδομένα, ότι ένας αριστερός κόσμος έχει τραυματιστεί από εμπειρίες του παρελθόντος. Μια τέτοια προσεκτική πορεία ανασυγκρότησης μπορεί να δώσει καρπούς.

Η ΑΠΟΣΥΡΣΗ του σεναρίου άμεσης εκλογικής αναμέτρησης δίνει πολιτικό χρόνο. Το «βαρύ πλήγμα» στο Μητσοτάκη θα δώσει στις μάχες που έρχονται πολιτικές ευκαιρίες. Εκεί θα μετρηθούμε.

Διαδηλώνουμε στη ΔΕΘ στις 11 Σεπτέμβρη Μαζικός αγώνας για την προστα- της φύσης, των δικαιωμάτων

Της Κατερίνας Γιαννούλια

Η καθημερινότητα για τα εργατικά-λαϊκά στρώματα έχει γίνει κόλαση: πύρινη κόλαση, περιβαλλοντική κόλαση, υγειονομική κόλαση, εργασιακή κόλαση. Το σύστημα κι οι κυβερνήσεις του προκαλούν κυριολεκτική και μεταφορική ασφυξία: ασφυξία δικαιωμάτων κι ελευθεριών, τιμωρίες και ατομική ευθύνη, για τους πολλούς.

Η διάλυση του κρατικού μηχανισμού σε όλα τα επίπεδα είναι αναμφισβήτητη, ακόμα και στον κόσμο της ΝΔ.

Η κλιματική κρίση, που επικαλέστηκε ο Μητσοτάκης, σε μια απέλπιδα προσπάθεια να μετατοπίσει τις ευθύνες του εγχώριου συστήματος, για την τραγωδία των πυρκαγιών, απλά βάζει στο κάδρο τον καπιταλισμό παγκόσμια, αναπόσπαστο μέρος του οποίου είναι και οι δικοί μας αστοί.

Η πύρινη τραγωδία συνέβη ως αναμενόμενη συνέπεια της τρομακτικής υποστελέχωσης δασικών και πυροσβεστικών υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 20 χρόνων. Οι γεωτεχνικοί, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι δασολόγοι, από το 2000 έως το 2021 έχουν μειωθεί στους μισούς. Μια ακριβής αποτύπωση της κατάστασης είναι ότι οι φωτιές, σε όλη σχεδόν την Ελλάδα ταυτόχρονα, έπρεπε να αντιμετωπιστούν από 250 πυροσβέστες των μηχανοκίνητων τμημάτων, 1.200 πεζοπόρους και να έχουν προληφθεί με δασικές εργασίες από 650 δασολόγους! Αυτός είναι ο δημόσιος τομέας, με αριθμούς, που οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές όλων των κυβερνήσεων έχουν αφήσει να μας προστατέψει, ανθρώπους, ζώα και φύση. Και με αντίστοιχα αποδεδειγμένα δυναμικά (πχ οι γεωλόγοι του Δημοσίου είναι 130 αυτήν τη στιγμή) αφήνουν στην... τύχη και τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα στις πληγείσες περιοχές, αναμένοντας την επόμενη προδιαγεγραμμένη "φυσική" καταστροφή.

Το υγειονομικό θρίλερ εξελίσ-

σεται για το λαό παράλληλα με καταναγκασμούς κι εκβιασμούς αντί για επιστημονική τεκμηρίωση και πειθώ, νέα δωράκια για τους ιδιώτες της υγείας και κινδύνους για μεγαλύτερη εξάπλωση της μετάλλαξης Δ σε εμβολιασμένους κι ανεμβολίαστους. Η κυβέρνηση έχει μετατρέψει το εμβόλιο, από επιστημονική παροχή σε τιμωρία για συγκεκριμένες εργασιακές ομάδες, που υπερέβησαν εαυτόν το προηγούμενο διάστημα (υγειονομικούς, εκπαιδευτικούς, δημοτικούς υπαλλήλους), συμπυκνώνοντας την πολιτική της στην ανεύθυνη και πρόχειρη πρακτική "τρέχστε να εμβολιαστείτε, δουλέψτε για την οικονομία μας και ξαναγυρίστε στην 'κανονικότητα', χωρίς να με σκοτίζετε με μέτρα κι υποχρεώσεις προστασίας για τον κόβιντ από το κράτος και την εργοδοσία!". Για ακόμα μια φορά η κυβέρνηση αποσύρει το κράτος, ως μηχανισμό ολοκληρωμένης διαχείρισης της δημόσιας υγείας δηλώνοντας ότι άλλα μέτρα (αύξηση των ΜΜΜ και φίλτρα αποστείρωσης αέρα, λιγότεροι μαθητές ανά τάξη, μάσκες, τεστ, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, ενίσχυση του ΕΣΥ κ.ά.) δεν προτίθεται να παρέχει και εναποθέτει στην ατομική ευθύνη των εργαζομένων την όποια προστασία, μέσω του εμβολίου και μόνο! Συγχώνως, επιδεικνύει εγκληματική αδιαφορία και για τους εμβολιασμένους, εκπέμποντας σήμα ότι αυτοί δεν έχουν ανάγκη ούτε από συνεχείς ελέγχους μέσω αξιόπιστων και δωρεάν τεστ, ούτε από κανένα άλλο μέτρο προστασίας. Μας θεωρούν όλες κι όλους αναλώσιμους!

Το ίδιο διάστημα οι αντεργατικές επιθέσεις κλιμακώνονται, τόσο στον τομέα της επικουρικής ασφάλισης, που μετατρέπεται σε τζόγο του κεφαλαίου με ξένα... κόλυβα (με τις εισφορές των εργαζομένων), όσο και στο δημόσιο σχολείο, το οποίο γίνεται ακραία ταξικό, με τις 'δεξιότητες' να παίρνουν τη θέση της μόρφωσης και της επιστήμης, χωρίς δημοκρατία και τη δημιουργική συμβολή των εκπαιδευτικών (τους οποίους απειλεί, αντίστοιχα με τους υγειονομικούς, με στέρηση μισθού αν



δεν συμμετέχουν στην αξιολόγηση), ενώ αφήνει εκτός δημοσίων πανεπιστημίων χιλιάδες παιδιά, που τα οδηγεί εκεί που δεν υπάρχουν βάσεις, παρά μόνο η αξία του χρήματος!

Από την πίσω πόρτα οργανώνεται ΣΔΙΤ (Συμβάσεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα) στα δημόσια νοσοκομεία, ζεστό χρήμα ρέει τους ιδιώτες κλινικάρχες, αλλά και στα ΙΕΚ και τα κολέγια στο χώρο της... πρώην δημόσιας παιδείας, όπως και στα μεγάλα δικηγορικά γραφεία, για την απονομή των όλο και πιο πενιχρών συντάξεων.

Και ταυτόχρονα, οι δημόσιες υπηρεσίες αποστερούνται του ρόλου τους και μέσω μιας νέας διαδικασίας: όλο και πιο συχνά και σε όλο και περισσότερες περιπτώσεις, οι υπηρεσιακοί προϊστάμενοι, ακόμα και οι αιρετοί που εκλέγονται, αντικαθίστανται από πολιτικές ηγεσίες και διορισμένες επιτροπές. Η επιτροπή με επικεφαλής το Μπένο είναι ένα τέτοιο παράδειγμα, η μετατροπή του ΣΕΠΕ (Σώμα Επιθεωρητών Ερ-

γασίας) σε Ανεξάρτητη Αρχή που δεν λογοδοτεί σε υπηρεσιακούς παράγοντες είναι ένα άλλο, η αναστολή αδειών των υγειονομικών απευθείας από τον υπουργό και αναπληρωτή υπουργό υγείας είναι ένα ακόμα και ο κατάλογος μπορεί να μακρύνει.

Συμπέρασμα Α: η κυβέρνηση δεν αντέχει την παρέμβαση ούτε της δικής της υπηρεσιακής ιεραρχίας, ούτε των δικών της εκλεγμένων περιφερειαρχών, δημάρχων κλπ.

Συμπέρασμα Β: αυτό το ζοφερό περιβάλλον, για να ισχύσει και να εμπεδοθεί χρειάζεται αφενός συναίνεση από τα πολιτικά κόμματα (ο ΣΥΡΙΖΑ τις μέρες των πυρκαγιών τη διαλαλούσε με όλους τους τρόπους), αλλά και κοινωνική αφωνία. Η δεύτερη, επειδή δεν προβλέπεται, φροντίζουν να την επιβάλλουν με νόμους όπως του Χατζηδάκη και της Κεραμέως.

Μετά την ψήφιση του Νόμου Χατζηδάκη, τον Ιούνιο του 2021, πριν τελειώσουν τα...μπάνια του λαού, πριν τελειώσει ο Αύγουστος, ο υπουργός Εργασίας έσπευσε να

ασία της ζωής, του λαού

στείλει εγκυκλίους για την εφαρμογή του Νόμου στο σκέλος της λειτουργίας των συνδικαλιστικών οργανώσεων, της προκήρυξης και της υλοποίησης απεργίας, για να προλάβει τις αναμενόμενες εργατικές και λαϊκές αντιδράσεις και να δηλώσει ότι τα συνδικάτα θα είναι υπόλογα και δέσμια στο κράτος και την εργοδοσία, αλλιώς θα βγαίνουν στην παρανομία και θα διώκονται!

Συμπέρασμα Γ: η 'λαϊκή' ατάκα του καλοκαιριού, που ταξίδεψε αστραπιαία από στόμα σε στόμα και σε όλα τα κοινωνικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένης της ΕΡΤ (όπου πρωτοακούστηκε), το σλόγκαν "Μητσοτάκη γ@μιέσ@!", δεν είναι τίποτα μπροστά στη λαϊκή δυσарέσκεια και την οργή εκατομμυρίων εργαζομένων που έχουν κατανοήσει πλήρως ότι η ελευθερία δεν είναι για όλους (άλλοι οι εργοδότες που μπορούν να μην εξαναγκάζονται σε υποχρεωτικές Συλλογικές Συμβάσεις κι άλλοι οι υγειονομικοί ή οι εκπαιδευτικοί που υποχρεώνονται να καταθέτουν πιστοποιητικά εμβολιασμού, η υγεία δεν είναι για όλους (άλλο ο φτωχός εργαζόμενος που περιμένει μια επέμβαση όταν κι εφόσον τα δημόσια νοσοκομεία θα πάψουν να είναι μόνο για κόβιντ κι άλλο ο πλούσιος που με τον παρά του θα νοσηλευτεί σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα άθικτα από τον ιό), η παιδεία δεν είναι για όλους (άλλο ο μαθητής που δεν έφτασε την ΕΒΕ της σχολής που ήθελε και σπρώχνεται στο ΙΕΚ κι άλλο η Δάφνη Μητσοτάκη που με χρήμα κι άνεση στο πρωθυπουργικό αεροπλάνο αρχίζει σπουδές στο YALE).

Η φετινή (85η) ΔΕΘ, με τίτλο 'Παρελθόν-Παρόν-Μέλλον', είναι αφιερωμένη στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα των ακραίων ταξικών ανισοτήτων, της αποθέωσης του νεοφιλελευθερισμού (και από κόμματα που έκαναν στροφή προς αυτόν εκκινώντας από τη σοσιαλδημοκρατία, αλλά και από την αριστερά), της διάλυσης των Δημοσίων δομών και μηχανισμών, των γυναικοκτονιών, των στρατευμάτων στο Αφγανιστάν.

Εμείς θα βασισταύουμε όμως

στην Ελλάδα της άμεσης κι έμπρακτης αλληλεγγύης στους πυρόπληκτους της Εύβοιας, στην Ελλάδα των ανθρώπων που οργανώνουν έναν άλλο "μηχανισμό" προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος, των εργαζομένων που δεν καταθέτουν πιστοποιητικά και αξιολογήσεις προκειμένου να δουλέψουν στα κάτεργα για έναν πενιχρό μισθό και μια αμφίβολη σύνταξη, των εργαζομένων που αντιστάθηκαν μαζικά και συλλογικά στο Νόμο Χατζηδάκη και οργανώνουν τη μη εφαρμογή του, αλλά και νέες αντιστάσεις στο Νόμο Κεραμέως, των αντιρατσιστών που θέλουν να καλοδεχτούν τους πρόσφυγες από το Αφγανιστάν, των ανθρώπων που στήνουν ασπίδες προστασίας στους πλησιέστερους, των γυναικών που κατάφεραν να φωνάξουν #metoo, να καταγγείλουν επιθέσεις και να συμμετέχουν στη φεμινιστική απεργία και τις φεμινιστικές διαδηλώσεις για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Με αυτόν τον κόσμο και με την εμπιστοσύνη όσων περιμένουν από αυτόν τον κόσμο, θα βρεθούμε στη διαδήλωση της Θεσσαλονίκης, στις 11 Σεπτεμβρίου, με τις συλλογικότητες, τις παρατάξεις, τα σχήματα, τα σωματεία και τα συνδικάτα μας, εκεί όπου μπορούμε να εκφράσουμε την ταξική μας ενότητα κι αλληλεγγύη, προετοιμάζοντας και συμβάλλοντας σε αγώνες που είναι λογικοί και αναγκαίοι να γίνουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, όσο πιο γρήγορα!

Μέχρι τις 11 Σεπτεμβρίου αξιοποιούμε τη δυνατότητα σε κάθε σωματείο, σε κάθε γειτονιά, σε κάθε σχολή και κάθε συλλογικότητα, σχήμα, ομάδα να οργανώσουμε μια μαζική διαδήλωση στη Θεσσαλονίκη, στέλνοντας ισχυρό μήνυμα στην κυβέρνηση, το σύστημα και όσους συναινούν, ότι θα απαντήσουμε στην ταξική επίθεση και θα σταματήσουμε τη διάλυση των ζώων μας, την καταστροφή της φύσης, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας συλλογικά έναν άλλο μηχανισμό, αντίστασης και ανατροπής.



με κόκκινα μελάνι

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΜΗΤΑΡΑΚΗ

Πιστή στη ρατσιστική γραμμή της «Ευρώπης Φρούριο», η κυβέρνηση αναμένεται να ψηφίσει μέχρι το τέλος της εβδομάδας, ακόμα ένα νομοθέτημα που αποσκοπεί στην επιβολή περαιτέρω εμποδίων στην υποδοχή προσφύγων και τη διαδικασία ασύλου. Συγκεκριμένα, εν μέσω ανθρωπιστικής κρίσης στο Αφγανιστάν, το δικαίωμα του ασύλου υπονομεύεται κατάφωρα με την αύξηση κατά 100% του παράβολου που προτείνεται για την υποβολή μεταγενέστερης αίτησης. Την ίδια ώρα, στο ίδιο αντιπροσφυγικό νομοσχέδιο, προωθείται η κρατική εκδικητικότητα κατά των οργανώσεων αλληλεγγύης. Ειδικότερα, περιλαμβάνεται διάταξη που παρεμποδίζει και οδηγεί στην ποινικοποίηση της δράσης των οργανώσεων διάσωσης προσφύγων στο Αιγαίο, τις οποίες θέτει υπό τον στενό κλοιό του Λιμενικού. Το άρθρο 4ο, άρρηκτα συνδεδεμένο με τις συνεχείς καταγγελίες που δέχεται η Ελλάδα για τις παράνομες επαναπροωθήσεις προσφύγων στο Αιγαίο, θέτει αυστηρούς περιορισμούς και προϋποθέσεις στο έργο των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε «χώρο αρμοδιότητας» του Λιμενικού Σώματος, παραβλέπει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το Δίκαιο της Θάλασσας για ανθρώπους που βρίσκονται σε κίνδυνο και προβλέπει την επιβολή αυστηρών ποινικών κυρώσεων και διοικητικού προστίμου ύψους έως 2.000 ευρώ για κάθε φυσικό πρόσωπο και 12.000 ευρώ για κάθε φορέα. Μετά τις δεκάδες καταγγελίες για παράνομες επιχειρήσεις επαναπροώθησης του ελληνικού Λιμενικού, είναι εμφανές ότι η εν λόγω διάταξη συνδέεται με την κυβερνητική προσπάθεια φίμωσης όσων επιτηρούν και καταγράφουν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ελληνικών αρχών.

ΑΡΓΥΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟ ΣΤΟΥΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ

Όταν στα νοσοκομεία, στα δημόσια σχολεία, στα ασφαλιστικά ταμεία, στο Δημόσιο γενικότερα, οι υπηρεσίες υποφέρουν από την υποχρηματοδότηση και την έλλειψη μόνιμου προσωπικού. Όταν κόσμος πέθαινε χωρίς κρεβάτι εντατικής την άνοιξη και εκατομμύρια στρέμματα άδους χάθηκαν, λόγω έλλειψης μέσων δασοπροσβεσης, υπάρχει απάντηση για το που διοχετεύονται τα κονδύλια του προϋπολογισμού. Σύμφωνα με τα στοιχεία εξόδων «άμυνας» των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το έτος 2019 που εξέδωσε η Eurostat, η Ελλάδα βρέθηκε για άλλη μία χρονιά στις πρώτες θέσεις ξοδεύοντας πάνω

από το 2% του ΑΕΠ της. Μόνη χώρα με μεγαλύτερες ποσοστιαίες στρατιωτικές δαπάνες ήταν η Εσθονία, ξεπερνώντας οριακά την Ελλάδα με 2,1% του ΑΕΠ. Τα στοιχεία αφορούν το έτος 2019, δηλαδή πριν τις πρόσφατες αγορές αεροσκαφών και φρεγατών από την κυβέρνηση Μητσοτάκη που αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά το ποσοστό εξόδων επί του ΑΕΠ, καθώς θα κοστίσουν δεκάδες δισεκατομμύρια. Εξάλλου η Ελλάδα τηρεί αυστηρά εδώ και χρόνια, τη νατοϊκή υποχρέωση που θέλει τα κράτη-μέλη να δίνουν το 2% του ΑΕΠ τους, σε στρατιωτικές δαπάνες. Και κάπως έτσι τα λεφτά δεν φτάνουν ποτέ για προσλήψεις υγειονομικών και πυροσβεστών, αλλά είναι πάντα διαθέσιμα για την ενίσχυση του παράλογου ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού και την εξυπηρέτηση των σχεδίων του ΝΑΤΟ στην περιοχή.

ΤΑΞΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Σε διαδικασία κατάρτισης βρίσκεται το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το 2022. Η κυβερνητική υπερασπισιοδοξία ελπίζει σε ισχυρή ανάπτυξη άνω των 6 ποσοστιαίων μονάδων (!), ενώ αναμένεται ακόμα η επέκταση των φορολογικών ελαφρύνσεων για τις επιχειρήσεις, αλλά και η επαναφορά των πλεονασμάτων μετά τη «χαλάρωση» που δημιούργησε η πανδημία, τη διετία 2020-2021. Αυτές είναι οι βασικές κατευθύνσεις που θα εμπεριέχονται στο κείμενο που θα κατατεθεί στη Βουλή τη Δευτέρα 4 Οκτωβρίου. Πέρα από την αβεβαιότητα για την πορεία εκτέλεσης, όπως συνήθως συμβαίνει τα τελευταία χρόνια, κάποια πράγματα όμως δεν αλλάζουν. Όπως το δωράκι των φοροελαφρύνσεων στις επιχειρήσεις, με τη μείωση των φορολογικών συντελεστών στα επιχειρηματικά κέρδη κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, από 24% στο 22%, ένα μέτρο που θα ισχύει μόνιμα από το 2022, στερώντας 200 εκατ. ευρώ το χρόνο από τα δημόσια ταμεία. Απώλειες του κρατικού προϋπολογισμού-ειδικά για την κοινωνική ασφάλιση-που ξεπερνούν τα 800 εκατομμύρια ευρώ, θα προκύψουν και από το μέτρο της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών, κατά 3%, τόσο για το 2021 όσο και για το 2022. Άλλη μια επίμονη απαίτηση των εργοδοτών, που η κυβέρνηση Μητσοτάκη έκανε πράξη. Οι συνολικοί φόροι το 2022 θα φτάσουν τα 49,4 δισ. ευρώ από 45,5 δισ. φέτος (αύξηση 8,5%), με τα νομικά πρόσωπα να αποδίδουν μόλις 3,2 δισ., τη στιγμή που μισθωτοί και συνταξιούχοι θα κληθούν να πληρώσουν 11,4 δισ.! Τόσο εξόφθαλμη ταξική αδικία.

Ανασχηματισμός που καταγράφει αδιέξοδο

Του Αντώνη Νταβανέλου

Σχεδόν σπάνια το δημοσιογραφικό κλισέ «ώδινεν όρος – έτεκεν μυν» ταιριάζει τόσο καλά στην πραγματικότητα όσο στον ανασχηματισμό της κυβέρνησης Μητσοτάκη στις 31 Αυγούστου.

Το καταστροφικό καλοκαίρι του '21, με τις ανεξέλεγκτες πυρκαγιές και το φούντωμα ξανά της απειλής της πανδημίας, επέφερε ένα ισχυρό ιδεολογικοπολιτικό πλήγμα στην κυβέρνηση της ΝΔ και στρίμωξε στα σχοινιά τον Κυρ. Μητσοτάκη. Και μια κυβέρνηση στριμωγμένη, μια κυβέρνηση σε κρίση, έχει περιορισμένα περιθώρια πρωτοβουλιών «επεκτατικής» πολιτικής. Αυτό κατέγραψε πέραν κάθε αμφιβολίας ο τζούφιος ανασχηματισμός του Μητσοτάκη.

Ο ανασχηματισμός είχε προαναγγελθεί από τη ΝΔ ως «τομή», ως πρωτοβουλία «επανεκκίνησης» της κυβέρνησης. Ως πράξη που θα διασφάλιζε τον «έλεγχο των ζημιών» (damage control που λένε και στην Εύβοια...), θα διεύρυνε την επιρροή προς την κεντροαριστερά και θα βοηθούσε τη συνοχή του κομματικού κορμού της ΝΔ με το πιθανολογούμενο άνοιγμα προς την καραμανλική πτέρυγα.

Με τις προηγούμενες αλλαγές, στις αρχές Αυγούστου, είχε επιτευχθεί μια ενίσχυση των άμεσων σχέσεων της κυβέρνησης με τον κόσμο της «επιχειρηματικότητας». Η αναβάθμιση σε Νο 2 της κυβέρνησης του Άκη Σκέρτσου (στέλεχος της ομάδας Στουρνάρα το 2012-14 και διευθυντής των υπηρεσιών του ΣΕΒ το 2014-19), μαζί με τον Γεραπετρίτη (γ. γραμματέας της κυβέρνησης ΓΑΠ, κατά την προετοιμασία της μνημονιακής στροφής) και τον Πιερρακάκη (σύμβουλο της Άννας Διαμαντοπούλου και «φίλο» του Ευαγγ. Βενιζέλου), συγκροτούν –κατά τον Μητσοτάκη– την ηγεσία του «επιτελικού κράτους». Αξίζει να σημειώσουμε την κατάργηση της θέσης του υφυπουργού με ευθύνη τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι εξελίξεις στις τράπεζες αφήνονται πλέον και τυπικά στον έλεγχο του Στουρνάρα και της παρέας του, πέρα από κάθε «γραφειοκρατικό» περιορισμό. Σε όλους τους



υπόλοιπους άξονες, όμως, ο ανασχηματισμός ήταν απολύτως ανούσιος.

Ο Μιχάλης Χρυσοχοϊδης είχε την τύχη της λεμονόκουπας όταν τελειώνει το στίψιμο. Στη διεύθυνση των κατασταλτικών μηχανισμών του κράτους, τον πρώην γραμματέα του ΠΑΣΟΚ διαδέχεται ο πρώην γραμματέας της ΚΝΕ (το 1989). Όμως ο Τ. Θεοδωρικάκος είναι «παλιά μεταγραφή» στη ΝΔ και δεν προσθέτει καμιά ιδιαίτερη πολιτική δυναμική, ενώ μάλλον θα προσθέσει προβλήματα στον ευαίσθητο χώρο του ελέγχου των αστυνομικών δυνάμεων, όπου ο Χρυσοχοϊδης είχε τουλάχιστον μια προϋπηρεσία.

Η πιο χαρακτηριστική για τη «φτώχεια» των επιλογών του Μητσοτάκη κίνηση είναι η ανάθεση του υπουργείου Υγείας στον Θάνο Πλεύρη. Ένας ακροδεξιός ρατσιστής, με προϋπηρεσία μονάχα στους μηχανισμούς προπαγάνδας, ένας ακόμα από τους καιροσκόπους του Καρατζαφέρη, αναλαμβάνει την ηγεσία των υπηρεσιών Υγείας σε συνθήκες πανδημικής κρίσης! Αξίζει να θυμίσουμε ότι ο Πλεύρης υπήρξε «δεξί χέρι» του Άδωνι Γεωργιάδη, όταν αυτός στην εποχή του μνημονίου 2, έκλεινε κατ' εντολή του δημόσια νοσοκομεία και διέλυε το σύστημα πρωτοβάθμιας περίθαλψης των ασφαλιστικών ταμείων.

Η υπουργοποίηση του Πλεύρη, δίπλα στους Γεωργιάδη και Βορίδη, μαζί με τη νέα ενίσχυση της σαμαρικής πτέρυγας (Κατσανιώτης, Κεδίκογλου) αποδεικνύει ότι η ακροδεξιά είναι ισχυρή «συνιστώσα» της κυβέρνησης σε σύμπλευση με τους

ακραίφνεις νεοφιλελεύθερους του Μητσοτάκη και του «επιτελικού κράτους».

Η Κεραμέως, ακόμα και η Μενδώνη, παρέμειναν στις θέσεις τους, παρόλο που έχουν γίνει «κόκκινο πανί» για την κοινωνία. Ο Χαρδαλιάς βολέυτηκε στο «απάγκιο» του υφυπουργείου Εθνικής Άμυνας και ο Κικίλιας μετακόμισε στο «ήρεμο» (και προσοδοφόρο) υπουργείο Τουρισμού. Ούτε κουβέντα δεν έγινε για απομάκρυνση του διδύμου της συμφοράς Μηταράκης-Βούλτεψη στο υπουργείο Μεταναστευσης. Το damage control επαφίεται στην τύχη του καπετάνιου...

Τα φημολογούμενα «ανοίγματα» (κάποιοι είχαν φτάσει να μιλούν για υπουργοποίηση του Ευαγγ. Βενιζέλου και άλλοι για τον Θεοδ. Ρουσσόπουλο) δεν επιβεβαιώθηκαν.

Μια κίνηση που θα είχε κάποια πολιτική σημασία θα ήταν η υπουργοποίηση του Ευαγγ. Αποστολάκη και η ανάθεση σε αυτόν του κρίσιμου τομέα της Πολιτικής Προστασίας. Η απόρριψη της πρότασης από τον Αποστολάκη, μετά την ανακοίνωση της υπουργοποίησής του (!) αναδεικνύει την πτώτικη τάση του κύρους του Μητσοτάκη και δίνει χαρακτηριστικά φιάσκου στο σχεδιασμό του ανασχηματισμού.

Ο Αλ. Τσίπρας δεν απαλλάσσεται από καμιά ευθύνη για την επιλογή του Ευαγγ. Αποστολάκη –ενός έμπειρου νατοϊκού μεγαλοξωματούχου και «συνομιλητή» του Τζέφρι Πάγιατ...– για το κρίσιμο πόστο του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ το 2015 και στη συνέχεια για τη θέση του υπουργού

Εθνικής Άμυνας. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Μητσοτάκης διάλεξε τον Ευαγγ. Αποστολάκη για να αντιγυρίσει στον Τσίπρα το «γάντι» του αιτήματος για συναίνεση στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας. Όμως το θέμα του παρόντος άρθρου είναι ο ανασχηματισμός του Μητσοτάκη και σε αυτό το θέμα δεν χωρεί αμφιβολία ότι η άρνηση Αποστολάκη να υπουργοποιηθεί, δίνει στην όλη επιχείρηση χαρακτηριστικά πλήρους γελοιοποίησης. Στη συνέχεια, σε μια σπάνια επίδειξη προχειρότητας, ο Μητσοτάκης κατάργησε το υπ. Πολιτικής Προστασίας που είχε μόλις ιδρύσει και ανέθεσε τον τομέα αυτό στις αρμοδιότητες του Θεοδωρικάκου.

Η «νέα» κυβέρνηση σημαδεύεται από την επιβίωση των ακραιφνών νεοφιλελεύθερων υπουργών, ακόμα και των πιο αποτυχημένων, από την ενίσχυση της ακροδεξιάς πτέρυγας στο εσωτερικό της, από τις περιορισμένες δυνατότητες να αξιοποιήσει «εφεδρείες» ώστε να παρουσιάσει –έστω και μόνο επικοινωνιακά– δυναμική «επανεκκίνησης».

Είναι μια κυβέρνηση πιο αδύναμη, πιο ασταθής, πιο ευάλωτη στις μεγάλες δοκιμασίες που έρχονται. Η πανδημία, η ιδιωτικοποίηση του ασφαλιστικού, το κύμα ακρίβειας που ροκανίζει το εργατικό εισόδημα και τα άλλα που έρχονται, είναι πιθανότατο ότι θα την οδηγήσουν στην πτώση. Το πόσο γρήγορα και το πόσο αποτελεσματικά –με την έννοια της κατοχύρωσης βασικών εργατικών και κοινωνικών δικαιωμάτων– είναι υπόθεση της δράσης της Αριστεράς.

Όχι στην κεφαλαιοποίηση της επικουρικής ασφάλισης

Του Θάνου Λυκουργιά

Όπως όλα έδειχναν την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές, την Τετάρτη 1 Σεπτεμβρίου θα κατατεθεί στη Βουλή ώστε προοπτικά να ψηφιστεί το νομοσχέδιο για την κεφαλαιοποίηση της επικουρικής ασφάλισης. Η αποφασιστικότητα της Κυβέρνησης να προχωρήσει την συγκεκριμένη αντιμεταρρύθμιση είχε διαφανεί ήδη από το καλοκαίρι όταν στις 23/7 (!) είχε υπάρξει κυριολεκτικά μεσονύκτια (!!) εισαγωγή του νομοσχεδίου, ενώ δεν είχαν περάσει ούτε δέκα ημέρες από το μπλοκάρισμα που είχε επιβάλλει η Κομισιόν στην αρχική του εκδοχή. Οι Ευρωπαίοι τεχνοκράτες δεν είχαν δείξει να πείθονται από τις ενθουσιώδεις κυβερνητικές εκτιμήσεις ως προς το ύψος της αύξησης του δημόσιου χρέους που θα επιφέρει η μετάβαση από το διανεμητικό σύστημα (56 δις € σύμφωνα με το Υπουργείο Εργασίας) και πολύ περισσότερο για την συνεπακόλουθη δυνατότητα αποπληρωμής των κρατικών δανείων. Όπως μάλλον ήταν αναμενόμενο όμως, οι τεχνικές λύσεις για το ποιος και το πως θα πληρωθεί το μάρμαρο «βρέθηκαν» και το τζογάρισμα των εισφορών των νέων ασφαλισμένων παίρνει πράσινο φως.

Υπενθυμίζεται πως σύμφωνα με τα κυβερνητικά στελέχη και την σχετική αρθρογραφία, βασικοί στόχοι της στροφής προς την κεφαλαιοποίηση είναι η αντιμετώπιση του δημογραφικού κινδύνου και η αποκατάσταση της χαμένης εμπιστοσύνης των νεότερων γενεών προς το ασφαλιστικό σύστημα. Δεν απουσιάζουν επίσης δημοσιεύματα που κάνουν λόγο για σημαντικές αυξήσεις στο ύψος των μελλοντικών επικουρικών συντάξεων.

Ξεκινώντας από το τελευταίο, το προαναφερθέν περιστατικό με την Κομισιόν ή πολύ περισσότερο η εμπειρία του πόσο «μέσα» έπεσαν οι μακροπρόθεσμες προβλέψεις ανάπτυξης για την έξοδο από τα μνημόνια είναι αρκετά διδακτικά από μόνα τους. Επίσης όμως, μελέτες όπως εκείνες του καθηγητή Σ. Ρομπόλη εκτιμούν ότι θα οδηγηθούμε σε μείωση των καταβαλλόμενων επικουρικών και σε μεγάλες ανισότητες, κάτι όχι ξένο από τη δι-

εθνή εμπειρία και ειδικά για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (π.χ. γυναίκες). Καθόλου τυχαία, οι πιο συγκρατημένες δηλώσεις, (χωρίς να αποκλείουν και αυτές τις καλύτερες επιδόσεις, γιατί αλλιώς ποιο το νόημα ;), κάνουν λόγο για μη αρνητικές αποδόσεις των ατομικών εισφορών των ασφαλισμένων. Εξίσου σημαντικά όμως, οι ευκαίτες - εφόσον υπάρξουν - αποδόσεις και η «αντιμετώπιση» του δημογραφικού κινδύνου περνούν αναγκαστικά μέσα από το να εργάζονται περισσότερα χρόνια οι ασφαλισμένοι, μετά τα 67 του ορίου συνταξιοδότησης. Με λίγα λόγια, η προτεινόμενη λύση θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ζωή των εργαζομένων και καθώς το δημογραφικό ζήτημα

σύνης των νέων προς το ασφαλιστικό σύστημα είναι προσχηματική και περισσότερο πατάει στην απογοήτευση λόγω της της διαλυμένης κοινωνικής ασφάλισης και την νεοφιλελεύθερη δαιμονοποίηση αυτής, παρά σε οτιδήποτε άλλο.

Ποιος θα την πληρώσει;

Εφόσον προχωρήσει όμως η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση, η επιβάρυνση και οι κίνδυνοι δεν θα αφορούν μόνο τα ποσά και τους όρους των επικουρικών συντάξεων των νεότερων γενεών. Το πραγματικό κόστος της μετάβασης (άνω των 75 δις €, σύμφωνα με τους Ρομπόλη & Μπέτση) θα μετακυληθεί σε όλους τους ασφαλισμένους και συνταξιούχους, νέους και παλαιούς. Εκεί



Η κεφαλαιοποίηση στην επικουρική ασφάλιση θα αποτελέσει το πρώτο βήμα στην περαιτέρω επέλαση των ιδιωτών στο ασφαλιστικό σύστημα.

αυτό καθ' ευατό δεν αντιμετωπίζεται, το πρόβλημα θα αποτυπώνεται σταθερά.

Στα παραπάνω πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν μια σειρά από επιπλέον πτυχές:

Πρώτα και κύρια, την σαφή διεθνή τάση επιστροφής από κεφαλαιοποιητικά σε διανεμητικά συστήματα λόγω των πολλαπλών προβλημάτων που δημιουργούσαν τα τελευταία. Εξίσου σημαντικά, την αδιάψευστη εμπειρία καταρρέουσων διεθνών χρηματοπιστωτικών κολοσσών (π.χ. της Lehman Brothers, AIG) ή και της εγχώριας ΑΣΠΙΣ. Τέλος, το γεγονός πως τα μέλη του Δ.Σ. του σχετικού φορέα (Τ.Ε.Κ.Α.) δεν θα δίδονται και δεν θα έχουν ποινική ή αστική ευθύνη έναντι αυτού πλην αποδείξεως δόλου ή βαριάς αμέλειας (!) ή αστική ευθύνη έναντι ιδιωτών, κάτι που αποτελεί μεγάλη πρόκληση, ειδικά αν θυμηθούμε πόσοι διώχθηκαν πραγματικά π.χ. για το σκάνδαλο των δομημένων ομολόγων. Βάσει αυτών των εμπειριών, τα κυβερνητικά επιχειρήματα περί «λαθών και απουσίας ελεγκτικών αρχών» στις χώρες που επέστρεψαν στα διανεμητικά συστήματα είναι απλώς υποκριτικά. Εν ολίγοις, η ρητορική περί αποκατάστασης της εμπιστο-

δηλαδή όπου δηλώνεται πως δεν υπάρχουν» λεφτόδεντρα για νοσοκομεία, για συγκοινωνίες («λεωφορεία ή συντάξεις», όπως έλεγε ο Άδωνης Γεωργιάδης), και συνολικά για τις ανάγκες της κοινωνίας που χτυπήθηκε από την πανδημία, το να αυξηθεί το χρέος σε τέτοια κλίμακα είναι «θεμιτό» και με προφανές το ποιος θα το πληρώσει. Πολύ περισσότερο όμως, η κεφαλαιοποίηση στην επικουρική ασφάλιση θα αποτελέσει το πρώτο βήμα στην περαιτέρω επέλαση των ιδιωτών στο ασφαλιστικό σύστημα. Στην πολύ πρόσφατη έκθεση της Κομισιόν σχετικά με τις επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού, οι προτάσεις της Επιτροπής για την Ελλάδα έκαναν λόγο για περαιτέρω μείωση στα ποσοστά αναπλήρωσης των συντάξεων (κατά 21,9% μέσα στις επόμενες δεκαετίες) και αντίστοιχα για αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης κατά 6,6 χρόνια! Υπό αυτό το πρίσμα, θα είναι θέμα χρόνου να ανοίξει νέος κύκλος ανατροπών και καθόλου τυχαία, ο πρ. Υπ. Εργασίας του ΠΑΣΟΚ Κουτρουμάνης σχολίαζε στη Βουλή γύρω από το τρέχον νομοσχέδιο σχετικά με ανάγκη συνολικού μετασχηματισμού του πρώτου πυλώνα, δηλαδή και της κύριας σύνταξης...

Να απαντήσουμε στην επίθεση

Γίνεται προφανές από τα παραπάνω πως και το εν λόγω νομοσχέδιο, όπως emphaticά νομοθετεί η Κυβέρνηση, αποσκοπεί πρώτα και κύρια στην ενίσχυση των ιδιωτών, οι οποίοι θα είναι οι μόνο βέβαιοι κερδισμένοι. Ανέναντι σε αυτή την τέραστια πρόκληση, η ενημέρωση των εργαζομένων και της κοινωνίας και συνολικότερα η οργάνωση της αντίστασης σε αυτά τα μέτρα είναι μονόδρομος. Στο χρόνο που απομένει και μέχρι την ίδια την ψήφιση του νομοσχεδίου, κάθε μορφή κινηματικής παρέμβασης θα πρέπει να έχει αναφορές, αν όχι κέντρο, στην προσπάθεια να αποκρουστεί αυτή η επίθεση! Με εξορμήσεις σε γειτονιές και εργασιακούς χώρους, με εκδηλώσεις και συνεχή ενημέρωση για τα ανωτέρω και συνολικά για τα ζητήματα της ασφάλισης και με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, η μάχη μπορεί και πρέπει να δωθεί! Ήδη οι δυνάμεις με αναφορά στο ΠΑΜΕ καλούν σε συγκέντρωση το απόγευμα της 1.9. και θα χρειαστούν πολλά αντίστοιχα. Πατώντας πάνω στην διάθεση για αντίσταση η οποία φάνηκε γύρω από τον νόμο για τα εργασιακά, συνδέοντας την παραπάνω εικόνα με το υποθηκευμένο εργασιακό μέλλον της νεολαίας και την τρέχουσα αθλιότητα του αποκλεισμού άνω των 40 χιλιάδων παιδιών από τα Πανεπιστήμια, επικοινωνώντας με την οργή που συσσωρεύεται ειδικά μετά τις πυρκαγιές του καλοκαιριού, χρειάζεται να δώσουμε όλες μας και να απαντήσουμε όσο πιο δυναμικά μπορούμε! Η κοινωνική ασφάλιση είναι κατάκτηση των εργαζομένων που κερδήθηκε με σκληρούς αγώνες, είναι η πιο άμεση αντανάκλαση των διεργασιών που συμβαίνουν στον κόσμο της εργασίας. Καθόλου τυχαία, είναι το θέμα που έχει δώσει τις μεγαλύτερες κινητοποιήσεις όλα αυτά τα χρόνια (από την σχετικά πρόσφατη για τον ν.4387/2016 μέχρι την ιστορική απεργία για το νομοσχέδιο Γιαννίτση) και η σημασία αυτών των μαχών δεν σβήνει στο χρόνο. Ανέναντι σε όσους μας θέλουν φτωχούς και εξατομικοποιημένους τόσο κατά την διάρκεια της εργασίας, όσο και μετά από αυτήν, χρειάζεται να αμφισβητήσουμε συνολικά αυτό το μέλλον και να παλέψουμε συνολικά και συλλογικά για την ανατροπή του.

Πανδημία Covid-19: Όλα για τους ιδιώτες και τα κέρδη τους την Η κυβέρνηση κρύβει τις ευθύνες

Του Θοδωρή Πατσατζή

Ενάμιση χρόνο τώρα που η πανδημία Covid-19 έχει στοιχίσει 4,5 εκατομμύρια νεκρούς και οι κυβερνήσεις δουλεύοντας με γνώμονα τη διάσωση της οικονομίας και του συστήματος αδυνατούν να βρουν λύση και να ξεπεράσουν την κρίση δημόσιας υγείας. Σε αυτό τον ενάμιση χρόνο προτίμησαν αρχικά να κυριαρχήσουν στις πολιτικές τους τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης για την μεγάλη πλειοψηφία της ανθρωπότητας, τουλάχιστον σε αυτό το τμήμα που ευρύτερα είναι γνωστό ως αναπτυγμένες χώρες και χρηματοδότησαν τις φαρμακευτικές εταιρείες για να βρουν το εμβόλιο που θα αντιμετώπιζε τον ιό.

Ταυτόχρονα προχώρησαν σε προγράμματα παχυλής επιδότησης των καπιταλιστών για να αντέξουν την επιπρόσθετη πίεση που δημιουργούσε το νέο σκηνικό σε μια οικονομία σε κατάσταση κρίσης, ώστε να μη συνθλιβούν. Και αυτός είναι ο κύριος λόγος που έχουν χρηματοδοτήσει ελάχιστα την έρευνα για θεραπεία απέναντι στον ιό εκτιμώντας ότι τα εμβόλια θα έφταναν για να μειωθούν τουλάχιστον οι νεκροί.

Ισραήλ

Για αυτό το λόγο άλλωστε υπερδιαφημίστηκε η προσπάθεια του κράτους του Ισραήλ που αφού έγραψε στα παλιά του τα παπούτσια τους διεθνείς θεσμούς κλείνοντας από μόνο του συμφωνία με την Pfizer, κατόρθωσε να μειώσει πολύ στις αρχές του 2021 τα κρούσματα και τους νεκρούς έχοντας εμβολιάσει τη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού του. Όμως στη συνέχεια ήρθε η μετάλλαξη Δέλτα και τα κρούσματα στο Ισραήλ (με πληθυσμό 9 εκατομμύρια) από ελάχιστα που ήταν καθημερινά στα τέλη του Μάη έφτασαν στις 25 Αυγούστου να είναι 10.945 με 24 νεκρούς μόνο σε μια μέρα καθώς είναι δεδομένο ότι οι ιοί μεταλλάσσονται και πολύ περισσότερο όταν δε βρίσκεις αποτελεσματικές θεραπείες και τρόπους αντιμετώπισής τους. Και αυτή η μετάλλαξη απέδειξε ότι η πολιτική των καπιταλιστών που ευελπιστούσε ότι μόνο με τον εμβολιασμό θα λύσει μόνιμα το πρόβλημα κάπου είχε μια μεγάλη τρύπα.

Πρώτον γιατί δεν δόθηκε καν η δυνατότητα εκτός του Ισραήλ να εμβολιαστεί η συντριπτική πλειοψη-



φία του πλανήτη. Σε πολλές χώρες της Αφρικής κυρίως αλλά και της Ασίας τα εμβόλια δεν έφτασαν ποτέ ή έφτασαν σε πολύ μικρό αριθμό του πληθυσμού τους. Ενώ και στις «αναπτυγμένες» χώρες ο τρόπος που οργανώθηκε ο εμβολιασμός δεν επικεντρώθηκε στην ανάγκη του να εμβολιαστεί για να μην αρρωστήσει και για να ζήσει αν αρρωστήσει αλλά επικεντρώθηκε στη σωτηρία της οικονομίας του συστήματος. Από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της κατηγορίας είναι η πολιτική της κυβέρνησης της ΝΔ στην Ελλάδα. Η εμβολιαστική καμπάνια στηρίχτηκε στη λογική εμβολιάσου για να γυρνάς ελεύθερος στα μπαρ και στα νησιά και να κάνεις τουρισμό και απέτυχε παταγωδώς. Το ίδιο το κράτος του Ισραήλ δε, αναγκάστηκε από τα τέλη του περασμένου Ιουλίου να ξαναπάρει μέτρα περιορισμού των συναθροίσεων και των εκδηλώσεων μαζί με το ότι έγινε η πρώτη χώρα που αποφάσισε να κάνει και τρίτη δόση του εμβολίου, αγνοώντας ξανά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας που έκανε έκκληση να σταλούν οι δόσεις σε χώρες του λεγόμενου τρίτου κόσμου. Τα μέτρα αυτά δεν το έσωσαν και αυτό είναι καμπανάκι και ισχυρή προειδοποίηση και για τις ΗΠΑ και την Ελλάδα και τις άλλες χώρες που αποφάσισαν να προχωρήσουν σε τρίτη δόση εμβολιασμού.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Ειδικά για την Ελλάδα το καμπανάκι πρέπει να ηχήσει πολύ βαρύτερα σε όλους μας. Γιατί εδώ γνωρίζαμε και γνωρίζουμε ότι το δημόσιο σύστημα υγείας έχει ξεπεράσει σχεδόν από την αρχή της πανδημίας τα όριά του. Και η κυβέρνηση της ΝΔ δεν έκανε τίποτα για να μπορέσει να αλλάξει την κατάσταση όταν είχε την ευκαιρία μετά το πρώτο λοκντάουν την άνοιξη του 2020 αλλά και στη συνέχεια. Η μόνιμη επωδός των στελεχών της κυβέρνησης από τον ίδιο τον πρωθυπουργό μέχρι το τελευταίο στέλεχος ήταν ότι πρέπει να σώσουμε την οικονομία.

Είναι βέβαιο ότι έχουν λαδωθεί καλά οι τσέπες κάποιων μεγαλοεργοδοτών του τουρισμού και κάποιων μεγάλων επιχειρήσεων από τα λεφτά που τους μοίρασε αλλά και από το άνοιγμα του τουρισμού πέρσι και φέτος. Αλλά αυτό το νούμερο έχει δίπλα του και έναν άλλο αριθμό. Σχεδόν 14.000 νεκροί (13.600 στις 30/8) από την αρχή της πανδημίας. Αριθμός που όπως προειδοποιεί το Ισραήλ που είχε και πιο πετυχημένη στρατηγική από την Ελλάδα θα αυξηθούν πολύ το επόμενο διάστημα. Αριθμός όμως που θα μπορούσε να είναι και μικρότερος. Οι νεκροί θα ήταν λιγότεροι τουλάχιστον αν είχε ενισχυθεί σε προσωπικό, εξοπλισμό και δομές το δημόσιο σύστημα υγείας αλλά προτιμήθηκε να προσλαμβάνονται αστυνομικοί για να μπορεί να επιβάλλεται καταστολή σε

διαδηλώσεις και απεργιακές συγκεντρώσεις. Θα ήταν λιγότεροι αν είχε απαιτηθεί, από κοινού με τις άλλες κυβερνήσεις, να δοθούν οι πατέντες των εμβολίων σε όλες τις εταιρείες. Θα ήταν λιγότεροι αν είχαν επενδυθεί λεφτά στην έρευνα για τη θεραπεία αντί να δίνονται στους εξοπλισμούς. Θα ήταν λιγότεροι αν είχαν δοθεί λεφτά για να έχουμε περισσότερα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς στους δρόμους και χωρίς συνωπισμό. Θα ήταν λιγότεροι αν είχε επιταχθεί ο ιδιωτικός τομέας της υγείας χωρίς όρους και δωράκια στους κλινικούς.

Νεκροί που θα ήταν λιγότεροι αν η κυβέρνηση είχε πραγματοποιήσει μια καμπάνια εμβολιασμού που θα έλεγε την αλήθεια στον κόσμο. Δηλαδή ότι το εμβόλιο μπορεί όντως να μειώσει δραματικά την πιθανότητα να νοσήσεις και να μεταδώσεις τον ιό και την πιθανότητα να πεθάνεις. Που θα έλεγε ότι ακόμη κι αν νοσήσεις όταν έχεις εμβολιαστεί, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, θα περάσεις τη νόσο σε πολύ ελαφριά μορφή.

Η υποχρεωτικότητα!

Απέναντι λοιπόν στην εγκληματική αποτυχία της η κυβέρνηση του Κ. Μητσοτάκη αποφάσισε ότι ήρθε η ώρα να προσπαθήσει να βγει από την αδύναμη θέση που έχει περιέλθει σε συνδυασμό με το πως έχει αντιμετωπίσει άλλα θέματα όπως οι φωτιές και να μετακυλήσει τις ευθύνες από

ώρα που η μετάλλαξη «Δ» απειλεί της στην υποχρεωτικότητα

τις πλάτες της στην... «ανεύθυνη» εργατική τάξη. Δεν είναι μια πολιτική της τελευταίας στιγμής. Ας μην ξεχνάμε ότι η καραμέλα της ατομικής ευθύνης πιπιλιζόταν από την αρχή της πανδημίας με στόχο να ξεπλουθούν οι ευθύνες του καπιταλισμού για την αδυναμία αντιμετώπισης του Covid-19. Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι η κυβέρνηση Μητσοτάκη ήταν η πρώτη στην ΕΕ που πρότεινε «πράσινα διαβατήρια» για όσους έχουν εμβολιαστεί.

Ο σχεδιασμός αυτός φέρνει τώρα την επίθεση στους «ανεύθυνους» υγειονομικούς και εργαζόμενους σε προνοιακές δομές των δήμων που δεν εμβολιάζονται. Πιθανά αύριο στους «ανεύθυνους» εκπαιδευτικούς και πάει λέγοντας. Ο ίδιος σχεδιασμός φέρνει και τη μείωση μισθού ως μέτρου για όσους «ανεύθυνους» εργαζόμενους και φοιτητές δεν εμβολιάζονται και δεν μπαίνουν σε αναστολή εργασίας, όπως οι υγειονομικοί και οι εργαζόμενοι σε δομές πρόνοιας. Δημιουργία κοινωνικού αυτοματισμού και ανθρωποφαγία σε βάρος κάποιων από τα αδύναμα στρώματα της κοινωνίας. Γιατί όμως επιλέχθηκαν καταρχήν οι εργαζόμενοι στη δημόσια υγεία ως πρώτοι στόχοι; Γιατί αυτοί που έχουν εμβολιαστεί (αν συνυπολογίσουμε και όσους έχουν νοσήσει) κατά 90% και όχι οι αστυνομικοί που έχουν (μαζί με όσους έχουν νοσήσει) εμβολιαστεί μόλις στο 52% σύμφωνα με την εφημερίδα «Καθημερινή»;

Η κυβέρνηση αν δεν είχε την πανδημία θα είχε εφαρμόσει ήδη τα σχέδιά της για συρρίκνωση του δημόσιου συστήματος υγείας. Ήδη με πόνια τις διορισμένες διοικήσεις έχει αρχίσει σε πολλά νοσοκομεία να επαναφέρει τους εργολάβους στην καθαριότητα και τη φύλαξη. Αν οι εργαζόμενοι στα δημόσια νοσοκομεία δεν είχαν σταθεί με ηρωικό τρόπο σώζοντας όσες περισσότερες ζωές μπορούν σε ένα κουρελιασμένο σύστημα υγείας, με τεράστιες ελλείψεις προσωπικού (τουλάχιστον 30.000 κενές θέσεις), χωρίς πολλές φορές τα Μέσα Ατομικής Προστασίας όπως οι μάσκες N95, απαραίτητες στολές κ.α. χωρίς όσους αναπνευστήρες θα έπρεπε να έχουν και υποχρεωμένοι να δουλεύουν ασταμάτητα χωρίς άδειες και ρεπό πολλές φορές, θα είχαν αντιμετωπίσει πολύ νωρίτερα αντίστοιχη επίθεση.

Οι προθέσεις της ΝΔ έχουν γίνει ξεκάθαρες και είναι να συγχωνευθούν κλινικές και μονάδες, να κλεί-

σουν τμήματα ώστε να πάρουν προβάδισμα στον τομέα της υγείας οι ιδιώτες και οι εργολάβοι ακόμη και μέσω ΣΔΙΤ (Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα) με στόχο αρκετά μεγάλα νοσοκομεία όπως ο Ευαγγελισμός, το Ασκληπιείο κ.α.. Ο κοινωνικός αυτοματισμός θα τη βοηθήσει θεωρεί σε αυτή την κατεύθυνση. Οι υγειονομικοί ήταν οι μπροστάρηδες για να σωθεί ο λαός, όχι μόνο με την εργασία τους στα νοσοκομεία αλλά και με τους αγώνες τους. Ήταν αυτοί που έσπασαν τη σιωπή στο πρώτο λοκ-ντάουν με τις κινητοποιήσεις τους στις 7 Απρίλη του 2020. Είναι με

στάση, αναδεικνύοντας εξ αρχής την εγκληματική πολιτική της κυβέρνησης και προσπαθώντας να αναδείξει τα αιτήματα που χρειάζεται να αγκαλιάσει όλη η κοινωνία. Προτάσσοντας το αίτημα να σωθεί η εργατική τάξη και ο λαός, με όσα αυτό συνεπάγεται. Δηλαδή τις μαζικές προσλήψεις νοσηλευτών και γιατρών, την αναγκαιότητα επίταξης του ιδιωτικού τομέα κ.α.

Ανέδειξε επίσης από την πρώτη στιγμή με αρθρογραφία της την ανάγκη στήριξης της ιατρικής επιστήμης, την ανάγκη χρηματοδότησης της έρευνας για εμβόλια και θεραπεία.



Η Αριστερά οφείλει να υπερασπιστεί την αναγκαιότητα του μαζικού εμβολιασμού, να ξεμπροστιάσει την πολιτική της κυβέρνησης και να διαδηλώσει μαζί με τους εργαζόμενους των δημόσιων νοσοκομείων ενάντια στις αναστολές εργασίας και την υποχρεωτικότητα.

λίγα λόγια επικίνδυνος για το σχεδιασμό του συστήματος. Χρειάζεται να λειορωθούν, να φορτωθούν απάνω τους οι ευθύνες και να μπουν σε αναστολή εργασίας ή να απολυθούν από την 1η του Σεπτεμβρίου για να αντέξει το σύστημα. Θέλουν να ξεχάσουμε ότι η μεγάλη διασπορά του ιού έγινε σε ιδιωτικούς οίκους ευγηρίας και σε ιδιωτικά νοσοκομεία, όπως ο Ταξιδάρης στο Περιστέρι και πολύ λιγότερο στα δημόσια νοσοκομεία.

Το απόλυτο γέλιο προκαλεί δε η απόφαση της κυβέρνησης να αντικαταστήσει το έμπειρο προσωπικό που θα συμμετάσχει στην απεργία-αποχή της ΠΟΕΔΗΝ και δεν θα καταθέσει το πιστοποιητικό εμβολιασμού του στα νοσοκομεία, με τριμηνίτες συμβασιούχους. Πότε άραγε θα προλάβουν αυτοί οι εργαζόμενοι να εκπαιδευτούν και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους;

Αριστερά

Η Αριστερά στα νοσοκομεία και στο χώρο της υγείας, παρά τη γενικότερη αδυναμία της να απαντήσει ενωτικά και όσο μαζικά θα χρειαζόταν κεντρικά πολιτικά στην κυβέρνηση, έχει κρατήσει πολύ συνεπή αγωνιστική

Την ανάγκη να εμβολιαστεί μαζικά ο πληθυσμός. Κι ας είχαν να αντιμετωπίσουν την πολιτική της κυβέρνησης που υποβάθμιζε την επιστήμη και με την έλλειψη ουσιαστικής καμπάνιας για τα εμβόλια (θυμηθείτε τι πανικό έσπειρε σε όσους ήμασταν αποφασισμένοι να κάνουμε το εμβόλιο με την στάση που κράτησε για το εμβόλιο της AstraZeneca και το ότι δεν έχει αφήσει να εμβολιαστούν χιλιάδες άνθρωποι όπως οι κατάκοιτοι αλλά και οι πρόσφυγες και οι μετανάστες) και προσπαθώντας συνεχώς να φορτώσει σε κάποιο τρίτο την κατάσταση. Άλλοτε η νεολαία, άλλοτε οι ηλικιωμένοι που δεν φοράνε σωστά τη μάσκα, άλλοτε οι συγκεντρώσεις των εργαζομένων και τώρα οι υγειονομικοί.

Αυτή η απαξίωση από την μεριά της κυβέρνησης της επιστήμης και της δημόσιας υγείας είναι που έχει φέρει στο προσκήνιο σκοταδιστικές και ακροδεξιές ομάδες να διασπείρουν φόβο ενάντια στα εμβόλια και να επιτίθενται ενάντια σε εργαζόμενους στα νοσοκομεία που τόλμησαν να διασωληνώσουν ασθενή με Covid-19 όπως έγινε το Σάββατο 28/8 στην Πνευμονολογική κλινική του Θριάσιου νοσοκομείου.

Η Αριστερά οφείλει να υπερασπιστεί την αναγκαιότητα του μαζικού εμβολιασμού, να ξεμπροστιάσει την πολιτική της κυβέρνησης και να διαδηλώσει μαζί με τους εργαζόμενους των δημόσιων νοσοκομείων ενάντια στις αναστολές εργασίας και την υποχρεωτικότητα. Μπορεί οι Μπολσεβίκοι πριν 100 χρόνια να είχαν υποβάλει τον υποχρεωτικό εμβολιασμό του πληθυσμού, ήταν όμως μια άλλη κυβέρνηση, εργατική και επαναστατική και αποφάσιζε μέσα σε τελείως διαφορετικές συνθήκες. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν αποφάσισε την υποχρεωτικότητα με γνώμονα τη σωτηρία της εργατικής τάξης. Αποφάσισε με γνώμονα τη σωτηρία του καπιταλισμού.

Αντιστάσεις

Οι εργαζόμενοι στα δημόσια νοσοκομεία απέργησαν μαζικά την Πέμπτη 26 Αυγούστου και συμμετείχαν σε μια πολύ μεγάλη συγκέντρωση στο Υπουργείο Υγείας όπου και ακολούθησε πορεία στη βουλή. Ο στόχος να φτάσει η πορεία στο Μέγαρο Μαξίμου δεν έγινε εφικτός καθώς αποκλείστηκε ολόγυρα η περιοχή από την Αστυνομία.

Η κυβέρνηση τρομοκρατημένη από την αντίσταση των υγειονομικών είχε ανακοινώσει 1 μέρα νωρίτερα την απόφασή της να αναστείλει (για τρίτη φορά από την έναρξη της πανδημίας) τις άδειες των υγειονομικών ομολογώντας ότι ούτε προσλήψεις μόνιμου προσωπικού έχει κάνει, ούτε έχει στόχο να υλοποιήσει κάποιο από τα βασικά αιτήματα των εργαζομένων στα νοσοκομεία (όπως η ένταξη όλων στα ΒΑΕ κ.α.).

Η στάση της εξακολουθεί να μετατρέπει το δημόσιο σύστημα υγείας σε μονοθεματικό για τον Covid-19 και η επιβολή αναστολής εργασίας σε όσους δεν καταθέσουν το πιστοποιητικό εμβολιασμού θα χειροτερέψει ακόμη περισσότερο την κατάσταση. Θα είναι υποχρεωμένη πια να συγχωνεύσει κλινικές, να αναστείλει χειρουργεία και να μετακινεί προσωπικό από το ένα νοσοκομείο στο άλλο. Δεν μπορούμε να της το επιτρέψουμε. Χρειάζεται να σταθούμε στο πλευρό των υγειονομικών που αγωνίζονται και στις 2 του Σεπτεμβρίου στην διαδήλωση στην Αθήνα και στις 10 Σεπτεμβρίου στη διαδήλωση στη Θεσσαλονίκη. Χρειάζεται να σεβαστούμε το δικαίωμα στη ζωή με τον μαζικό εμβολιασμό και να αντισταθούμε στα τιμωρητικά μέτρα ενάντια στους εργαζόμενους και όσους δεν εμβολιάζονται.

νέα από τους εργατικούς χώρους

Επιμέλεια
Θοδωρής Πατοατζής

Ξαναβάζουν τους εργολάβους στο Αττικόν

Το Σωματείο Εργαζομένων στο νοσοκομείο Αττικόν έκανε με ανακοίνωσή του γνωστή την πρόθεση της κυβέρνησης να αλλάξει ξανά το καθεστώς φύλαξης του νοσοκομείου. Όπως και σε πολλά ακόμη νοσοκομεία ως και το 2016-17 η φύλαξη είχε ανατεθεί σε εργολάβους ή και εταιρείες security. Αντίστοιχο καθεστώς επικρατούσε και στο Αττικόν.

Συνέπεια αυτής της κατάστασης ήταν να υπάρχουν εργαζόμενοι σε αυτές τις εταιρείες που μένανε για μήνες απλήρωτοι παρότι το κράτος πλήρωνε κανονικά τους εργολάβους, τα μεροκάματα να είναι εξαιρετικά μικρά και οι υπερωρίες ατέλειωτες και κακοπληρωμένες. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ αθετώντας τις προεκλογικές της υποσχέσεις για

μονιμοποίηση των συμβασιούχων και κάλυψη όλων των κενών θέσεων στα νοσοκομεία, προτίμησε να δώσει μια εντελώς προσωρινή λύση στο πρόβλημα. Επέτρεψε στις διοικήσεις των νοσοκομείων να προσλάβουν αυτές το προσωπικό των εργολάβων με συμβάσεις διάρκειας ως 2 ετών. Τι κατόρθωσε με αυτό τον τρόπο; Τίποτα θετικό για τους εργαζόμενους.

Τους μετέτρεψε από ομήρους των εργολάβων σε ομήρους των διοικήσεων των νοσοκομείων που πλέον θα ήταν στο χέρι τους αν θα συνέχιζαν αυτό το καθεστώς αιώνια ή αν θα ξαναέβαζαν στο παιχνίδι τους εργολάβους. Και επειδή οι διοικήσεις των νοσοκομείων υποχρεώνονται να εκτελούν τις εντολές των κυβερνήσεων, τώρα πλέον έρχονται στο

προσκήνιο ξανά οι εργολάβοι για να αναλάβουν τη φύλαξη, την καθαριότητα κ.α. τομείς των νοσοκομείων καθώς αυτή είναι η πολιτική της ΝΔ. Πολιτική που δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί αν οι εργαζόμενοι αυτοί είχαν μονιμοποιηθεί.

Έτσι τώρα οι εργαζόμενοι που η τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ισχυριζόταν ότι έσωσε είτε θα πρέπει να συμφωνήσουν να μείνουν στον εργολάβο που θα αναλάβει, με μικρότερους μισθούς και χωρίς δικαιώματα είτε θα απολυθούν. Το σωματείο ήδη έχει πάρει απόφαση να πραγματοποιήσει ποικίλες δράσεις (απεργία, κινητοποιήσεις, συλλογή υπογραφών, παρεμβάσεις στη Διοίκηση) για να μείνουν οι συμβασιούχοι φύλακες στη δουλειά ως μόνιμο προσωπικό.

Εργασιακός εκφοβισμός στην Αναπτυξιακή Τράπεζα

Από τις αρχές του καλοκαιριού έχουν έρθει στο φως της δημοσιότητας καταγγελίες για ανάρμοστη, αντιδεοντολογική συμπεριφορά της προέδρου και διευθύνουσας συμβούλου της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ), Αθηνάς Χατζηπέτρου. Καταγγελίες που πλέον εδώ και ένα μήνα έγιναν επίσημες και κατατέθηκαν και στην Επιθεώρηση Εργασίας αλλά και στο Μέγαρο Μαξίμου. Δυστυχώς ούτε από τη μία ούτε από την άλλη πλευρά υπάρχουν εξελίξεις και εξέταση των καταγγελιών.

Αν και δε φαίνεται να ασχοληθεί παραπάνω η κυβέρνηση. Ο υπουργός Ανάπτυξης Α. Γεωργιάδης έχει αποφανθεί από τον Ιούνιο ότι οι καταγγελίες είναι ψεύτικες και ότι είναι βέβαιος ότι δεν έγινε καμία βλαπτική μεταβολή μισθολογικού καθεστώτος και δεν παραβιάστηκαν το 8ωρο και το πενήνήμερο. Τουλάχιστον αυτά απάντησε επίσημα μέσα στη βουλή σε σχετική επερώτηση. Από τη μεριά του ο Σύλλογος Εργαζομένων στην ΕΑΤ επιμένει.

Επιμένει ότι οι ύβρεις εναντίον εργαζομένων και η στοχοποίησή τους αποτελούν καθημερινότητα εδώ και ενάμιση χρόνο περίπου και ζητεί να σταματήσει άμεσα ο εκφοβισμός εναντίον τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι αρκετοί εργαζόμενοι στην ΕΑΤ αίρουν τις αποσπάσεις τους ή ζητούν μετάταξη εξαιτίας της όλης κατάστασης, καθώς δεν αντέχουν τις επιθέσεις και το καθημερινό ψυχολογικό βασανιστήριο που υπόκεινται. Για να αποχωρήσουν από την ΕΑΤ δωρίζουν ακόμη και το 13ο και 14ο μισθό που παίρνουν εκεί για να πάνε σε άλλες υπηρεσίες του δημοσίου με 12 μισθούς που είναι και χαμηλότεροι από όσα παίρνουν στην ΕΑΤ.

Ούτε οι παραιτήσεις στελεχών δε δείχνουν να πτοούν την κυβέρνηση που διατήρει στη θέση της την Α. Χατζηπέτρου να πληρώνεται με 140.000 ευρώ ετησίως παρά το ότι ταυτόχρονα έχει θέση και στο διοικητικό συμβούλιο της «Ελλάκτωρ», η οποία άμεσα ή έμμεσα διεκδικεί έργα που δυνητικά μπορούν να χρηματοδοτηθούν από την ΕΑΤ.

Συλλαλητήριο των μουσικών

Συλλαλητήριο στην Αθήνα πραγματοποιεί την Πέμπτη 9 Σεπτεμβρίου ο Πανελλήνιος Μουσικός Σύλλογος απαιτώντας μέτρα προστασίας της υγείας και του εισοδήματος των μουσικών. Ταυτόχρονα αρκετά σημαντικό είναι και το κάλεσμα συντονισμού που απευθύνει σε καλλιτεχνικά σωματεία και φορείς του χώρου.

Αν το κάλεσμα συντονισμού είναι ειλικρινές και οδηγήσει σε συνεργασία και κοινές δράσεις του συλλόγου των μουσικών με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος Ακροάματος, το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών και όλα τα σωματεία του χώρου (χωρίς να απαιτούνται πιστοποιητικά ταξικής καθαρότητας), τότε θα μιλάμε για μια καθοριστι-

κή πρωτοβουλία με πολύ μεγάλη δυναμική. Δυναμική που έχει φανεί τον προηγούμενο χρόνο στις κινητοποιήσεις όλων των σωματείων που δρουν στον καλλιτεχνικό κλάδο.

Η κινητοποίηση καλείται ενάντια στα πρωτόκολλα λειτουργίας που εφαρμόζει η κυβέρνηση στους χώρους εργασίας τα οποία αναμένεται να κρατήσουν τους μουσικούς σε παρατεταμένη ανεργία. Με τα ποσοστά εμβολιασμού να παραμένουν χαμηλά και την οδηγία σε κλειστούς χώρους εστίασης να μπαίνουν μόνο εμβολιασμένοι, είναι δεδομένο ότι πολλά καταστήματα θα αποφύγουν την πρόσληψη μουσικών, προτιμώντας να μην έχουν ζωντανό πρόγραμμα, ενώ άλλα θα κλείσουν οριστικά ή έστω προσω-

ρινά. Κατάσταση που θα φέρει και ανεργία και πίεση για μείωση στα ήδη μικρά για την πλειοψηφία των μουσικών μεροκάματα.

Οι μουσικοί διεκδικούν να συνεχιστεί για όσο διάστημα υπάρχουν περιοριστικά μέτρα η επιδότηση μέσω του Μητρώου Καλλιτεχνών (και αυτών που γράφτηκαν μετά τις 10/1), από τον Ιούνιο και για όσο διάστημα το επάγγελμα δεν μπορεί να λειτουργήσει κανονικά, την απαλλαγή τους από τον ΕΝΦΙΑ και τα Τέλη Κυκλοφορίας, αναστολή πληρωμών σε Εφορία, Τράπεζες, υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας και μέτρα για τον περιορισμό της επιδημίας με την ενίσχυση του Δημόσιου Συστήματος Υγείας και 2 δωρεάν τεστ την εβδομάδα για όλους με ευθύνη του κράτους και της εργοδοσίας.



Αντίσταση στην εφαρμογή του νόμου Χατζηδάκη

Του Θοδωρή Πατσατζή

Την προσπάθειά της να εφαρμόσει το νόμο Χατζηδάκη ξεκίνησε η κυβέρνηση. Με εγκύκλιο που εξέδωσε το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ενημερώνει τους εργαζόμενους, τις υπηρεσίες και τα συνδικάτα για τις προθέσεις του απέναντι στο δικαίωμα της απεργίας αλλά και την πρόθεσή του να παρακολουθεί τη συνδικαλιστική δράση μέσα από την υποχρεωτική ένταξη των συνδικάτων στο Γενικό Μητρώο Συνδικαλιστικών Οργανώσεων Εργαζομένων (ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε.).

Σε σχέση με την απεργία η εγκύκλιος εστιάζει στις πραγματικά σκληρές αλλαγές που χτυπάνε συθέμελα το δικαίωμα των εργαζομένων να αντιστέκονται με οποιοδήποτε μέσο θεωρούν οι ίδιοι πιο θεμιτό απέναντι στον εργοδότη. Στην απαγόρευση ουσιαστικά της περιφρούρησης της απεργίας, επικαλούμενη την υποχρέωση του σεβασμού του δικαιώματος στην εργασία. Άρα όταν η πλειοψηφία σε ένα σωματείο αποφασίζει να μην απεργήσει το δικαίωμα της μειοψηφίας να απεργήσει φυσιολογικά δεν είναι σεβαστό. Αλλά σε αντίθετη περίπτωση οι απεργοί πρέπει να σέβονται το δικαίωμα όποιου θέλει να εργαστεί. Να σέβονται δηλαδή την απεργοσπασία.

Οι άλλες δύο σκληρές αλλαγές σε ότι αφορά το δικαίωμα της απεργίας που διευκρινίζονται από την εγκύκλιο είναι η υποχρέωση των εργαζομένων σε οργανισμούς κοινής ωφέλειας να ενημερώνουν ακόμη και για ολιγώρες στάσεις εργασίας 4 μέρες πριν την πραγματοποίηση αυτών και σε κάθε περίπτωση η γνωστοποίηση οφείλει να παραδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον εργοδότη. Τέλος η εγκύκλιος θυμίζει ότι οι εργαζόμενοι και τα συνδικάτα στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου οφείλουν να ενημερώνουν πριν προβούν σε απεργιακή κινητοποίηση να προβούν σε διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου ενώπιον του ΟΜΕΔ.

Όσον αφορά τη δημιουργία του ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε. αυτό θα γίνει μέσα από το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ ώστε να διευκολυνθεί το αντιδημοκρατικό δικαίωμα που δίνει ο νόμος Χατζη-



δάκη στο υπουργείο και την εκάστοτε κυβέρνηση να παρακολουθεί όλη την κίνηση των συνδικάτων. Η επισημάνση ότι θα γίνονται σεβαστά τα προσωπικά δεδομένα δεν είναι παρά θολούρα στα μάτια.

Η κυβέρνηση μάλλον θεωρεί ότι είναι κατάλληλη η περίοδος για να εφαρμοστεί το νομοσχέδιο. Πιθανά να εκτιμά ότι μετά από τις καλοκαιρινές διακοπές μπορεί να συλλάβει κοιμώμενο το εργατικό κίνημα. Η εκτίμηση αυτή υποτιμάει και τις αντιστάσεις που είχαν πραγματοποιηθεί όταν το νομοσχέδιο πήγε για ψήφιση στη βουλή αλλά και τη ξενικότερη αγανάκτηση που έχει σε ένα βαθμό προκαλέσει η πολιτική της για την πανδημία και τις πυρκαγιές. Είχαμε γράψει και μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου ότι αυτό θα κριθεί μέσα σε κάθε χώρο που θα προσπαθήσουν να μπει σε εφαρμογή. Οι νέοι εργαζόμενοι-ες που συμμετείχαν στις μαζικές διαδηλώσεις ενάντια στο νομοσχέδιο και οι αγωνιστές της Αριστεράς στους χώρους, είναι η κατάλληλη μαγιά που μπορεί να κάνει αυτό το νομοσχέδιο μια εγκύκλιο πεταμένη στα σκουπίδια.

Ήδη ήταν πολύ σημαντικό βήμα οι συνελεύσεις που έγιναν το τελευταίο διάστημα στα νοσοκομεία για την απεργία-αποχή από την κατάθεση των πιστοποιητικών εμβολια-

σμού. Τα σωματεία πρέπει να μπου στην λογική να ξαναρχίσουν αυτές τις διαδικασίες που λόγω πανδημίας είχαν μπει στο περιθώριο πριν η οποιαδήποτε εγκύκλιος, οποιοσδήποτε εργοδότης και οποιοδήποτε υπουργείο τους χτυπήσει την πόρτα απαιτώντας άμεση εφαρμογή του νομοσχεδίου. Οι ανοιχτές συνελεύσεις με τη διαζώσης συζήτηση είναι που μπορεί πραγματικά να μεταφερθεί πιο άμεσα και να οργανωθεί καλύτερα η πάλη ενάντια σε οποιοδήποτε αντεργατικό νομοσχέδιο, η πάλη ενάντια σε οποιοδήποτε χτύπημα ετοιμάζουν η κυβέρνηση και η εργοδοσία. Άλλωστε οι εργαζόμενοι έχουν αποδείξει και στις συγκεντρώσεις τους ότι μπορούν και τηρούν τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τον Covid-19 ακόμη και στις πιο μαζικές συγκεντρώσεις.

Τα θετικά νέα που είχαν σημάνει μετά την ψήφιση του νόμου με τη συντριπτική αποχή των εργαζομένων στην Περιφέρεια Αττικής και κυρίως των εκπαιδευτικών από τις ηλεκτρονικές ψηφοφορίες είναι πρόσφατα και χρειάζεται να ανακαλεστούν στη μνήμη των εργαζομένων για να γίνει πιο κατανοητή ακόμη η δυνατότητα αντίστασης σε κάθε χώρο ενάντια στο νομοσχέδιο Χατζηδάκη. Στις συνελεύσεις τους

λοιπόν τα συνδικάτα οφείλουν να ενημερώσουν τους εργαζόμενους και να πάρουν απόφαση ανυπακοής στην εγγραφή στο ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε. που προβλέπει ο νόμος. Δεν είναι δυνατόν τα σωματεία να συνεαίσουν στο φακέλωμα της δράσης τους. Της συλλογικής αλλά και της ατομικής συνδικαλιστικής δράσης.

Ειδικά στον ιδιωτικό τομέα υπάρχει ανάγκη να μπου μπροστά όπου υπάρχουν συνδικάτα για να καλύψουν και τους εκατοντάδες ασυνδικαλιστούς εργαζόμενους. Πρώτα προσπαθώντας να δημιουργηθούν συνδικάτα και μετέπειτα με τις δράσεις τους. Η μάχη ενάντια στο νομοσχέδιο Χατζηδάκη θα είναι μια δύσκολη υπόθεση αλλά βάζει τις βάσεις και για μια νέα προσπάθεια να συσπειρωθεί με καλύτερους όρους ο κόσμος γύρω από τα συνδικάτα. Να υπάρξει μέσα από την ανυπακοή και τις αντιστάσεις μια νέα αναδιοργάνωση του εργατικού κινήματος με κυριαρχία των διαδικασιών βάσης στα συνδικάτα.

Μια συνθήκη που προϋποθέτει και την ενιαία δράση των συνδικαλιστικών δυνάμεων της ριζοσπαστικής αλλά και της ευρύτερης Αριστεράς διεκδικώντας να ξεπεραστούν έτσι η συμβιβασμένη ηγεσία της ΓΣΕΕ και οι αγκυλώσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

Το Αφγανιστάν και η π ενάντια σε πόλεμο και

Του Πάνου Πέτρου

Το τέλος του πολέμου στο Αφγανιστάν συνοδεύτηκε από έντονη δημόσια συζήτηση, στα μεγάλα ΜΜΕ, στο σχολιασμό στα κοινωνικά δίκτυα, στην αρθρογραφία εντός Αριστεράς κ.ο.κ.

Αν και επρόκειτο για «προαναγγελθέν» γεγονός, ήταν αναμενόμενο ότι η ολοκλήρωσή του, όπως και η δύναμη της επικαιρότητας, θα έστρεφε με αυξημένη ένταση την προσοχή προς την Καμπούλ. Από τη μεριά των μεγάλων ΜΜΕ, επιχειρήθηκε μια συντονισμένη καμπάνια «πλαισίωσης» του σχετικού διαλόγου, με τη δυνατότητα που έχουν να διαμορφώνουν την «ατζέντα».

Υποκρισία

Επιχειρήθηκε αφενός ένα έμμεσο ξέπλυμα της 20ετούς κατοχής και των πεπραγμένων της, μέσω της υπερβολικής έμφασης στην αγωνία για την «επόμενη μέρα» (τώρα που φεύγει το ΝΑΤΟ...), ταυτόχρονα με την αγωνία για τα «προσφυγικά κύματα». Η υποκρισία ξεχειλίζει. Θα περίμενε κανείς το παραλήρημα τρόμου για τους «καημένους» τους Αφγανούς που θα μείνουν απροστάτευτοι από τη συλλογική, δυτική, ένοπλη «ασπίδα» να συνοδευόταν (για να δείχνει έστω ειλικρινές) από μια κάποια διάθεση υποδοχής όσων επιλέξουν να εγκαταλείψουν τρομοκρατημένοι ή κυνηγημένοι τη χώρα. Αλλά όπως φαίνεται, αυτοί οι μουσουλμάνοι, ανατολίτες, γενικώς «ξένοι», αξίζουν την «προστασία μας» μόνο όσο μένουν στις χώρες τους («να πολεμήσουν» που λένε και οι σκληροτράχηλοι πληκτρολόγοι...) και χρησιμεύουν ως άλλοθι για δυτικές «ανθρωπιστικές» σταυροφορίες. Όταν επιχειρούν να αναζητήσουν «προστασία» στις ίδιες τις δυτικές χώρες, παύουν να την αξίζουν. Όσο είναι «εκεί», είναι καλοί άνθρωποι που υποφέρουν από την «ισλαμική τυραννία» και μας δίνουν επαρκείς λόγους να εφορμήσουμε στρατιωτικά. Όταν επιχειρούν να έρθουν «εδώ», είναι οι ίδιοι «ισλαμιστές» που έρχονται ως «απειλή».

Για την Αριστερά που στέκεται ενάντια και στον πόλεμο και στο ρατσισμό, θα έπρεπε να είναι σαφές ότι



το τέλος του 20ετούς πολέμου πρέπει να απαντηθεί με μια πολιτική-ιδεολογική απεπιβεβαίωση, που θα «τρίβει στα μούτρα» των πολεμοκάπηλων τα πεπραγμένα τους, θα χτίζει αντιπολεμική συνείδηση και ταυτόχρονα θα αποκαλύπτει την υποκρισία των «ανθρωπιστικών ευαισθησιών» των δυτικών κυβερνήσεων, σηκώνοντας το γάντι της αντιπαράθεσης με την πολιτική «περιφρούρησης των συνόρων» απέναντι στα θύματα του πολέμου.

Ένα ανυπόστατο «δίπολο»

Στο πρώτο μέτωπο της ιδεολογικής αντιπαράθεσης, είναι ορατό το ενδεχόμενο μιας σύγχυσης, που αντιπαράβάλει τα «ανθρώπινα δικαιώματα» στον «αντι-ιμπεριαλισμό». Είναι μια αντιπαράθεση που καλλιεργείται συστηματικά και συνειδητά από φιλελεύθερους υποστηρικτές του δόγματος των «ανθρωπιστικών» επεμβάσεων, οι οποίοι χρεώνουν στην αντιπολεμική Αριστερά μια κάποια «αδιαφορία» για την τύχη των Αφγανών γυναικών κ.ο.κ. Η στρεβλή και σκόπιμη προπαγάνδα βρίσκει την αντανάκλασή της σε μια σχολή «αντι-ιμπεριαλισμού» που έχει μάθει -ανακλαστικά- να αντιμετωπίζει με καχυποψία τα «δικαιώματα» και να αντιμετωπίζει την αμερικανική εξωτερική πολιτική αποκλειστικά στη «γεωπολιτική» της διάσταση.

Χάνεται έτσι από το διάλογο η προφανής αλήθεια ότι μπορεί να είναι κανείς και υπέρ των δικαιωμάτων των Αφγανών και ενάντια στον

αμερικανικό ιμπεριαλισμό, ακριβώς επειδή ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός δεν προώθησε τα δικαιώματα των Αφγανών.

Υπό το βάρος της ομοβροντίας ειδήσεων, εικόνων κ.ο.κ., καλλιεργήθηκε ως «αυταπόδεικτη αλήθεια» μια αίσθηση ότι η 20ετία της αμερικανικής κατοχής σήμαινε μια κάποια πρόοδο στα δικαιώματα, που σήμερα απειλούνται επειδή αποχωρεί το ΝΑΤΟ. Σε αντίθεση με τα μεγάλα ΜΜΕ, η αγωνία των απλών ανθρώπων για την επόμενη μέρα στο Αφγανιστάν, είναι καλοπροαίρετη. Αλλά το έναυσμα έδωσε ο «μεγεθυντικός φακός» των ΜΜΕ, που έχει τη δύναμη να στρέφει την προσοχή σε προβλήματα, όπου αυτός κρίνει ότι βολεύει να στραφεί η προσοχή. Ασφαλώς και οι άνθρωποι που θα κληθούν να κυβερνηθούν από τους Ταλιμπάν, αντιμετωπίζουν πολύ πιθανά μια καινούργια βαρβαρότητα, μετά τις προηγούμενες της κατοχής. Η επίγνωση ότι διάφορες εκδοχές βαρβαρότητας επικρατούν κάθε μέρα του χρόνου, κάθε χρόνο, σε κάθε γωνιά του πλανήτη, μπορεί να είναι «μαύρη», αλλά βοηθά στην ανάπτυξη «αντισωμάτων» στον εκάστοτε κατευθυνόμενο «ηθικό πανικό» που συνήθως πιέζει σε εκβιαστικά διλήμματα, που σε τελική ανάλυση δεν αντιμετωπίζουν καν τη βαρβαρότητα. Στην περίπτωση του Αφγανιστάν, καθώς επιχειρείται μια έμμεση καμπάνια συλλογικής αμνησίας για τα τελευταία 20 χρόνια, έχει ιδιαίτερη αξία η μνήμη: η υπενθύμιση της τραγωδίας που ρήμαξε

τη χώρα τα τελευταία 20 χρόνια (βλ. πίσω σελίδες). Θα έπρεπε να είναι κοινή παραδοχή ότι ο πόλεμος και η κατοχή δεν προάγει «δικαιώματα» και αυτή να είναι επαρκής βάση για απάντηση στις διάχυτες αστικές δυτικές «ανησυχίες».

Η χρεοκοπία της «ανθρωπιστικής επέμβασης»

Η σημασία αυτής της αντιπαράθεσης αναδεικνύεται από την ιεράρχηση που της δίνει ο αντίπαλος. Το 2001, το δόγμα της «ανθρωπιστικής επέμβασης» κατάφερε να υπνώσει το αντιπολεμικό κίνημα. Κάποιες φωνές μέσα στην αντικαπιταλιστική Αριστερά, επιχειρήσαν να αντισταθούν στο κύμα, προειδοποιώντας ότι τίποτε καλό δεν θα φέρει η ιμπεριαλιστική εκστρατεία στο Αφγανιστάν. Ακολούθησαν 20 (!) χρόνια πολέμου, που πέτυχαν τα ακριβώς αντίθετα από τους διακηρυγμένους «στόχους» της εξόρμησης και σε μεγάλο βαθμό επιδείνωσαν την κατάσταση, αφού κόστισαν εκατοντάδες χιλιάδες ανθρώπινες ζωές, εκατομμύρια πρόσφυγες (έφευγαν κι επί αμερικανικής κατοχής παρεμπιπτόντως, δεν θέλουν όλοι-ες να φύγουν σήμερα που ήρθαν οι Ταλιμπάν), εκατοντάδες δισ. δολάρια σε φονικά όπλα, εργολάβους του πολέμου, διεφθαρμένους πολέμαρχους. Το τέλος του πολέμου και ο τραγικός απολογισμός του θα έπρεπε να είναι «πεδίο δόξης λαμπρό» για τις αντιπολεμικές φωνές, να πουν δικαιωμένες «ποτέ ξανά». Απέναντι σε αυτή την προοπτική, στήνεται η «συλλογική αμνησία», που αποδέχεται την «ήττα» των ΗΠΑ, αλλά «θρηνεί» για αυτή -με πρωτεργάτες τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που φτάνουν να κατακεραυνώνουν την Ουάσινγκτον για την αποχώρηση. Η συζήτηση για το Αφγανιστάν έχει σημασία γιατί αφορά το μέλλον. Το «ξέπλυμα» της 20ετίας αφορά το ξέπλυμα των «ανθρωπιστικών επεμβάσεων», για να παραμένει το δόγμα διαθέσιμο να ενεργοποιηθεί σε μελλοντικές εκστρατείες. Στον αντίποδα έχουμε να κινηθούμε: Το Αφγανιστάν είναι μια ακόμα τραγική απόδειξη ότι οι στρατιωτικές επεμβάσεις πάντοτε κάνουν τα πράγματα χειρότερα και θα πρέπει να συντηρήσουμε αυτή τη μνήμη για τις μελλοντικές προκλήσεις. Οι οποίες δεν αποκλείεται να αφορούν το ίδιο το Αφγανιστάν,

άλη ρατσισμό

και μια «σωτήρια επιστροφή της Δύσης» αύριο-μεθαύριο.

Προληπτική υστερία

Το δεύτερο μέτωπο, αυτό του ρατσισμού, παραμένει επίσης -προς ώρας- ιδεολογικό και «με το βλέμμα στο μέλλον». Ήταν οι πρώτες μέρες μετά την πτώση της Καμπούλ στα χέρια των Ταλιμπάν, ενώ υπήρχε ακόμα προσβάσιμη η διέξοδος στα αμερικανικά αεροπλάνα. Δεν είχε ακόμα ξεδιπλωθεί πλήρως ένα «άτακτο» -και χωρίς ασφαλή διέξοδο- προσφυγικό κύμα, όσων θα αφεθούν τελικά πίσω ενώ θέλουν να φύγουν. Πολύ περισσότερο αυτό το κύμα απέχει πολύ ακόμα από το να καταφέρει να φτάσει στα σύνορα της Ευρώπης. Κι όμως, άρχισε αμέσως η προληπτική υστερία για τις «ορδές» προσφύγων. Τα «οχυρωματικά έργα» και η διαφήμισή τους (φράχτης στον Έβρο) αποτελούν ένα χυδαίο, ιδεολογικό παιχνίδι με την καλλιέργεια κλίματος «εμείς απέναντι σε αυτούς», όπου ζούμε περικυκλωμένοι από «εχθρικούς πληθυσμούς», απέναντι στους οποίους οφείλουμε να συσπειρωθούμε γύρω από το κράτος και την ηγεσία «μας». Αυτή η καμπάνια δεν θα περιμένει τους πρώτους Αφγανούς που ίσως καταφέρουν να φτάσουν στα ελληνικά σύνορα για να εκδηλώσει την αγριότητά της απέναντί τους: Θα μεταφραστεί άμεσα σε αγριότητα απέναντι σε κάθε πρόσφυγα και μετανάστη, είτε επιχειρεί να προσεγγίσει την Ελλάδα είτε βρίσκεται ήδη σε αυτή.

Η ελληνική κυβέρνηση ήδη πρωτοστάτησε σε απανθρωπιά. Στις 5 Αυγούστου, μια μικρή ομάδα κρατών (Γερμανία, Δανία, Βέλγιο, Ολλανδία, Ελλάδα) έστειλε επιστολή στην Κομισιόν καλώντας να συνεχιστούν οι απελάσεις προς το Αφγανιστάν! Στη διαδρομή, Ολλανδία, Γερμανία και Δανία «μετρίασαν» την αρχική τους αντίρρηση. Ως την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές, η Ελλάδα από κοινού με το Βέλγιο (και την προσθήκη της Αυστρίας), επιμένουν να υπερασπίζονται τη σκληρή γραμμή τους. Αυτή αφορά τους Αφγανούς που έχουν ήδη αιτηθεί άσυλο. Το τι περιμένει τις νέες αφίξεις, όσων επιχειρήσουν να φτάσουν στα σύνορα της Ευρώπης-φρούριο είναι μια άλλη συζήτηση, όπου η «συλλογική ΕΕ» δεν θα δείξει μάλλον την ίδια ευαισθησία...

Ένα άλλο αποκαλυπτικό στοιχείο της ρατσιστικής πολιτικής, αφορά την «έγνοια» που δείχνουν τα ελληνικά ΜΜΕ για την προσπάθεια του Ερντογάν να αποκόψει την πρόσβαση Αφγανών στη χώρα του, υψώνοντας τείχη. Πριν καν προλάβουν οι Αφγανοί να διασχίσουν το Ιράν, η ελληνική κυβέρνηση διαπιστώνει αίφνης «κοινά συμφέροντα» με τον «προαιώνιο εχθρό» και υποστηρίζει

που αναβαθμίζεται σε «εταίρο» απέναντι στον «εχθρό» των κατατρεγμένων ανθρώπων...

Τι μπορούμε να κάνουμε;

Αυτές οι αντιπαραθέσεις, αν και «ιδεολογικές» σήμερα, θα έχουν σοβαρό πολιτικό αντίκτυπο «αύριο». Αφορούν τη συζήτηση για το «τί κάνουμε» για το Αφγανιστάν, και κατ' επέκταση για την ταλαιπω-

την ανοχή σε μια νέα ιμπεριαλιστική εκστρατεία. Μαζί με την επίγνωση ότι τραγωδίες συμβαίνουν παντού και ο «φακός» των ΜΜΕ είναι πάντα επιλεκτικός, χρειάζεται και η επίγνωση ότι μας αντιστοιχούν συγκεκριμένα καθήκοντα: αυτά που μπορούμε και περνάει από το χέρι μας να κάνουμε.

Η πάλη ενάντια στους τυράννους και τους εκμεταλλευτές της «περιφέρειας» είναι υπόθεση των λαών της. Εμείς χρειάζεται να παλέψουμε ενάντια στις δικές μας κυβερνήσεις για να τους αφήσουν επιτέλους ήσυχους. Μόνο χειρότερα κάνει τα πράγματα κάθε επέμβασή τους: ακόμα κι όταν φαίνεται βραχυπρόθεσμα να αποτρέπει κάποιες τραγωδίες, ανοίγει το δρόμο σε άλλες (το Αφγανιστάν, τα Βαλκάνια, η Λιβύη λειτουργούν ως σκληρή υπενθύμιση). Να αγωνιστούμε να ανοίξουν τα σύνορά τους για όσους χάνουν κάθε ελπίδα για μια καλύτερη ζωή στον τόπο τους. Ίσως εμείς που ζούμε και δρούμε στις ανεπτυγμένες χώρες να έπρεπε να ανοίξουμε κι ένα ζήτημα αποζημιώσεων στις χώρες-θύματα της ιμπεριαλιστικής επιθετικότητας. Σε κάθε περίπτωση, τα ανοιχτά σύνορα και το καλωσόρισμα των μεταναστών και προσφύγων αποτελεί την ελάχιστη μορφή «αποζημίωσης».

Στην περίπτωση του Αφγανιστάν, αυτά είναι ξεκάθαρα. Και αφορούν πολύ πιο άμεσα και την Ελλάδα, της οποίας ο στρατός συμμετείχε περήφανα στον 20ετή πόλεμο...

*** Η πάλη ενάντια στους τυράννους της «περιφέρειας» είναι υπόθεση των λαών της. Εμείς χρειάζεται να παλέψουμε ενάντια στις δικές μας κυβερνήσεις για να τους αφήσουν επιτέλους ήσυχους. Και να αγωνιστούμε να ανοίξουν τα σύνορά τους για όσους χάνουν κάθε ελπίδα για μια καλύτερη ζωή στον τόπο τους.**

την αποτρεπτική του πολιτική. Είναι πραγματικά εντυπωσιακό ότι η Τουρκία καταγγέλεται («εργαλειοποίηση προσφύγων...») όταν δεν κάνει το απάνθρωπο μαντρόσκυλο αλλά ενθαρρύνεται όταν το κάνει, στο βαθμό

ρημένη «Ανατολή» και το βασανισμένο «Νότο». Όπου η ιδεολογική επίθεση που διεξάγεται επιχειρεί να εστιάζει κάθε φορά σε μία συγκεκριμένη -υπαρκτή- τραγωδία, με στόχο να εκβιάσει τη συναίνεση ή



Για το σύγχρονο φεμινιστικό

Την περασμένη εβδομάδα καταγράφηκε στη χώρα μας η ένατη γυναικοκτονία από την αρχή του έτους και η έβδομη μέσα στο καλοκαίρι, με θύμα μία 50χρονη γυναίκα στη Θεσσαλονίκη και δράστη – για ακόμη μία φορά – το σύντροφό της. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που έχουν ανακοινωθεί, μόνο το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου στις αρχές έφτασαν συνολικά 554 καταγγελίες για περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας σε όλη την επικράτεια. Και αυτή είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου, με δεδομένο ότι τα περιστατικά κακοποίησης και έμφυλης βίας υποκαταγράφονται, είτε λόγω μη καταγγελίας είτε λόγω ολιγωρίας των αρχών στη διαχείριση των καταγγελιών.

Σε αυτή τη συνθήκη ήρθε να προστεθεί τις τελευταίες ώρες η καταγγελία 17χρονης για βιασμό της υπό την επήρεια του αλκοόλ από γνωστό ποδοσφαιριστή και αθλητικό παράγοντα. Ήδη η γραμμή της υπεράσπισης κινείται στην κατεύθυνση του διασυρμού της καταγγέλλουσας και της επίκλησης του παρουσιαστικού της («μοιάζει πολύ μεγαλύτερη») και της συμπεριφοράς της («διασκεδάζαν μαζί νωρίτερα», «πήγε στο σπίτι του») ως «τεκμηρίων» της συναίνεσής της. Ταυτόχρονα από τους κύκλους φιλάθλων – και όχι μόνο – δεν έλειψαν οι φωνές που έσπευσαν να «δικάσουν» την καταγγέλλουσα με επιχειρήματα που αναπαράγουν πιστά την κουλτούρα του βιασμού.

Το ελληνικό #metoo του περασμένου χειμώνα συνέβαλε πολύ ουσιαστικά στην ορατότητα του φαινομένου της σεξιστικής βίας και άνοιξε για πρώτη φορά πλατιά στην ελληνική κοινωνία τη σχετική συζήτηση. Την ίδια στιγμή, όμως, είναι φανερό πως μένει πολύς δρόμος να διανυθεί μέχρι την εκρίζωση μίας μορφής βίας και καταπίεσης, την οποία εκτρέφει το ίδιο το σύστημα. Με αυτή την παραδοχή, θεωρούμε αναγκαίο να ανοίξει στους κόλπους του φεμινιστικού κινήματος μία ουσιαστική συζήτηση για το πώς μπορούμε να αντιπαλέψουμε την επίθεση στα δικαιώματα και τις ζωές μας. Ως συμβολή σε αυτή τη συζήτηση, παραθέτουμε το εισηγητικό κείμενο της εκδήλωσης «Εμπειρίες και συμπεράσματα από τους αγώνες του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα», που διοργανώθηκε στα πλαίσια του *Camping Resist.Reclaim.Revolt* τον Αύγουστο του 2021.

Της Χρύσας Τσικαλουδάκη

Εδώ και δεκαετίες το σύστημα προσπαθεί να μας πείσει ότι η καταπίεση και οι διακρίσεις είναι φαινόμενα που η «πολιτισμένη Δύση» έχει αφήσει προ πολλού πίσω της, με την έμφυλη ισότητα να είναι κεκτημένη και τους γυναικίους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες παρωχημένους.

Το αφήγημα αυτό διαψεύδουν οι ίδιες οι γυναίκες σε όλον τον κόσμο με τους ζωντανούς αγώνες τους για ισότητα και ζωή με δικαιώματα: από τις φεμινιστικές απεργίες για την 8η Μάρτη σε όλο τον κόσμο – με καρδιά την Ισπανία –, μέχρι το κίνημα *Ni una menos* στη Λατινική Αμερική και τον αγώνα για την υπεράσπιση των αναπαραγωγικών δικαιωμάτων σε πολλές χώρες του κόσμου. Ακόμη και στον ανεπτυγμένο Δυτικό κόσμο, βλέπουμε τις γυναίκες να βγαίνουν στο δρόμο είτε για να διεκδικήσουν δικαιώματα που δεν έχουν ακόμη κατοχυρωθεί σε νομικό επίπεδο (στην Αργεντινή μόλις πριν λίγους μήνες κατοχυρώθηκε νομικά το δικαίωμα σε νόμιμη και ασφαλή έκτρωση έπειτα από πολύμηνες μαζικές γυναικείες διαδηλώσεις), είτε για να υπερασπιστούν δικαιώματα μέχρι πρότινος κεκτημένα, που το σύστημα θέτει ξανά υπό διακύβευση (απαγόρευση του δικαιώματος στην έκτρωση στην Πολωνία, απόσυρση της Τουρκίας από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, κ.ά.).

Αντίστοιχα και στην Ελλάδα, την τελευταία πενταετία το φεμινιστικό κίνημα βρίσκεται σε τροχιά ανοδική. Η δυναμική αυτή τροφοδοτείται σε μεγάλο βαθμό από το παραπάνω παγκόσμιο ξέσπασμα των φεμινιστικών αγώνων – αυτό που έχει αποκληθεί ως τέταρτο κύμα φεμινισμού. Την ίδια στιγμή, οι γυναίκες στην Ελλάδα κινητοποιούνται επειδή βρίσκονται αντιμέτωπες με μία πολυεπίπεδη θεσμική επίθεση σε μία σειρά δικαιωμάτων τους.

Φτωχοποίηση

Κατά τη δεκαετία της κρίσης οι μη προνομιούχες γυναίκες, οι γυναίκες της εργατικής τάξης, έγιναν οι «φτωχότερες των φτωχών». Ούσες ήδη υποαμειβόμενες, επλήγησαν δυσβάσταχτα από τις μισθολογικές περικοπές, ενώ, συγχρόνως, αποτέλεσαν κατά πλειονότητα τη δεξαμενή από την οποία αντλήθηκε ελαστικό εργατικό δυναμικό. Η διάλυση του κοινωνικού κράτους, η αποδιάρθρωση των δομών και των υπηρεσιών που εξυπηρετούσαν τις όποιες μέχρι τότε πολιτικές της φροντίδας μετακίνησαν εξ ολοκλήρου

στις γυναίκες τα βάρη της ανατροφής των παιδιών, των οικιακών εργασιών, της φροντίδας των ηλικιωμένων.

Σε αυτό το έδαφος, η συνθήκη της πανδημίας ήρθε να γιγαντώσει όλη αυτή την αόρατη καταπίεση. Με το ΕΣΥ στα πρόθυρα της κατάρρευσης, την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ανύπαρκτη, με κλειστά τα σχολεία και τους παιδικούς σταθμούς, οι γυναίκες επωμίστηκαν την «ατομική ευθύνη» της 24ωρης κατ' οίκον φροντίδας των αρρώστων, των ηλικιωμένων, των παιδιών.

Γυναικοκτονίες και έμφυλη βία

Είναι σαφές ότι η έμφυλη ανισότητα πατά πάνω στη συστημική αντιμετώπιση των γυναικών ως πολιτών δεύτερης – βοηθητικής κατηγορίας: ως υποαμειβόμενου εργατικού δυναμικού, φθηνού και συμφέροντος, στην εργασία

φεμινιστικό κίνημα. Το 2018 η οργή για τη γυναικοκτονία της Ελένης Τοπαλούδη εκφράστηκε μέσα από αυθόρμητες μαζικές πορείες γυναικών και δράσεις σε πολλές πόλεις της Ελλάδας. Η φετινή εμπειρία του ελληνικού *metoo* έσπασε τη σιωπή και τη συγκάλυψη και αξίωσε από την κοινωνία να αντικρύσει το φαινόμενο της έμφυλης βίας.

Απέναντι σε αυτή την αυξημένη ορατότητα και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, το σύστημα αντεπιτίθεται με διάφορους τρόπους. Άλλοτε προσπαθεί να συσκοτίζει (*victim blaming*, ψυχιατρικοποίηση των δραστών έμφυλων εγκλημάτων, συγκάλυψη, κ.ά.) τα πραγματικά αίτια της καταπίεσης και της βίας και άλλοτε επιχειρεί να ενσωματώνει πτυχές του λόγου ή των αιτημάτων του φεμινιστικού κινήματος. Η πρόσφατη δημόσια τοποθέτηση της ΠΤΔ υπέρ της νομικής αναγνώρισης



Χρειαζόμαστε ένα φεμινισμό αγωνιστικό και κινηματικό, που επιδιώκει να συνδέεται με το εργατικό κίνημα και αξιοποιεί τις πρακτικές του (απεργίες, διαδηλώσεις, κλπ) για να προωθήσει τις διεκδικήσεις των γυναικών, όπως έγινε με την παγκόσμια φεμινιστική απεργία.

και ως μηχανής κοινωνικής αναπαραγωγής στο σπίτι, μέσω της απλήρωτης οικιακής εργασίας. Η υποτίμηση της αξίας της ζωής των γυναικών και η αντικειμενοποίηση του γυναικείου σώματος είναι τα βαθύτερα συστημικά αίτια της έκρηξης της έμφυλης βίας που αυτό το καλοκαίρι έγινε πιο ορατή από ποτέ. Μέσα στο τελευταίο δίμηνο καταγράφηκαν έξι γυναικοκτονίες, με το μοτίβο να είναι πανομοιότυπο: γυναίκες που βρίσκονταν σε κακοποιητικές σχέσεις και όταν προσπάθησαν να διαφύγουν βρέθηκαν εκτεθειμένες στη δολοφονική βία των γυναικοκτόνων, αφού προηγουμένως είχαν συναντήσει την εγκληματική αδιαφορία των αρχών και την απουσία της οποιασδήποτε κρατικής στήριξης.

Όσο όμως οι δείκτες της βίας εκτινάσσονται, τόσο οι γυναίκες οργιζόμαστε και κινητοποιούμαστε: το μαρτυρούν οι μαζικές απεργιακές συγκεντρώσεις των τελευταίων χρόνων για την 8η Μάρτη. Η μεταφορά του συνθήματος της παγκόσμιας φεμινιστικής απεργίας στην Ελλάδα και η διοργάνωση απεργιακών κινητοποιήσεων για την 8η Μάρτη με τη συμμετοχή-στήριξη συνδικάτων και σωματείων αποτελεί σημείο-τομή για το ελληνικό

του όρου «γυναικοκτονία» (με αφορμή τις γυναικοκτονίες σε Φολέγανδρο και Γλυκά Νερά) αποτελεί αντιπροσωπευτικό παράδειγμα του λόγου ενός «θεσμικού φεμινισμού», που έχει κάνει την εμφάνισή του και στην Ελλάδα. Όσο όμως και αν ο φεμινισμός αυτός επιδιώκει σε εκκλησίες για θεσμική επαγρύπνηση και υιοθετεί ορισμένα από τα θεσμικά αιτήματα του φεμινιστικού κινήματος, ήταν και παραμένει εχθρικός απέναντι στις διεκδικήσεις που θα επιτρέψουν υλικά στις μη προνομιούχες γυναίκες να απαλλαγούν από τα δεσμά της καταπίεσης, της βίας, της ανισότητας.

Όμως η γυναικεία απελευθέρωση δε θα έρθει με γενικόλογα αιτήματα ενδυνάμωσης και «παιδείας» εκ μέρους προνομιούχων γυναικών με θεσμικό ρόλο, ούτε με διαδικτυακές πλατφόρμες #metoo ή κίβδηλα προοδευτικές μεταρρυθμίσεις ενταγμένες σε νεοφιλελεύθερα, αντιδραστικά νομοσχέδια (Νόμος Χατζηδάκη, Νόμος Τσιάρα). Απέναντι σε αυτές τις συστημικές φωνές έχουμε ανάγκη από ένα φεμινισμό «του 99%». Ένα φεμινισμό ταξικό, διαθεματικό, με αναφορά στις μη προνομιούχες, τις εργαζόμενες, τις άνεργες, τις πολλαπλά καταπιεζόμενες (μετα-

κίνημα που έχουμε ανάγκη



νάστριες, ΛΟΑΤΚΙΑ+, ανάπηρες, σεξεργάτριες, κ.ό.κ.), ένα φεμινισμό που αντιλαμβάνεται τη σύνδεση της καταπίεσης με την εκμετάλλευση. Χρειαζόμαστε ένα φεμινισμό αγωνιστικό και κινηματικό, που επιδιώκει να συνδέεται με το εργατικό κίνημα και αξιοποιεί τις πρακτικές του (απεργίες, διαδηλώσεις, κλπ) για να προωθήσει τις διεκδικήσεις των γυναικών, όπως έγινε με την παγκόσμια φεμινιστική απεργία.

Φεμινιστικές συλλογικότητες

Μέσα από αυτή την περιγραφή αναδεικνύεται η ανάγκη για φεμινιστικές πρωτοβουλίες, συλλογικότητες, ομάδες, οι οποίες – χωρίς να υποκαθιστούν τις δομές του εργατικού κινήματος (σωματεία, κλπ)– θα επεξεργάζονται, θα εξειδικεύουν και θα προωθούν τις γυναικείες διεκδικήσεις, συμβάλλοντας στη συγκρότηση ενός σύγχρονου ριζοσπαστικού φεμινιστικού κινήματος. Στους κοινωνικούς χώρους (χώρους εργασίας, σωματεία, φοιτητικούς συλλόγους, κ.ό.κ.) οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν να παίξουν έναν πολύ σημαντικό ρόλο αναδεικνύοντας τη έμφυλη διάσταση μίας σειράς ζητημάτων: από το θεσμικό σεξισμό των εκάστοτε κρατικών πολιτικών μέχρι τον καθημερινό σεξισμό στην εργασία, μέσα στα Πανεπιστήμια και τα σχολεία, στο δρόμο.

Το πρόσφατο παράδειγμα του νόμου Χατζηδάκη είναι ενδεικτικό. Πρόκειται για ένα νομοθέτημα απειλητικό για θεμελιώδεις κατακτήσεις του εργατικού κινήματος και επιθετικό προς το σύνολο

των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, έχει και μία ιδιαίτερη έμφυλη διάσταση (ο ίδιος ο Υπουργός διατράνωνε πόσο θα διευκολύνει τη τηλεργασία τις γυναίκες, «για την εναρμόνιση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής»). Ως Συνέλευση 8 Μάρτη ήδη από νωρίς εντοπίσαμε την έμφυλη πλευρά του νόμου και επιδιώξαμε να την αναδείξουμε και να τη συνδέσουμε με τον καθολικά αντεργατικό χαρακτήρα του, παράγοντας σχετικό πρωτογενές υλικό. Η εμπειρία μας αυτή είναι ενδεικτική της δυνατότητας φεμινιστικών συλλογικοτήτων να κάνουν τέτοιου είδους συνδέσεις, ιδίως σε ζητήματα όπου υπάρχει κενό επεξεργασίας από οποιοδήποτε άλλο φορέα.

Εξίσου σημαντική είναι η παρουσία τέτοιων συλλογικοτήτων στο δρόμο, στις μεγάλες κινητοποιήσεις και απεργίες, δίπλα στα συνδικάτα και τα σωματεία. Στα μεγάλα απεργιακά συλλαλητήρια των περασμένων μηνών (Πρωτομαγία, νόμος Χατζηδάκη) η συμμετοχή φεμινιστικών πρωτοβουλιών, όπως η Συνέλευση 8 Μάρτη στην Αθήνα και η Συνέλευση Γυναικών 8Μ στη Θεσσαλονίκη, συνέβαλε στην αυξημένη ορατότητα των γυναικείων διεκδικήσεων.

Αλλά και μέσα στα ίδια τα συνδικάτα, οι πρωτοβουλίες γυναικών έχουν να παίξουν αφενός το ρόλο της συστηματικής επεξεργασίας και εξειδίκευσης των φεμινιστικών αιτημάτων. Αφετέρου, χρειάζεται να εκκινήσουν το διάλογο για τα ζητήματα σεξισμού που εκδηλώνονται εντός του

συνδικαλιστικού κινήματος: μορφές καθημερινού σεξισμού, ανισότητες στην εκπροσώπηση, κ.ά. Σε αυτή τη λογική, ξεκινά μία προσπάθεια από συντρόφισσες συνδικαλίστριες να ανοίξουν αυτή τη συζήτηση στα σωματεία, με σκοπό σταδιακά να συγκροτηθούν επιτροπές με σχετικές αρμοδιότητες, στις οποίες θα μπορούν να καταφεύγουν οι εργαζόμενες όταν βιώνουν κάποια διάκριση, κακοποιητική συμπεριφορά ή ακόμη και λεκτική εκδήλωση του σεξισμού. Η καλλιέργεια αντισεξιστικής κουλτούρας στους εργαζόμενους/συνδικαλιστές είναι αναγκαία ώστε τα σωματεία να γίνουν περιβάλλοντα ασφαλή μέσω των οποίων εργαζόμενες και εργαζόμενοι θα οργανώνουν την κοινή τους διεκδίκηση, για την κατάκτηση των υλικών δυνατοτήτων που θα επιτρέπουν στις εργαζόμενες γυναίκες να απελευθερωθούν από τις δουλειές στήριξης του σπιτιού και τις ανάγκες της οικογένειας.

Με αντίστοιχο τρόπο χρειάζεται να τεθούν σε κίνηση και οι Φοιτητικοί Σύλλογοι. Τα σχήματα και οι παρατάξεις της φοιτητικής αριστεράς, λόγω του κατακερματισμού αλλά και των διαφορετικών ιεραρχήσεων, έχουν δείξει ότι επικοινωνούν ανεπαρκώς τα ζητήματα του σεξισμού μέσα στις σχολές. Για το λόγο αυτό υπάρχει η ανάγκη παρέμβασης των φεμινιστικών πρωτοβουλιών στα Πανεπιστήμια, με αφετηρία τους σημαντικότερους ετήσιους κόμβους του φεμινιστικού κινήματος (8η Μάρτη, 25η Νοέμβρη, Pride). Σε

συνεργασία με τα αριστερά σχήματα, μπορούν τα μεγάλα κινηματικά γεγονότα να μεταφερθούν μέσα στις σχολές και μέσω των Γενικών Συνελεύσεων να εμπλέξουν όσο το δυνατόν περισσότερες φοιτήτριες/φοιτητές.

Στα σχολεία οι δυσκολίες είναι σαφώς μεγαλύτερες, λόγω της ανυπαρξίας κατοχυρωμένων συλλογικών οργάνων/ διαδικασιών και περιορισμένων δυνάμεων που παρεμβαίνουν. Την ίδια στιγμή, όμως, από τη σχολική καθημερινότητα ο σεξισμός δε λείπει: προβληματικές συμπεριφορές καθηγητών, αναπαραγωγή στερεοτύπων μέσα από τα σχολικά εγχειρίδια, σεξιστικό bullying, κ.ά. Έτσι, ομάδες όπως οι Μαθητές Ενάντια στο Σύστημα μπορούν μέσα από πρωτοβουλίες και δράσεις (μικροφωνικές, συζητήσεις, εκδηλώσεις) να μεταφέρουν τη συζήτηση για το σεξισμό μέσα στα σχολεία.

Συγκεφαλαιώνοντας τις παραπάνω σκέψεις, το σύγχρονο φεμινιστικό κίνημα που χρειαζόμαστε είναι συνυφασμένο με την ανάγκη για φεμινιστικές συλλογικότητες και κινήσεις, οι οποίες θα βαθύνουν την ενασχόληση με τα ζητήματα του σεξισμού και της έμφυλης ανισότητας και θα μεταφέρουν αυτές τις εμπειρίες στους διάφορους κοινωνικούς χώρους. Δημιουργώντας εκείνες τις εστίες αγώνα που επιτρέπουν σε μικρά γεγονότα και αντιστάσεις να συνενώνονται με άλλες μεγαλύτερες, μπορούμε να δώσουμε νικηφόρα τις μάχες όχι μόνο απέναντι στις επιμέρους εκφάνσεις του σεξισμού, αλλά και στο ίδιο το άδικο σύστημα που τις γεννά.

Διάλυση των μηχανισμών πρόληψης και πυρόσβεσης

Διαρκές έγκλημα ενάντια

Του Σπύρου Αντωνίου

Το φετινό καλοκαίρι θα μείνει στην ιστορία για την τεράστια οικολογική καταστροφή που προκλήθηκε από τις ανεξέλεγκτες φωτιές που έκαιγαν για εβδομάδες στην Εύβοια, στην Αττική, στην Πελοπόννησο και σε άλλες περιοχές.

Η πύρινη κόλαση, εν μέσω πολυήμερου καύσωνα, άφησε πίσω της περισσότερα από 1,2 εκατ. στρέμματα καμένων εκτάσεων (κατά κύριο λόγο δασικών- το ένα τρίτο των δασών της Εύβοιας καταστράφηκε από την πρόσφατη πυρκαγιά), δύο νεκρούς, πολλά καμένα ζώα, χιλιάδες ανθρώπους χωρίς σπίτια και δουλειά (κυρίως αγρότες, κτηνοτρόφοι, μικρές τουριστικές επιχειρήσεις κλπ.).

Πέρα από την ανάγκη άμεσης αποκατάστασης των πληγέντων, η έλευση του φθινοπώρου και των πρώτων δυνατών βροχών, εντείνει τους κινδύνους για πλημμύρες, μιας και είναι γνωστή η ευεργετική επίδραση των δασών στη συγκράτηση μεγάλων ποσοτήτων νερού. Όπως και το πόσο χρονοβόρες είναι οι μελέτες και η εκτέλεση των αντιπλημμυρικών έργων, ειδικά όταν υπάρχει «φαγοπότι» ημέτερων εργολάβων. Οι σοβαρές συνέπειες στην περιβαλλοντική επιβάρυνση, ιδίως στην Αττική που έχασε και άλλους «πράσινους πνεύμονες», θα έχουν μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις και στην υγεία του πληθυσμού. Για πολλές μέρες τον Αύγουστο, εκατομμύρια κάτοικοι στο Λεκανοπέδιο εισπνέαν «δηλητηριασμένο» αέρα.

Κρατική ανεπάρκεια

Το περίφημο «επιτελικό κράτος» του Μητσοτάκη και της παρέας του ξεγυμνώθηκε κυριολεκτικά. Η μοναδική απάντηση των πανικόβητων ενοίκων του Μαξίμου ήταν οι μαζικές εκκενώσεις χωριών και δήμων, για να υπάρχει το επικοινωνιακό πλεονέκτημα απέναντι στον ΣΥΡΙΖΑ και τους νεκρούς στο Μάτι. Κατά τα άλλα οι φωτιές αφήνονταν να καίνε τα πάντα στο πέρασμά τους ή να σταματούν στη θάλασσα, όπως στην περίπτωση της Εύβοιας. Οι κάτοικοι στις περιοχές που έγιναν στάχτη βρέθηκαν παρατημένοι από τον κρατικό μηχανισμό, ο οποίος όμως ή άλλως ήταν πολύ αδύναμος ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει μίας τέτοιας έκτασης απαιτητική συνθήκη. Και αυτό γιατί διαχρονική πολιτική, όλων των κυβερνήσεων εδώ και 30 χρόνια, ήταν και είναι οι δραστικές περικοπές των πόσων που κατευθύνονται



στην πρόληψη των πυρκαγιών και τη δασοπροστασία.

Τα στοιχεία είναι αμείλικτα. Οι μαζικές προσλήψεις αστυνομικών και στρατιωτικών, οι εξωφρενικές στρατιωτικές δαπάνες, στερήσαν χιλιάδες πυροσβέστες και μέσα πυρόσβεσης. Από τα συνολικά 17,7 εκατομμύρια ευρώ που ζητούσαν τα δασαρχεία όλης της χώρας για έργα αντιπυρικής προστασίας, διατέθηκαν μόλις 1,7 εκατ. ευρώ, την ώρα που σε ένα βράδυ η Fraport και η εταιρεία διαχείρισης του Ελ. Βενιζέλος βρέθηκαν με 308 εκ. ευρώ ενισχύσεων, λόγω covid! Φέτος, η κυβέρνηση Μητσοτάκη αρνήθηκε να ανανεώσει την πρόσληψη 5.000 «εποχικών» πυροσβεστών, παρά τις προειδοποιήσεις για την ακραία δοκιμασία που ερχόταν. Έτσι απέμειναν περίπου 1.500 να παλεύουν, άπνοιοι για μερόνυχτα, με τις φλόγες. Τα πτητικά μέσα, λίγα και απαρχαιωμένα, με εξαντλημένο προσωπικό, αποδείχθηκαν σταγόνα στον ωκεανό. Οι κραυγές αγωνίας χιλιάδων ανθρώπων: «καιγόμαστε», κατέκλυσαν τα τηλεοπτικά δίκτυα. Εξάλλου, τα μόνα αεροπλάνα που διαθέτει το ελληνικό κράτος σε επάρκεια, είναι τα πολεμικά.

Ακόμα και στους ΝΥΤ, άρθρο γνώμης («Οι φωτιές στην Ελλάδα είναι μια τρομακτική προειδοποίηση») υπογραμμίζει τον παραλογισμό του να διοχετεύονται δισεκατομμύρια ευρώ

Η συνάντηση της κλιματικής κρίσης με τη διαχρονική πολιτική ιδιωτικοποιήσεων και άγριων περικοπών των δημόσιων δαπανών, έχει οδυνηρό τίμημα για τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον.

στον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, που έχει ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή άμυνα απέναντι στις τεράστιες πυρκαγιές και στις δύο χώρες: «Πέρυσι, οι δύο χώρες, και οι δύο μέλη του ΝΑΤΟ, ξόδεψαν πάνω από 20 δισεκατομμύρια ευρώ για να οπλιστούν όχι ενάντια στην εμφανή ζημιά της κλιματικής αλλαγής – αλλά σε μεγάλο βαθμό η μία κατά της άλλης. Εάν η ελληνική κυβέρνηση μετέφερε μόλις το ένα δέκατο του ετήσιου στρατιωτικού προϋπολογισμού της στην προστασία του περιβάλλοντος, θα μπορούσε να αντέξει οικονομικά να στέλνει περίπου 45.000 επιπλέον πυροσβέστες σε μέρη όπως η Εύβοια κάθε καλοκαίρι».

Ευθύνες

Φυσικά η κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν απέδωσε την καταστροφή στο διαχρονικό έγκλημα της πολυετούς λιτότητας, ούτε στην επιλογή της να αφήσει αθωράκι στο πυροσβεστικό σώμα. Πολύ

περισσότερο δεν συνέδεσε τις φωτιές, με την φανατική υποστήριξη της, στην πολιτική εμπορικής εκμετάλλευσης των δασικών εκτάσεων. Όλα επιτρέπονται για το κεφάλαιο και τα κέρδη του. Από την αλόγιστη δόμηση, το νόμο Χατζηδάκη και τις ξενοδοχειακές μονάδες, μέχρι τη «σπορά» με ανεμογεννήτριες σε όλα τα βουνά της Ελλάδας, πάντα στο όνομα της «πράσινης ανάπτυξης». Για τους ιεροκήρυκες του νεοφιλελευθρισμού, έφταιγαν τα πάντα, εκτός από τους ίδιους. Πέρα από τις αστείες θεωρίες συνωμοσίας (οι τούρκοι προβοκάτορες είναι κάτι σαν τους βρετανούς τουρίστες...μας επισκέπτονται κάθε καλοκαίρι) και την «ανακάλυψη» ισχυρών ανέμων (σε μέρες που επικρατούσε άπνοια), η κυβέρνηση επιστράτευσε ως κύρια δικαιολογία την κλιματική κρίση. Αυτή είναι όμως η μισή αλήθεια.

Προφανώς και το καπιταλιστικό μοντέλο έχει προκαλέσει και επιταχύνει την κλιματική κρίση, με τα δραματικά

, ιδιωτικοποίηση δασών και αιγιαλών στη φύση και τις ζωές μας

αποτελέσματα να είναι ήδη εδώ (βλ. δίπλα). Οι ακραίες θερμοκρασίες και η παρατεταμένη ξηρασία όμως, ήταν γνωστό ότι θα μετέτρεπαν τα πευκοδάση της κεντρικής και νότιας Ελλάδας, σε καύσιμη ύλη. Για αυτό το ενδεχόμενο άλλωστε, υπήρξαν επίσημες εισηγήσεις των αρμόδιων φορέων, αλλά καμία σοβαρή κυβερνητική προετοιμασία. Το ότι η κυβέρνηση Μητσοτάκη ήξερε για τον καύσιμα και επέλεξε να μην πάρει ούτε μισό προληπτικό μέτρο για ενδεχόμενες πυρκαγιές είναι εγκληματικό. Ακόμα και όταν υπήρξε η «προειδοποιητική» φωτιά στα Γεράνεια Όρη, τον Μάιο, οι κυβερνητικές προτεραιότητες παρέμειναν η ενίσχυση των κατασταλτικών μηχανισμών και τα δωράκια στους διάφορους κρατικοδίαιτους «επενδυτές» στην ενέργεια και τον τουρισμό. Οι ζωές των φτωχών και ο φυσικός πλούτος, μπήκαν ξανά κάτω από τα κέρδη των ιδιωτών. Η συνάντηση της κλιματικής κρίσης με τη διαχρονική πολιτική ιδιωτικοποιήσεων και άγριων περικοπών των δημόσιων δαπανών, έχει (με την υπογραφή των «αρίστων») οδοντωτό τίμημα για τις τοπικές κοινωνίες και το περιβάλλον.

Αυτενέργεια

Η αδράνεια του οργανωμένου κράτους μπροστά στην απειλή, οδήγησε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού –παρά τον προφανή κίνδυνο– στη μάχη με τις φλόγες. Κάτοικοι αρκετών χωριών και ιδίως οι νέοι, χωρίς εκπαίδευση και χωρίς τα αναγκαία μέσα, αγνόησαν τα μηνύματα του 112 και οργάνωσαν ομάδες πυρόσβεσης. Χάρη στη δική τους αυτοθυσία και τη συμβολή των λίγων πυροσβεστών και εθελοντικών ομάδων, σώθηκαν ζωές, πολλά σπίτια και ζώα, αλλά και σημαντικά τμήματα δάσους, που είχαν αφεθεί κυριολεκτικά στη μοίρα τους από την κυβέρνηση. Οι καταγγελίες, ακόμα και «γαλάζιων» στελεχών της τοπικής αυτοδιοίκησης, για τα ελάχιστα εναέρια και επίγεια μέσα που ήταν διαθέσιμα και μάλιστα με εντολές για μη κατάσβεση, είναι ενδεικτικές.

Καθυστερημένα αντανakλαστικά υπήρξαν και στη βοήθεια προς τους πληγέντες, τις πρώτες κρίσιμες μέρες. Και πάλι όμως η λαϊκή αυτενέργεια, η πλατιά αλληλεγγύη σωματείων, συλλογικοτήτων και απλού κόσμου, κάλυψε το κενό που προκλήθηκε από την κρατική αδιαφορία για αυτούς που έχασαν τα πάντα στις φλόγες. Οι συλλογές για τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης πανελλαδικά και κυρίως η συγκρότηση επιτροπών αγώνα πυρόπληκτων στις περιοχές που έζησαν τον πύρινο εφί-

άλτη (με βασικό το ρόλο δυνάμεων της Αριστεράς), είναι η καλύτερη μέθοδος για να μετατραπεί η φυσιολογική οργή σε διεκδικητικό αγώνα, για να μην ξεχαστεί το έγκλημα του φετινού καλοκαιριού και να μην επαναληφθεί.

Για να εξασφαλιστεί άμεσα η σίτιση και η διαμονή όλων και να πάρουν πίσω οι πληγέντες όλα όσα έχασαν. Τα σπίτια, τα εισοδήματα, τις ζωές τους. Αυτό απαιτήσαν οι χιλιάδες κάτοικοι της Βόρειας Εύβοιας το Σάββατο 21/8, στον κόμβο της Στροφυλιάς, σε μια μεγάλη συγκέντρωση, που διοργανώθηκε με πρωτοβουλία του σωματείου δασεργατών και επιτροπών πυρόπληκτων. Εκεί που έχει στηθεί και το Κέντρο Αγώνα και Αλληλεγγύης Πυρόπληκτων, ενώ ανάλογες κινήσεις συντονισμού και κινητοποιήσεις, ετοιμάζονται και σε άλλες περιοχές που έχουν πληγεί.

Κοινωνικός έλεγχος

Τα ημίμετρα που έχουν ανακοινωθεί και οι πενιχρές κρατικές ενισχύσεις (άγνωστο πόσοι και ποιοι/ες τις δικαιούνται), είναι βέβαιο ότι δεν καλύπτουν τις ανάγκες των πυρόπληκτων. Δεν μπορεί να υπάρξει άλλωστε καμία εμπιστοσύνη σε αυτούς που ετοιμάζονται να αναθέσουν τα έργα ανασυγκρότησης σε ιδιώτες και να πουλήσουν τις «πράσινες» μπίζνες ως μοναδική εναλλακτική για την «τοπική ανάπτυξη». Οι όποιες διαδικασίες χρειάζεται να τεθούν υπό κοινωνικό έλεγχο. Στον σχεδιασμό ανασυγκρότησης χρειάζεται να έχουν ενεργό ρόλο και λόγο, οι επιτροπές των κατοίκων, τα σωματεία και οι αγροτικοί σύλλογοι των περιοχών, η τοπική αυτοδιοίκηση. Όχι οι επίγονοι του διαβόητου ταμείου Μολυβιάτη, μια «αμαρτωλή» και πονεμένη ιστορία για την Ηλεία.

Για να γίνει η φετινή τραγωδία, αφετηρία αγώνα ενάντια στις πολιτικές που σκοτώνουν τη φύση και τους ανθρώπους. Για να γίνουν τα αιτήματα όπως μόνιμες προσλήψεις στην πυροσβεστική και επάρκεια σε μέσα δασοπυρόσβεσης, η ανασύσταση της δασικής υπηρεσίας και η πλήρης αναδάσωση των καμένων (με ταυτόχρονη απαγόρευση αλλαγής χρήσης και κάθε επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αυτά), διεκδικήσεις του μαζικού κινήματος και όσων παλεύουν για την ανατροπή της κυβερνητικής πολιτικής, «από τα κάτω» και από τα αριστερά. Για να πηγαίνουν οι πόροι του προϋπολογισμού στις κοινωνικές ανάγκες, για δασοπροστασία, υγεία, παιδεία, όχι για τους εξοπλισμούς.

Η κλιματική κρίση είναι εδώ

Ακόμα ένα καλοκαίρι ο πλανήτης συγκλονίζεται από τεράστιες καταστροφές: ακραίοι καύσωνες, τεράστιες πυρκαγιές όπως αυτές που βιώσαμε στην Ελλάδα, πλημμύρες που διαλύουν κόπους ετών, σαν αυτές που είδαμε πρόσφατα στην κεντρική Ευρώπη, εκτός ελέγχου λιώσιμο των πάγων.

Ακόμα για τους πιο δύσπιστους είναι πλέον εμφανές ότι η κλιματική αλλαγή, η κρίση των κρίσεων, είναι ήδη εδώ και οι επιπτώσεις της απλώνονται στις τέσσερις γωνιές της Γης σκορπώντας θάνατο, απόγνωση, προσφυγιά. Η υπερθέρμανση του πλανήτη έχει ως κύρια αιτία τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τις μεγάλες εταιρίες και τις ισχυρές καπιταλιστικές χώρες, οι οποίες επιμένουν σε ένα παραγωγικό μοντέλο το οποίο έχει οδηγήσει την ανθρωπότητα και το φυσικό περιβάλλον σε οριακό σημείο.

Καμπάνα κινδύνου για την εξέλιξη της κλιματικής αλλαγής και της περιβαλλοντικής καταστροφής χτυπάει ακόμα και ο ΟΗΕ, που σε έκθεσή του επισημαίνει ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να ελεγχθούν εντός τεσσάρων ετών και οι βιομηχανίες που είναι υπεύθυνες για την εκπομπή τους να κλείσουν εντός της δεκαετίας. Η δέσμευση της Ε.Ε. για μείωση τουλάχιστον 55% των ρύπων του θερμοκηπίου το έτος 2030, με έτος αναφοράς το 1990, μοιάζει ήδη παρωχημένος.

Στην Ελλάδα, η κυβέρνηση Μητσοτάκη, υπέρμαχος της «αναπτυξιακής» φρενίτιδας τυλιγμένης με τον υποκριτικό μανδύα της «πράσινης ανάπτυξης», έχει υιοθετήσει μία πολιτική λεηλασίας στους φυσικούς πόρους, που γεμίζει χρήματα τις τσέπες των «επενδυτών». Συγχρόνως όμως πυροδοτεί και όλους τους παράγοντες που εντείνουν την κλιματική κρίση. Δάση και λοιποί δημόσιοι χώροι γίνονται πεδίο εκμετάλλευσης για τα αρπακτικά της αγοράς. «Απάτητα βουνά» και νησιά γεμίζουν με θηριώδεις ανεμογεννήτριες. Ξενοδοχεία φυτεύονται σε ακτές, με τις ελάχιστες δυνατές περιβαλλοντικές πρόνοιες. Εξορύξεις για υδρογονάνθρακες και αγωγοί φυσικού αερίου, βρίσκονται στην ενεργειακή ατζέντα του ελληνικού καπιταλισμού, ακόμα και αν αυτό μπορεί να προκαλέσει πολεμικό επεισόδιο στο Αιγαίο

(παρόλο που τα μεγαλεπήβολα σχέδια στη ΝΑ Μεσόγειο, προς ώρας δείχνουν να παγώνουν, για οικονομικούς λόγους και όχι από την ανάγκη σεβασμού των θαλάσσιων οικοσυστημάτων).

Το καταστροφικό σύστημα είναι υπεύθυνο για την υπερθέρμανση του πλανήτη και τα ακραία καιρικά φαινόμενα που αυτή προκαλεί. Η υπερθέρμανση δεν μπορεί να περιοριστεί κάτω από το +1,5° C (και ακόμα και κάτω από το +2° C), αν δεν αγγίξουμε τη ρίζα του προβλήματος: την καπιταλιστική συσσώρευση, που βασίζεται στον ανταγωνισμό για κέρδος, με άλλα λόγια τον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης.

Η επικέντρωση στην αλλαγή της «ατομικής συμπεριφοράς» (πχ. πλαστικά καλαμάκια) ή σε κάποιες «πράσινες παρεμβάσεις» που τάχα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος (στην πραγματικότητα όμως αποτελούν μια νέα πηγή πλουτισμού για τους λίγους), απλά συσκοτίζουν τη μόνη βιώσιμη εναλλακτική για τη διάσωση του πλανήτη και της ανθρωπότητας. Δηλαδή την κατάργηση του καπιταλισμού μοντέλου παραγωγής και τη μετάβαση σε μια οικοσυναισθητική κοινωνία, όπου ο δημοκρατικός σχεδιασμός της παραγωγής θα γίνεται συλλογικά, με βάση τις κοινωνικές ανάγκες και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η Σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP26) που θα διεξαχθεί το Νοέμβριο στη Γλασκώβη, αν βοηθήσει και η εξέλιξη της πανδημίας, θα είναι το επόμενο μεγάλο κινηματικό ραντεβού, όλων των αντικαπιταλιστικών δυνάμεων που παλεύουν για την οικοσυναισθητική προοπτική.



Στο χείλος του γκρεμού, το σενάριο της Διακυβερνητικής δεν μοντελοποιείται

Του Daniel Tanuro

Η Ομάδα εργασίας 1 της Διακυβερνητικής Επιτροπής (IPCC) παρουσίασε την έκθεση φυσικών βάσεων, που αποτελεί συμβολή στην έκθεση εκτίμησης για το κλίμα, που αναμένεται για τις αρχές του 2022.

Η έκθεση και η σύνοψή της είναι γραμμένες με το συγκεκριμένο στυλ και το λεξιλόγιο των επιστημονικών δημοσιεύσεων που κάνουν "αντικειμενικές" διαπιστώσεις. Ωστόσο, ποτέ μια έκθεση εμπειρογνομόνων της παγκόσμιας υπερθέρμανσης δεν άφησε να διαφανεί σε αυτό το βαθμό η αγωνία που προκαλεί η ανάλυση των γεγονότων υπό το φως των απαράβατων νόμων της φυσικής.

Φοβερές προοπτικές...

Η αγωνία απορρέει καταρχή από το πλαίσιο: οι φοβερές πλημμύρες και πυρκαγιές που σπέρνουν την απόγνωση, το θάνατο και τον τρόμο στις τέσσερις γωνιές του πλανήτη συγκεκριμενοποιούν αυτό ενάντια στο οποίο η IPCC προειδοποιεί εδώ και πάνω από τριάντα χρόνια, και για το οποίο οι κυβερνήσεις δεν έχουν κάνει τίποτα, ή σχεδόν τίποτα. Απορρέει επίσης από τις τεράστιες διαστάσεις της διαπίστωσης: ακόμα και αν η συνάντηση κορυφής COP26 (στη Γλασκώβη, το Νοέμβριο) αποφάσιζε να εφαρμόσει το πιο ριζοσπαστικό από τα σενάρια σταθεροποίησης που έχουν μελετήσει οι κλιματολόγοι, δηλαδή εκείνο που εξασφαλίζει την ταχύτερη μείωση των εκπομπών του CO₂ και ακυρώνει τις καθαρές παγκόσμιες εκπομπές το αργότερο το 2060 (ενώ ταυτοχρόνα μειώνει επίσης τις εκπομπές των άλλων αερίων του θερμοκηπίου), η ανθρωπότητα θα έπρεπε να αντιμετωπίσει φοβερές προοπτικές. [...]

Η Γκρέτα Τούνμπεργκ είπε κάποτε ότι "η κλιματική και οικολογική κρίση δεν μπορεί απλούστατα να λυθεί πια μέσα στο πλαίσιο των παρόντων πολιτικών και οικονομικών συστημάτων. Αυτό δεν είναι μια άποψη, είναι ζήτημα απλών μαθηματικών". Έχει απόλυτο δίκιο. Αρκεί να παραθέσουμε τους αριθμούς για να το διαπιστώσουμε:

- 1) ο κόσμος εκπέμπει περίπου 40GT του CO₂ ετησίως
- 2) ο "προϋπολογισμός άνθρακα"

(η ποσότητα CO₂ που μπορούμε ακόμα να εκπέμψουμε παγκοσμίως για να μην ξεπεράσουμε το 1,5°C) δεν είναι πια παρά 500Gt (για μια πιθανότητα επιτυχίας της τάξης του 50%-για 83%, είναι 300Gt).

3) σύμφωνα με την ειδική έκθεση 1,5°C της IPCC, η επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών CO₂ το 2050 απαιτεί να μειώσουμε τις παγκόσμιες εκπομπές κατά 59% πριν το 2030 (κατά 65% στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, εξαιτίας των ιστορικών τους ευθυνών).

4) Το 80% αυτών των εκπομπών οφείλονται στην καύση ορυκτών καυσίμων που, παρά τις πολιτικό-επικοινωνιακές τυμπανοκρουσίες για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων, κάλυπταν πάντα το 2019... το 84% (!) των ενεργειακών αναγκών της ανθρωπότητας.

5) οι ορυκτές υποδομές (ορυχεία, πετρελαιοαγωγοί, διυλιστήρια, τέρμιναλ φυσικού αερίου, σταθμοί ηλεκτρικού ρεύματος, αυτοκινητοβιομηχανίες, κλπ) -η κατασκευή των οποίων δεν υποχωρεί, η σχεδόν δεν υποχωρεί!- είναι βαρείς εξοπλισμοί, στους οποίους το κεφάλαιο επενδύει με ορίζοντα καμιά σαρανταριά χρόνια. Το υπερ-συγκεντρωτικό τους δίκτυο δεν μπορεί να προσαρμοστεί στις ανανεώσιμες (απαιτούν ένα άλλο, αποκεντρωμένο ενεργειακό σύστημα): αυτό πρέπει να καταστραφεί πριν την απόσβεσή του από τους καπιταλιστές, και τα αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου πρέπει να μείνουν κάτω από τη γη.

Κατά συνέπεια, γνωρίζοντας ότι τρία δισεκατομμύρια ανθρώπων όντων στερούνται τα βασικά και ότι το 10% των πιο πλούσιων του πληθυσμού εκπέμπει πάνω από το 50% του συνολικού CO₂ το συμπέρασμα είναι αναπόφευκτο: Το να αλλάξουμε ενεργειακό σύστημα για να μείνουμε κάτω από 1,5°C ενώ παράλληλα αφιερώνουμε περισσότερη ενέργεια για να ικανοποιήσουμε τα νόμιμα δικαιώματα των απόκληρων είναι κάτι απολύτως ασύμβατο με τη συνέχιση της καπιταλιστικής συσσώρευσης που γεννάει οικολογικές καταστροφές και αυξανόμενες κοινωνικές ανισότητες.

Η καταστροφή δεν μπορεί να σταματήσει με τρόπο αντάξιο της ανθρωπότητας παρά μέσω μιας διπλής κίνησης που συνίσταται στη μείωση της συνολικής παραγωγής και στον ριζικό της αναπροσανατολισμό στην υπηρεσία των πραγματι-

κών ανθρώπων αναγκών, εκείνων της πλειοψηφίας, που καθορίζονται δημοκρατικά. Αυτή η διπλή κίνηση περνάει αναγκαστικά από τη κατάργηση των άχρηστων και επιζήμιων παραγωγών και από την απαλλοτρίωση των καπιταλιστικών μονοπωλίων -πριν από όλα, στην ενέργεια, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στον αγροβιομηχανικό τομέα. Περνάει επίσης από μια δρακόντεια μείωση των καταναλωτικών υπερβολών των πλουσίων. Με άλλα λόγια, η εναλλακτική λύση είναι δραματικά απλή: ή η ανθρωπότητα θα αφανίσει τον καπιταλισμό, ή ο καπιταλισμός θα αφανίσει εκατομμύρια αθώων προκειμένου να συνεχίσει τη βάρβαρη πορεία του πάνω σε ένα ακρωτηριασμένο, και ίσως μη βιώσιμο πλανήτη.

Οι ληστές ενωμένοι για τις «τεχνολογίες αρνητικών εκπομπών»

Είναι ευνόητο ότι οι άρχοντες του κόσμου δεν έχουν καμιά διάθεση να αφανίσουν τον καπιταλισμό... Τότε, τι θα κάνουν; Ας αφήσουμε στην άκρη τους κλιματο-αρνητές του είδους Τραμπ, αυτούς τους οπαδούς του Μάλτους που ποντάρουν σε ένα ορυκτό νεοφασισμό, σε μια βουτιά στη πλανητική βαρβαρότητα στη πλάτη των φτωχών. Ας αφήσουμε στην άκρη τους Musk και τους Bezos, αυτούς τους χυδαίους δισεκατομμυριούχους που ονειρεύονται να εγκαταλείψουν το καράβι ΓΗ που δεν είναι πια βιώσιμο εξαιτίας της απληστίας που χαρακτηρίζει αυτά τα καπιταλιστικά τρωκτικά. Ας επικεντρωθούμε στους άλλους, τους πιο πονηρούς, εκείνους και εκείνες -τους Μακρόν, Μπάϊντεν, Φον ντερ Λάιεν, Τζόνσον, Σι Ζιπινγκ... που θα τσακωθούν μεταξύ τους σαν ληστές προκειμένου η συμφωνία της Γλασκώβης να τους ευνοήσει απέναντι στους ανταγωνιστές τους, αλλά που θα μονιάσουν μπροστά στα ΜΜΕ για να προσπαθήσουν να μας πείσουν ότι « όλα είναι υπό έλεγχο ».

Τι προτείνουν αυτοί οι Κύριοι και Κυρίες για να αποφύγουν την παραπάνω εναλλακτική λύση; Καταρχήν, βεβαίως, την ενοχοποίηση των καταναλωτών, που διατάσσονται "να αλλάξουν τις συμπεριφορές τους"... επί ποινή κυρώσεων. Κατόπιν, ένα σύνολο κόλπων και τεχνασμάτων μερικά από τα οποία είναι ξεκάθαρα χονδροειδή (όπως π.χ. να μη λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές των αεροπορικών και θαλάσσιων μετα-

Ολόκληρο
στο **RProject.gr**

φορών), και άλλα πιο εκλεπτυσμένα -αλλά όχι πιο αποτελεσματικά (για παράδειγμα ο ισχυρισμός ότι η φύτευση δέντρων-στον παγκόσμιο Νότο- θα επέτρεπε να απορροφηθεί αρκετό διοξείδιο του άνθρακα για να αντισταθμιστούν μόνιμα οι εκπομπές ορυκτού CO₂ στις χώρες του Βορρά). Όμως, πέρα από αυτά τα κολπάκια και τα τεχνάσματα, όλοι αυτοί οι πολιτικοί διαχειριστές του κεφαλαίου πιστεύουν απόλυτα (ή καμώνονται πως πιστεύουν) εφεξής μια θαυματουργή λύση: την αύξηση του μεριδίου των « τεχνολογιών χαμηλού άνθρακα » (κωδική ονομασία της πυρηνικής ενέργειας, ειδικά των « μικροσταθμών ») και, κυρίως, την ανάπτυξη των επιλεγόμενων « τεχνολογιών αρνητικών εκπομπών » (TEN - ή CDR, για Carbon Dioxide Removal), που θεωρούνται ότι ψύχουν το κλίμα αφαιρώντας από την ατμόσφαιρα τεράστιες ποσότητες CO₂ που προορίζονται να αποθηκευθούν κάτω από τη γη. Πρόκειται για την επιλεγόμενη υπόθεση του "προσωρινού ξεπεράσματος του ορίου επικινδυνότητας" του 1,5°C.

Σχετικά με την πυρηνική ενέργεια, δεν έχει νόημα να επεκταθούμε μετά από αυτό που έγινε στη Φουκούσιμα. Όσο για τις "τεχνολογίες αρνητικών εκπομπών", οι περισσότερες δεν υπάρχουν παρά στο στάδιο του πρωτοτύπου ή της επίδειξης, και οι κοινωνικές και οικολογικές τους συνέπειες υπόσχονται να είναι επικίνδυνες (θα επανέλθουμε πιο πέρα). Όπως και νάχει: θέλουν να μας κάνουν να πιστέψουμε πως θα σώσουν το παραγωγικό/καταναλωτικό σύστημα και ότι η ελεύθερη αγορά θα αναλάβει να τις αναπτύξει. Στην πραγματικότητα, αυτό το σενάριο επιστημονικής φαντασίας δεν στοχεύει πριν από όλα να σώσει τον πλανήτη: στοχεύει πριν από όλα να σώσει την ιερή αγελάδα της καπιταλιστικής ανάπτυξης και να προστατεύσει τα κέρδη των μεγαλύτερων υπευθύνων αυτής της καταστροφής: τις πολυεθνικές του πετρελαίου, του άνθρακα, του φυσικού αερίου και της αγροβιομηχανίας. [...]

Άρθρο που γράφτηκε για την ιστοσελίδα της βελγικής *Gauche anticapitaliste*
Μετάφραση-επιμέλεια: Γιώργος Μητράλιος

Camping Resist.Reclaim.Revolt 2021

Ανταλλάξαμε προβληματισμούς και δημιουργήσαμε αναμνήσεις

Της Άννυς Ποταμίτη

Συλλογικές διακοπές με πλούσιες συζητήσεις, και διασκέδαση γέμισαν και το φετινό καλοκαίρι μας. Το κάμπινγκ resist.reclaim.revolt συνεχίζει να είναι μια πρόταση αυτοοργανωμένου τρόπου διακοπών που αφυπνίζει τις συνειδήσεις μας και χαρίζει αξέχαστες στιγμές σε όλους/ες διαμορφώνοντας ένα κλίμα αλληλοκατανόησης και ενδιαφέρονσας αλληλεπίδρασης ανθρώπων.

Με τίτλο «Ένας άλλος κόσμος ήταν και είναι εφικτός» το φετινό κάμπινγκ στην Κεφαλονιά περιλάμβανε εκδηλώσεις-συζητήσεις και πολιτιστικά δρώμενα. Πρώτη συζήτηση «150 χρόνια από την Παρισινή Κομμούνα, η πρώτη έφοδος στον ουρανό» για την οποία έκανε μεγάλο αφιέρωμα το gproject αναδεικνύοντας τη σημασία της πρώτης εξέγερσης της εργατικής τάξης και τα πολιτικά συμπεράσματα που προκύπτουν. Φέτος η επέτειος των 20 χρόνων από τη μεγάλη διεθνή διαδήλωση στη Γένοβα πυροδότησε

μια κουβέντα για μια εποχή με σημαντικές εξελίξεις για το κίνημα και την αριστερά. Η διεθνής αλληλεγγύη προς τον παλαιστινιακό λαό που αναδύθηκε πρόσφατα έγινε αφορμή για έντονη συζήτηση γύρω από τη συνέχεια του αγώνα και το ρόλο του BDS. Μετά από την εμφάνιση του metoo στη χώρα μας, τα αντιδραστικά νομοσχέδια Τσιάρα και Χατζηδάκη αλλά και την ορατότητα της έμφυλης βίας το ζήτημα γύρω από την μεγαλύτερη προστασία των γυναικών (ατομική ή συλλογική) και ο ρόλος των συνδικάτων, των πολιτικών οργανώσεων και πρωτίστως των φεμινιστικών συλλογικοτήτων ήταν κυρίαρχο.

Το κάμπινγκ του gproject πλούτισαν με τη συμμετοχή τους οι Κεφαλλονίτες αγωνιστές. Χάρη στην Κεφαλλονίτισσα φίλη Αντζελίνα Γιαννοπούλου μας δόθηκε η δυνατότητα να γνωρίσουμε την ιστορία του εργατικού και Ριζοσπαστικού κινήματος του νησιού που ολοκληρώθηκε με την επίσκεψη και την ξενάγηση, από τον Γιώργο Ματαράγκα, στο μνημείο των εκτελεσμένων Ιταλών της μεραρχίας ACQUA από τους ναζίστες. Με τον πρώην πρόεδρο του εργατικού κέντρου και τα περιβαλλο-

νικά κινήματα ενάντια στις εξορύξεις και τις ανεμογεννήτριες μοιραστήκαμε τις προσωπικές τους εμπειρίες και γνώσεις τους ως κληρονόμους της τοπικής ιστορίας γύρω από τις αντιστάσεις τα τελευταία χρόνια στο νησί.

Τις καθημερινές θεματικές συζητήσεις μας συνόδευαν διάφορες καλλιτεχνικές δράσεις όπως η προβολή ταινιών και η διεξαγωγή θεατρικού εργαστηρίου βασισμένο στο θέατρο του καταπιεσμένου του Augusto Boal, οργανωμένο από την Θεατρολόγο Έφη Λάζου. Εντός του κλίματος των Ιονίων νήσων εκτός από την κεφαλλονίτικη ατμόσφαιρα γευτήκαμε και την ζακυνθινή κουλούρα καθώς είχαμε την ευκαιρία να απολαύσουμε Ζακυνθινές ομιλίες, δηλαδή παραδοσιακό Ζακυνθινό θέατρο που παιζόταν μόνο από άντρες στις πλατείες των χωριών. Την παράδοση αυτή μας γνώρισε η Αγγελική Αγαλιανού μέσω δικής της Ζακυνθινής ομιλίας παιζόμενη για πρώτη φορά από γυναίκες. Αξιοθαύμαστη ήταν και η παρουσία του Χρήστου Αλαβέρα και της Βίκυς Χατζή οι οποίοι παρουσίασαν ένα δρώμενο που συνδύαζε την ζωγραφική και τον χορό θέτοντας κοινω-

νικούς προβληματισμούς. Καθ' όλη την διάρκεια του κάμπινγκ (στον ιδιαίτερα φιλόξενο χώρο του Camping Argostoli) γινόταν έμπρακτα συνειδητή η σημασία της συλλογικής συμμετοχής στην λειτουργία της κουζίνας, στο στήσιμο του σινεμά και των πάρτυ έτσι ώστε η συνύπαρξη να είναι αρμονική και ευχάριστη για όλους δίχως υποχρεώσεις συσσωρευμένες σε λίγους. Καθοριστική υπήρξε η συμβολή του Τούρκου συντρόφου Αχμέτ ως αρχιμάγειρα του κάμπινγκ μας που εξασφάλισε με την βοήθεια όλων μας ότι η ευχαρίστηση θα περνάει και από το στομάχι μας. Ταυτόχρονα λειτουργούσε το βιβλιοπωλείο μας με ποικιλία βιβλίων συνδεδεμένων και μη με τις συζητήσεις και τις εκδηλώσεις του κάμπινγκ και πάγκος φεμινιστικού υλικού. Στα πλαίσια αυτά μικροί και μεγάλοι γνωρίσαμε νέο κόσμο και νέες ιδέες, ανταλλάξαμε προβληματισμούς και δημιουργήσαμε αναμνήσεις που θα παραμείνουν ανεξίτηλες στις μνήμες μας υπενθυμίζοντάς μας πως τέτοιες συναντήσεις ανθρώπων είναι ικανές να αναστήσουν την ελπίδα για έναν άλλο κόσμο δικαιότερο και ομορφότερο για όλους και όλες.



«ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΟΥΣ ΠΟΥ

ΔΕΝ ΕΜΠΙΘΕΣ
ΝΑ ΑΚΟΥΣ»

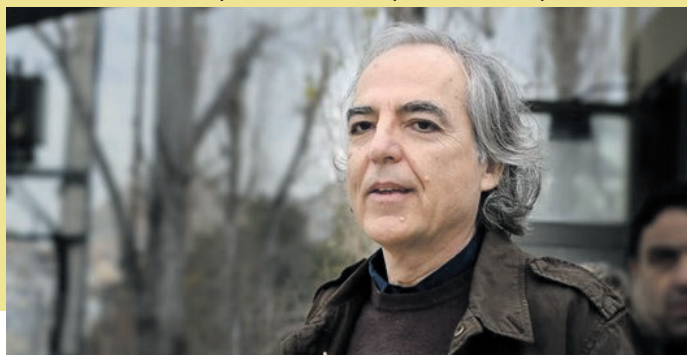
* στόχος των
Nationalistas

Επιμέλεια: Κατερίνα Καλλιόρη

Κατά την διάρκεια των μεγάλων πυρκαγιών του καλοκαιριού στην Αττική, η κυβέρνηση δήλωνε ότι ο πρώτος της στόχος ήταν η διασφάλιση των ανθρωπίνων ζωνών. Φάνηκε όμως ότι για την κυβέρνηση δεν έχουν όλες οι ζωές την ίδια αξία. Οι μετανάστ(ρι)ες που ζουν στο κέντρο κράτησης της Αμυδαλάδας παρέμειναν επί μέρες περικυκλωμένες/οι από τον καπνό σε συνθήκες ακραίου καύσωνα. Την ίδια στιγμή τα προβλήματα που υπάρχουν επί μήνες επιδεινώθηκαν: τους σερβίρονταν όλα τα γεύματα της ημέρας μαζί, τα οποία ήταν κάκιστης ποιότητας, οι περισσότερες/οι διέμεναν σε ανοικτούς χώρους χωρίς καμία προστασία από την ζέστη και τον ήλιο. Μόνο τέσσερις μέρες μετά και ενώ η φωτιά κατάκαιγε τα πάντα τριγύρω δόθηκε η εντολή να μεταφερθούν. Οι μετανάστριες μεταφέρθηκαν στον Ασπρόπυργο όπου στριμώχθηκαν σε κελιά αστυνομικών τμημάτων, με μόνο δύο μπουκαλά-

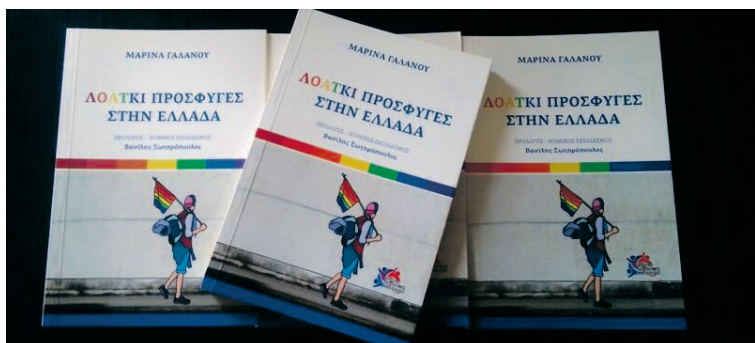
κια νερό για 17 γυναίκες, με άθλια υγιεινή, χωρίς τα προσωπικά τους αντικείμενα ενώ δεν τις άφηναν να έχουν επισκέψεις ώστε να τους φέρουν τα απαραίτητα.

Ο Δημήτρης Κουφοντίνας κατάθεσε αίτημα για υπ' όρους αποφυλάκιση, καθώς στις 5 Σεπτεμβρίου κλείνει 19 χρόνια φυλάκισης και πλέον δικαιούται αποφυλάκιση σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα. Το αίτημά του θα εξετάσει το Δικαστικό Συμβούλιο Λαμίας που θα αποφασίσει για το αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την αποφυλάκιση. Δεδομένης της εξαντλημένης υγείας του λόγω της παρατεταμένης απεργίας πείνας αλλά και του γεγονότος ότι πλέον και τυπικά δικαιούται αποφυλάκιση, ελπίζουμε να κριθεί θετικά το αίτημα του. Βέβαια η τιμωρητική στάση της κυβέρνησης της ΝΔ δεν λογίζει αρχές ισονομίας. Σε μία λογική βεντέτας τα προηγούμενα χρόνια έχουν περάσει φωτογραφικοί εκδικητικοί νόμοι για τον ΔΚ, με τελευταίο αυτόν που μπλόκαρε την παραμονή του σε αγροτικές φυλακές. Η συγκλονιστική κινητοποίηση όμως του κόσμου γύρω από την απεργία πείνας του το καλοκαίρι δίνει ελπίδες για δίκαιη αντιμετώπισή του.



Η έωλη δικογραφία περί «διευκόλυνσης παράνομης εισόδου αλλοδαπών» κατά 4 μελών ΜΚΟ και 6 αλλοδαπών που παρουσίασε η Αστυνομική Διεύθυνση Βορείου Αιγαίου εγείρει σοβαρά ερωτήματα. Ιδιαίτερα από το 2019 και μετά οι πρόσφυγες φαίνεται να νιώθουν την ανάγκη να επιβεβαιώνουν συνεχώς σε ΜΚΟ και ανθρωπιστικές οργανώσεις το σημείο που βρίσκονται ώστε να προστατευτούν από τις παράνομες επαναπροωθήσεις. Σύμφωνα με την ΜΚΟ «Συνύπαρξη», η οποία δημοσίευσε και σχετική καταγγελία, αυτό γίνεται για να προστατευτούν από την «χωρίς καταγραφή σύλληψή τους στη στεριά [...] και στη συνέχεια τη μεταφορά και την εγκατάλειψή τους στη θάλασσα». Η κυβέρνηση δια μέσω του λιμενικού προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποκρύψει το έγκλημα των push-backs και των παράνομων επαναπροωθήσεων δημιουργώντας φανταστικούς εχθρούς. Η πραγματικότητα όμως είναι αμείλικτη: οι καταγγελίες για επαναπροωθήσεις πληθαίνουν ενώ καμία κατηγορία έναντι ΜΚΟ και αλληλέγγυων για υποτιθέμενη διακίνηση ανθρώπων δεν έχει αποδειχτεί.

Τος. Φέτος είναι η πρώτη φορά που το κεντρικό αίτημα της επετείου δεν θα είναι η απόδοση δικαιοσύνης τόσο για τον Φύσσα όσο και για τα άλλα θύματα, καθώς αυτή όσο γινόταν αποδόθηκε. Είναι πολύ σημαντικό η νίκη αυτή να μην ξεχαστεί, γιατί χωρίς την πίεση του κινήματος είναι πολύ πιθανόν να δούμε γρήγορες αποφυλακίσεις ή ακόμα και επάνοδο της ακροδεξιάς με άλλη μορφή. Για αυτόν τον λόγο χρειάζεται οι συγκεντρώσεις που θα καλεστούν να είναι μαζικές και να στηριχτούν από φορείς και οργανώσεις της αριστεράς, από σωματεία, από δημοτικές παρατάξεις και κόσμο του κινήματος.



Το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ) προχώρησε σε μία πολύ σημαντική έκδοση μιας έρευνας σχετικά με τους ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσφυγες στην Ελλάδα. Πρόκειται για την πρώτη ολοκληρωμένη έρευνα στοχευμένη συγκεκριμένα στο ζήτημα των ΛΟΑΤΚΙ+ προσφύγων. Στόχος του ΣΥΔ, ήταν όπως αναφέρουν και στο δελτίο Τύπου να παρουσιάσει και να ρίξει φως σε μία αόρατη μειονότητα που, πέρα από τις απειλές, διώξεις ή βία που έχει υποστεί στις χώρες καταγωγής, όταν καταφεύγει στις χώρες πρώτης υποδοχής –εν προκειμένω στη χώρα μας–, αντιμετωπίζει και σε αυτές πολλαπλές διακρίσεις, παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής, παρενοχλήσεις ή και βία, τόσο λόγω του προσφυγικού τους στάτους, όσο και λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού, της έκφρασης ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου τους. Η έρευνα αυτή είναι πολύ χρήσιμη καθώς ανοίγει ένα ζήτημα που δεν συζητιέται συχνά και θα οδηγήσει στο να υπάρξουν συγκεκριμένα αιτήματα και διεκδικήσεις για την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ+ προσφύγων.



Φέτος συμπληρώνονται οκτώ χρόνια από τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα. Οκτώ χρόνια από την δολοφονία που οδήγησε την νεοναζιστική συμμορία της Χρυσής Αυγής στις δικαστικές αίθουσες. Η φετινή επέτειος είναι η πρώτη που θα γίνει με τους ένοχους να βρίσκονται φυλακισμένοι. Ακόμα και αν οι ποινές δεν ήταν οι αυστηρότερες, πρόκειται για μια νίκη του αντιφασιστικού και αντιρατσιστικού κινήμα-

Φεστιβάλ Υπερηφάνιας 2021 «Αυτό που μας ενώνει» είναι η μάχη ενάντια στον καπιταλισμό

Της Κατερίνας Καλλέργη

Για τις 11 Σεπτέμβρη έχει προγραμματιστεί το Φεστιβάλ Περηφάνιας Αθήνας (Pride) με σύνθημα «Αυτό που μας ενώνει» ενώ το αντίστοιχο στην Θεσσαλονίκη θα πραγματοποιηθεί στις 22 του ίδιου μήνα με σύνθημα «Ποια κανονικότητα;». Η μετακίνηση των θεσμικών Pride λόγω του κορωνοϊού είχε δημιουργήσει μεγάλη συζήτηση μέσα στην ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα σχετικά με το κατά πόσο δύο γεγονότα συνδεδεμένα με τον Ιούνιο ως μήνα περηφάνιας και διεκδίκησης για το ΛΟΑΤΚΙ+ κίνημα μπορούν απλά να μεταφερθούν. Δυστυχώς τα Φεστιβάλ Υπερηφάνιας αντιμετωπίζονται από την θεσμική διοργάνωση ως τυπικές επετειακές εκδηλώσεις αποσυνδεδεμένες από την ριζοσπαστική διεκδικητική ιστορία τους. Αυτό γίνεται φανερό και από την παρουσία χορηγών-πολυεθνικών επιχειρήσεων και πρεσβειών που υποκριτικά στηρίζουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ δικαιώματα σε μία ξεπλυμένη και ακίνδυνη μορφή τους την ώρα που οι πολιτικές που ακολουθούν καταδικάζουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ και όχι μόνο άτομα σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Τέτοια παραδείγματα είναι η πρεσβεία του Ισραήλ, των ΗΠΑ, εταιρίες-γαλέρες με καταγγελίες παραβίασης των εργασιακών δικαιωμάτων αλλά και θεσμοί όπως

για παράδειγμα ο δήμος Αθηναίων, ο οποίος όχι μόνο δεν έχει λάβει κανένα μέτρο για την προστασία των ΛΟΑΤΚΙ+ κατοίκων, αλλά και συχνά στρέφεται άμεσα η έμμεσα εναντίον τους. Φέτος πιο πολύ από ποτέ φάνηκε ότι τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα αντιμετωπίζονται σαν πολίτες β' κατηγορίας. Ο κορωνοϊός οδήγησε πολλά ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα να μείνουν εγκλωβισμένα με κακοποιητικές όμο/τρανσφοβικές οικογένειες χωρίς να υπάρχει καμία μέριμνα για την προστασία τους. Έχοντας χάσει την πρόσβαση στην κοινότητα λόγω των συνεχόμενων λοκντάουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα βρέθηκαν απομονωμένα και σε διπλό κίνδυνο: αυτό του ιού και αυτόν της όμο/τρανσφοβικής βίας. Μην ξεχνάμε και την σύλληψη ΛΟΑΤΚΙ+ ακτιβιστή στα Εξάρχεια πέρυσι το καλοκαίρι απλά και μόνο επειδή απάντησε στην ομοφοβική επίθεση των αστυνομικών. Οι μεγάλοι χορηγοί του Pride ή και η συμμετέχουσα Ελληνική Αστυνομία τήρησαν σιγή ιχθύος για το περιστατικό. Ο κορωνοϊός επίσης έδειξε ότι κάποια ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα βρίσκονται σε πολλαπλά δυσχερή θέση. Οι τραν σεξεργάτριες, λόγω covid και λοκντάουν έχασαν κάθε πηγή του εισοδήματός τους, χωρίς να δικαιούνται κάποιο επίδομα ή κάποια βοήθεια και σε πολλές περιπτώσεις κινδύνευαν με αστεγία. Για άλλη μια φορά το κοινωνικό κράτος έλαμψε δια της απουσίας του απέναντι σε ανθρώπους που συχνά

δεν αναγνωρίζει καν την ύπαρξή τους. Ένα άλλο τέτοιο παράδειγμα είναι και οι ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσφυγες που στερούνται κάθε προστασίας τόσο απέναντι στον ρατσισμό όσο και απέναντι στην όμο/τρανσφοβία. Αυτά τα άτομα, βρίσκονται φυλακισμένα σε καμπί-στρατόπεδα συγκέντρωσης, με κίνδυνο να απελαθούν σε χώρες στις οποίες κινδυνεύουν με θάνατο. Για όλους αυτούς τους λόγους φέτος είναι πιο κρίσιμο από ποτέ να δημιουργηθεί ένα δυναμικό ριζοσπαστικό διεκδικητικό μπλόγκ μέσα στα Pride αποτελούμενο από ΛΟΑΤΚΙ+ και φεμινιστικές συνελεύσεις, οργανώσεις της Αριστεράς, σωματεία και κόσμο του κινήματος. Με αυτόν τον τρόπο θα δοθεί το αγωνιστικό στίγμα που λείπει από το Pride και η αριστερά και το κίνημα θα έχουν την ευκαιρία να συναντηθούν με κόσμο που προβληματίζεται για όλα αυτά αλλά δεν βλέπει (ακόμα) τον/ην εαυτή/ο του/της σε άλλες κινητοποιήσεις.

Παράλληλα αυτόν τον Σεπτέμβρη κλείνουν τρία χρόνια από την στυγνή δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου. Τρία χρόνια μετά και οι αυτουργοί παραμένουν ελεύθεροι, ενώ η δικαστική διαδικασία δεν έχει ξεκινήσει ακόμα κανονικά. Είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει πρωτοβουλία για μία πορεία μνήμης ώστε να ξαναθυμίσει το ζήτημα και να διεκδικήσει άμεσα απόδοση δικαιοσύνης.



Κυκλοφορούν από τις εκδόσεις RedMarks



Ο ΥΠΑΡΚΤΟΣ ΣΕΞΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Συλλογή κειμένων

Επιμέλεια:
Κατερίνα Παρδάλη,
Κατερίνα Σεργίδου



ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Ιστορία, πολιτική και θεωρία
της απελευθέρωσης των ΛΟΑΤ

Σέρι Γουλφ

εκδόσεις
redmarks

redmarks.gr

τηλ. 210.82.33.761

f redmarks.ekdoseis

ig redmarks.publ



ΓΕΡΜΑΝΟΙ Από οι οπλισμ

βαρδισμό της Σερβίας από το NATO το 1999. Στη συνέχεια, το 2001, γερμανικά στρατεύματα στάλθηκαν για να πολεμήσουν στο Αφγανιστάν.

Νεοφιλελευθερισμός

Η στροφή προς τα δεξιά δεν περιορίστηκε στην εξωτερική πολιτική. Ο Κοκκινοπράσινος συνασπισμός [ΣΤΜ: όπως ονομάζεται η συμμαχία SPD-Πρασίνων] ήταν επίσης υπεύθυνος για την αποφασιστική στροφή της Γερμανίας προς τη νεοφιλελεύθερη οικονομική πολιτική, με την «Ατζέντα 2010». Επρόκειτο για μια πολυμέτωπη επίθεση εναντίον των Γερμανών εργαζομένων.

Το 2003 και το 2004, ο συνασπισμός μείωσε τον φορολογικό συντελεστή για τα χαμηλότερα εισοδήματα κατά 4,5% (από 19,5 σε 15%), αλλά ταυτόχρονα μείωσε το φορολογικό συντελεστή για τους υψηλότερους εισοδηματίες κατά 6,5% (από 48,5 σε 42%). Μείωσε τη δημόσια παροχή υγειονομικής περίθαλψης και ανάγκασε το λαό να πληρώνει συμμετοχή στα φάρμακα και στις ιατρικές επισκέψεις. Μαζί με το SPD, οι Πράσινοι μείωσαν επίσης τις συντάξεις. Οι συναφείς «μεταρρυθμίσεις» Χαρτζ [από το όνομα του επικεφαλής της επιτροπής] στην αγορά εργασίας νομιμοποίησαν για πρώτη φορά μορφές επισφαλούς εργασίας και πετσόκοψαν τα επιδόματα ανεργίας.

Από το 2005 και μετά, οι Πράσινοι βρίσκονται εκτός κυβερνητικής εξουσίας σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Συμμετείχαν όμως σε κυβερνητικούς συνασπισμούς σε 11 από τα 16 γερμανικά κρατίδια. Οι επιλογές τους σε ό,τι αφορά τους κυβερνητικούς συμμάχους τους ήταν πολύ ετερόκλητες. Οι Πράσινοι είναι σήμερα μικροί εταίροι σε συνασπισμό με το Αριστερό Κόμμα και το SPD σε 3 κρατίδια, μικροί εταίροι σε συνασπισμό και με το χριστιανοδημοκρατικό CDU και με το SPD σε άλλα 2, μικροί εταίροι είτε με το CDU είτε με το SPD σε άλλα 2, και μικροί εταίροι σε συνασπισμό είτε με το CDU είτε με το SPD από κοινού με τους δεξιούς νεοφιλελεύθερους Ελεύθερους Δημοκράτες σε 2 κρατίδια.

Οι Πράσινοι είναι ο μεγάλος εταίρος σε ένα συνασπισμό με το CDU στο κρατίδιο της Βάδης-Βυρτεμβέργης. Ο

Οι εκλογές στη Γερμανία έχουν πάντοτε εξαιρετικό ενδιαφέρον. Ιδιαίτερα φέτος, όπου μετά από την 15ετή ηγεμονική παρουσία της Μέρκελ, επικρατεί μεγάλη ρευστότητα. Η Χριστιανοδημοκρατία βρίσκεται σε πιο επισφαλή θέση από το πρόσφατο παρελθόν, με αποτέλεσμα πολλές δημοσκοπικές διακυμάνσεις (τελευταία εξέλιξη η αιφνίδια «πρωτιά» του SPD για πρώτη φορά σε δημοσκόπηση εδώ και πάρα πολλά χρόνια) και αβεβαιότητα για το αποτέλεσμα της κάλπης. Στο επόμενο φύλλο της «Ε.Α.» θα επανέλθουμε, έχοντας τη γνώση των αποτελεσμάτων. Προς το παρόν, αναδημοσιεύουμε αυτό το άρθρο από την εφημερίδα Red Flag. Εστιάζει στους Γερμανούς Πράσινους, που ανεξαρτήτως τελικής κατάταξης, αναμένεται να συγκεντρώσουν τα φώτα της δημοσιότητας το βράδυ των εκλογών και να αποτελέσουν κεντρικό «παίκτη» στις συζητήσεις συγκρότησης κυβέρνησης. Αλλά δίνει και μια σύντομη εικόνα για την κατάσταση των υπόλοιπων πολιτικών δυνάμεων στην τελική ευθεία προς την κάλπη. Τη μετάφραση έκανε η Στέλλα Μούσμουλα.

Του Ρικ Κουν

Οι γερμανικές ομοσπονδιακές εκλογές είναι στις 26 Σεπτεμβρίου και κατά το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου έτους οι Πράσινοι έρχονταν δεύτεροι μετά τους Χριστιανοδημοκράτες (CDU) στις δημοσκοπήσεις. Κάποια στιγμή βρέθηκαν και πρώτοι. Πρόκειται για μια εντυπωσιακή αλλαγή σε σχέση με τις τελευταίες εκλογές, του 2017, όπου ήταν το μικρότερο από τα έξι κόμματα που εισήλθαν στο Κοινοβούλιο.

Κανένα κόμμα δεν πλησιάζει καν στο να πάρει την πλειοψηφία από μόνο του, οπότε μετά τον Σεπτέμβριο μια ακόμη κυβέρνηση συνασπισμού θα είναι αναπόφευκτη. Θα ήταν ικανός ένας πρωθυπουργός των Πρασίνων για μεγάλες αλλαγές; Για να απαντήσουμε σε αυτήν την ερώτηση, πρέπει να εξετάσουμε την ιστορία των Πρασίνων.

Όταν οι Πράσινοι εισέβαλαν με ορμή στην πολιτειακή και ομοσπονδιακή πολιτική σκηνή της Γερμανίας στις αρχές της δεκαετίας του 1980, αποτελούσαν μια αναζωογονητική ανάσα καθαρού αέρα. Το διάσημο σύνθημά τους στις ομοσπονδιακές εκλογές του 1990 ήταν «Όλοι μιλάνε για τη Γερμανία. Εμείς μιλάμε για τον καιρό». Αλλά αυτό που τους έκανε ελκυστικούς δεν περιοριζόταν αποκλειστικά στο ότι εξέφραζαν τις οικολογικές ανησυχίες σχετικά με τη ρύπανση.

Οι ρίζες του κόμματος εντοπίζονταν στα ριζοσπαστικά κινήματα της δεκαετίας του 1960 και στις μαχητικές αντιπολεμικές και αντιπυρηνικές καμπάνιες της δεκαετίας του 1970. Οι Πράσινοι και οι κατά τόπους «πρόδρομοί» τους, επεδίωκαν να δρουν συμπληρωματικά στις αγωνιστικές πρωτοβουλίες από τα κάτω, οι οποίες συμπεριλάμβαναν την

προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική δικαιοσύνη, τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων και τη νομιμοποίηση της κάνναβης. Διαβεβαίωναν: «Δεν πρόκειται να συμμετάσχουμε σε κυβέρνηση που συνεχίζει την [τρέχουσα περιβαλλοντικά, οικολογικά και πολιτικά] καταστροφική πορεία».

Τα πρώτα μέλη και ηγετικά στελέχη του κόμματος περιλάμβαναν ανθρώπους που είχαν περάσει από τις φοιτητικές αναρχικές ομάδες της δεκαετίας του '60 και τις μαοϊκές οργανώσεις της δεκαετίας του 1970. Υπήρχαν και κάποιοι ακροδεξιοί οικολόγοι της λογικής «αίμα και χώμα» [ναζιστικό σύνθημα], αλλά η ακροδεξιά εκδιώχθηκε σύντομα. Ωστόσο σύντομα ξέσπασε ένας παρατεταμένος φραξιονιστικός αγώνας μεταξύ των επονομαζόμενων «Fundis» (αριστεροί φονταμενταλιστές) και των «Realos» (συντηρητικοί ρεαλιστές), πάνω σε μια σειρά πολιτικών θέσεων όπως και γύρω από τη συμμετοχή ή μη σε κυβερνήσεις συνασπισμού. Μεταξύ των κορυφαίων Fundis ήταν ο πρώην αναρχικός Γίοςκα Φίσερ και ο ήρωας του φοιτητικού κινήματος του 1968 στο Παρίσι, Ντανιέλ Κον Μπεντίτ, μαζί με τους πρώην μαοϊκούς Ράινχαρντ Μπιτικόφερ και Βίνφριντ Κρέτσμαν.

Οι Realos επικράτησαν. Η εστίαση στην κοινοβουλευτική πολιτική και στην «άσκηση εξουσίας» μέσω της εισόδου σε κυβερνήσεις, ώθησαν προς τα δεξιά τους Γερμανούς Πράσινους, όπως συνέβη και με τους Πράσινους της Αυστραλίας.

Έγιναν ο μικρός εταίρος σε έναν ομοσπονδιακό κυβερνητικό συνασπισμό υπό τον Σοσιαλδημοκράτη (SPD) πρωθυπουργό Γκέρχαρντ Σρέντερ μεταξύ του 1998 και του 2005. Ο Φίσερ ήταν αναπληρωτής πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών. Οι «αντιπολεμικοί» Πράσινοι ψήφισαν υπέρ της γερμανικής συμμετοχής σε πόλεμο για πρώτη φορά μετά το 1945 -το βομ-

ΠΡΑΣΙΝΟΙ κολόγοι και ειρηνιστές, ένοι νεοφιλελεύθεροι

πρώην Μαοϊκός και στη συνέχεια Πράσινος «Realo», ο Βίνφριντ Κρέτσμαν, έγινε ο πρώτος Πράσινος πρωθυπουργός ενός γερμανικού κρατιδίου το 2011. Αρχικά κυβερνούσε σε συνασπισμό με τους Σοσιαλδημοκράτες. Η πτώση του SPD οδήγησε τους Πράσινους στο να στραφούν προς το CDU ως μικρό τους εταίρο το 2016.

Η Βάδη-Βυρτεμβέργη είναι ένα από τα πιο εύπορα κρατίδια της Γερμανίας, καθιστώντας τις συντηρητικές δημοσιονομικές πολιτικές των Πρασίνων πιο υποφερτές. Το Πράσινο Κόμμα του συγκεκριμένου κρατιδίου [ΣΤΜ: τα γερμανικά πολιτικά κόμματα συγκροτούνται «ομόσπονδα», ακολουθώντας το πολιτειακό σύστημα των ομόσπονδων κρατιδίων] τάχθηκε υπέρ της αυστηροποίησης της Γερμανικής πολιτικής χορήγησης ασύλου. Ο Κρέτσμαν πρότεινε να διαθέσει τη Βάδη-Βυρτεμβέργη ως χώρο απόθεσης των πυρηνικών αποβλήτων. Απέχοντας από την ψηφοφορία, η κοινοβουλευτική ομάδα των Πρασίνων επέτρεψε πρόσφατα στον υποψήφιο της ακροδεξιάς Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD) να διοριστεί στο συνταγματικό δικαστήριο του κρατιδίου.

Το συντηρητικό ειδησεογραφικό περιοδικό Der Spiegel παρατηρούσε το 2016 ότι οι Πράσινοι στη Βάδη-Βυρτεμβέργη ήταν «αστοί, τοπικοποιημένοι και τόσο “μετρημένοι” οικολογικά που πλέον ο ιδιοκτήτης μιας Πόρσε Καγιέν δεν βλέπει καμιά αντίφαση μεταξύ της επιλογής του μεταφορικού του μέσου και της απόφασης που παίρνει μέσα στο εκλογικό παραβάν». Νωρίτερα φέτος οι Πράσινοι κέρδισαν ψήφους στις εκλογές από την εκλογική βάση του CDU.

Συνολικά, οι πολιτικές των Πρασίνων έχουν μετατοπιστεί προς τα δεξιά και το κόμμα έχει διευρύνει την εκλογική του βάση σε τμήμα των υπαλληλικών εργαζομένων και στη μεσαία τάξη, ευρύτερα από το κοινό που ενδιαφέρεται για σημαντικές εναλλακτικές λύσεις σε ό,τι αφορά την κοινωνία και τον τρόπο ζωής. Δεν έχει καταφέρει όμως να διευρύνει την επιρροή του σε άτομα με χαμηλό εισόδημα.

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, οι Πράσινοι έχουν επωφεληθεί από το γεγονός ότι βρίσκονταν στην αντιπολίτευση

του «Μεγάλου Συνασπισμού» μεταξύ CDU (και του αδελφού Βαυαρικού κόμματος, τη Χριστιανοκοινωνική Ένωση, CSU) και SPD, με επικεφαλής την πρωθυπουργό Άνγκελα Μέρκελ, μεταξύ 2005-2009 και ξανά από το 2013 και μετά.

Αν και παραμένει το μεγαλύτερο κόμμα, το CDU έχει χάσει αρκετή υποστήριξη τον τελευταίο καιρό, μετά από 15 χρόνια στην κυβέρνηση υπό τη Μέρκελ, η οποία αποσύρεται. Ο διάδοχός της, Άρμιν Λάσετ, είναι σχετικά άγνωστος έξω από τη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, το μεγαλύτερο κρατίδιο της Γερμανίας, του οποίου είναι ο πρωθυπουργός.

Μετά τη σκληρή στροφή του Σρέντερ προς το νεοφιλελευθερισμό στις αρχές της δεκαετίας του 2000, και έπειτα και από πολλά χρόνια συγκυβέρνησης στο Μεγάλο Συνασπισμό με το CDU-CSU, οι Σοσιαλδημοκράτες έχουν απαξιωθεί μεταξύ τμημάτων του σκληρού πυρήνα της εκλογικής τους βάσης στην εργατική τάξη και τα συνδικάτα. Στις 12 Αυγούστου, ο συμπαρόεδρος του SPD, Νόρμπερτ Βάλτερ Μπόργιανς, κατήγγειλε τους οδηγούς τρένων που απεργούσαν για τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας, δηλώνοντας ότι αποξενώνουν τους πελάτες.

Η υπόλοιπη αντιπολίτευση

Το Αριστερό Κόμμα έχει πιο παραδοσιακές σοσιαλδημοκρατικές πολιτικές και έναν σχεδόν αποκλειστικά κοινοβουλευτικό προσανατολισμό, αλλά δεν έχει την υποστήριξη του κύριου όγκου της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και έχει ταλαιπωρηθεί από την υπόκλιση της Σάρα Βάγκενκνεχτ, της πιο εξέχουσας πολιτικού του, στις ρατσιστικές απόψεις.

Οι Ελεύθεροι Δημοκράτες, με τη δογματική τους ιδεολογική προσήλωση στην ελεύθερη επιχειρηματική δραστηριότητα, και την αμφιταλάντευσή τους μεταξύ ακροδεξιών και κοινωνικά φιλελεύθερων πολιτικών, είχαν πάντα περιορισμένη απήχηση, αυστηρά στα πλαίσια της αυτοαπασχολούμενης μεσαίας τάξης, αν και επωφεληθήκαν επίσης από τη θέση αντιπολίτευσης στο Μεγάλο Συνασπισμό.

Η δυνατότητα του AfD, το οποίο δημιουργήθηκε το 2013, να διευρύνει την

υποστήριξή του έχει περιοριστεί από τις κινητοποιήσεις ενάντια στα ρατσιστικά κινήματα στους δρόμους -μέσα από τα οποία είχε αναπτυχθεί στο ξεκίνημά του-, από τις εσωκομματικές συγκρούσεις μεταξύ φασιστών και απλά σκληρών δεξιών, και από την υιοθέτηση γραμμής «άρνησης» του Covid.

Σε αντίθεση και με το Αριστερό Κόμμα και με το AfD, οι Πράσινοι έχουν σταθεί ενωμένοι γύρω από το γενικά συντηρητικό τους πρόγραμμα. Επιπλέον, σε σύγκριση με τον περιορισμένο ριζοσπαστισμό του Αριστερού Κόμματος και του ακροδεξιού AfD που βρίσκονται στα δύο «άκρα» του πολιτικού φάσματος, οι Πράσινοι ήταν σε καλύτερη θέση να διευρύνουν την εκλογική βάση τους στον κεντρώο χώρο, διεκδικώντας από την επιρροή και του κεντροδεξιού CDU και του κεντροαριστερού SPD.

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, στους Πράσινους συμπεριλαμβάνονται η Αναλένα Μπέρμποκ και ο Ρόμπερτ Χάμπεκ. Τον Απρίλιο, μόλις επιλέχθηκε η Μπέρμποκ ως υποψήφια του κόμματος για την πρωθυπουργία στις επερχόμενες εκλογές, οι Πράσινοι απέκτησαν για λίγο μια ώθηση που τους έφερε μπροστά από το CDU στις δημοσκοπήσεις για δεύτερη φορά από τα μέσα του 2019. Η υποστήριξή τους ωστόσο μειώθηκε, μετά από ένα σφυροκόπημα των δεξιών ΜΜΕ για μικροσφάλματα στο βιογραφικό της, για μια επιστροφή φόρου και μια ψευδή κατηγορία για λογοκλοπή.

Η Μπέρμποκ δε βγήκε ποτέ στην αγορά εργασίας, πηγαίνοντας κατευθείαν από το πανεπιστήμιο σε μια σειρά από θέσεις στα επιτελεία Πρασίνων πολιτικών ως ότου εκλέχτηκε βουλευτής η ίδια το 2013. Ο σύζυγός της συντόνιζε τις επαφές μεταξύ των Πρασίνων και των μεγάλων επιχειρήσεων προτού προχωρήσει στην καλύτερα αμειβόμενη δουλειά του ανώτερου εμπειρογνώμονα εταιρικών υποθέσεων στην DHL, τον γίγαντα των εμπορευματικών μεταφορών και της υλικολογιστικής υποστήριξης (logistics).

Οι βασικές πολιτικές των Πρασίνων στη φετινή προεκλογική περίοδο περιλαμβάνουν την αύξηση του φορολογικού συντελεστή στα μεγαλύτερα εισοδήματα, τον οποίο είχαν βοηθήσει τον

Σρέντερ να μειώσει. Παρομοίως, προτείνουν αύξηση των επιδομάτων πρόνοιας που είχε κόψει ο Κοκκινοπράσινος συνασπισμός. Οι Πράσινοι θέλουν να κάνουν τη γερμανική ιθαγένεια πολύ πιο προσβάσιμη στους μετανάστες και αυτόματη για τους ανθρώπους που γεννήθηκαν στη χώρα. Το κόμμα έχει «νερώσει» πλέον την προηγούμενη πολιτική του που υποστήριζε το τέλος κάθε νομοθετικού περιορισμού του δικαιώματος των γυναικών στην έκτρωση. Τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το ΝΑΤΟ βρίσκονται στο επίκεντρο της εξωτερικής πολιτικής των Πρασίνων, μαζί με την προθυμία τους να στέλνουν γερμανικά στρατεύματα στο εξωτερικό σε «ανθρωπιστικές» αποστολές. Υπόσχονται να τερματίσουν την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με καύση άνθρακα έως το 2030, έναντι του στόχου της σημερινής κυβέρνησης για το 2038.

Καπιταλιστικό κόμμα

Συνολικά, οι Πράσινοι έχουν πλέον μια γερά εγκαθιδρυμένη καπιταλιστική προσέγγιση. Στο ομοσπονδιακό εκλογικό τους πρόγραμμα του 2021, μιλούν με όρους όπως «δημιουργία ενός κοινωνικού-οικολογικού πλαισίου για τις αγορές», «προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος, του ανταγωνισμού και των ιδεών», να καταστούν «οι χρηματοπιστωτικές αγορές πιο σταθερές και βιώσιμες» και «της εφαρμογής υγιούς, διορατικού και δίκαιου προϋπολογισμού». Με άλλα λόγια, είναι τόσο αφοσιωμένοι στη διαχείριση του καπιταλισμού όσο και τα άλλα κόμματα στο γερμανικό κοινοβούλιο, διαφέροντας μόνο στο βαθμό στον οποίο αναγνωρίζουν ότι η κλιματική αλλαγή και η καταστροφή του περιβάλλοντος αποτελούν απειλή για τα κέρδη.

Όλες οι πρόσφατες δημοσκοπήσεις υποδεικνύουν ότι η γερμανική κυβέρνηση μετά τις εκλογές θα είναι ένας συνασπισμός με επικεφαλής το CDU-CSU. Αυτός μπορεί και να περιλαμβάνει τους Πράσινους. Όποιο και αν είναι το αποτέλεσμα, η αναμενόμενη άνοδος των Πρασίνων σε σχέση με τις προηγούμενες επιδόσεις τους, αυτή τη φορά θα φέρει μόνο μια ριπή μπαγιάτικου, μεσοβέζικου αέρα.

Ο πόλεμος στο Αφγανιστάν, από το απόγειο της αμερικανικής 20 χρόνια «πολέμου κατά της τρομοκρατίας»

Του Πάνου Πέτρου

Η επέτειος των 20 χρόνων από την 11η Σεπτεμβρίου του 2001 και την έναρξη του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας» συμπίπτει με την ταπεινωτική αποχώρηση του αμερικανικού στρατού από το Αφγανιστάν.

Είκοσι χρόνια πριν, το Αφγανιστάν θεωρούταν το πρώτο «σκαλοπάτι» μιας μεγάλης ιμπεριαλιστικής εξόρμησης που θα «ανάπλαθε» δια της βίας όλη τη Μέση Ανατολή. Οι φαντασιώσεις των νεοσυντηρητικών για τις «αλλαγές καθεστώτων» (τη διαδικασία όπου η αμερικανική επέμβαση γκρεμίζει πλήρως τις παλιές κρατικές δομές και χτίζει καινούργιες) έβρισκαν χώρο να γίνουν εξωτερική πολιτική στην εποχή της αμερικανικής παντοδυναμίας και του «μονοπολικού κόσμου».

Αλαζονεία και ήττα

Στο Πεντάγωνο και στην Ουάσινγκτον, υπήρχε η αλαζονική βεβαιότητα ότι ήταν υπόθεση λίγων χρόνων να κάνει ο αμερικανικός στρατός μια «διαδρομή» που θα περνούσε από την Καμπούλ, τη Βαγδάτη, τη Βηρυτό, τη Δαμασκό, την Τεχεράνη κ.ο.κ. Ο Πρώτος Πόλεμος του Κόλπου και η συντριπτική επίδειξη ισχύος της «Καταιγίδας της Ερήμου» είχε λειτουργήσει στέλνοντας σε εχθρούς και φίλους το μήνυμα της συντριπτικής αμερικανικής υπεροχής.

Στο Ιράκ και το Αφγανιστάν αποδείχθηκε ότι είναι ένα πράγμα να επικρατείς στρατιωτικά ενάντια σε μια κυβέρνηση (συχνά λαομίσητη) και τελείως διαφορετικό να καταφέρεις να ελέγξεις έναν πληθυσμό που σε βλέπει (δίκαια!) ως κατακτητή. Τόσο το καθεστώς Ταλιμπάν όσο και ο στρατός του Σαντάμ Χουσεϊν κατέρρευσαν με ευκολία. Αλλά τόσο η αφγανική αντίσταση όσο και η ιρακινή αποδείχθηκαν πολύ πιο σκληρά καρύδια για τα δόντια του αμερικανικού στρατού. Αντί για «σκαλοπάτια», οι δύο πόλεμοι του Μπους του Νεότερου αποδείχθηκαν «βάλτοι». Το 2006, ανέλαβε το Ισραήλ την «εργολαβία» της επιτάχυνσης του σχεδιασμού που είχε σκαλώσει σε Ιράκ-Αφγανιστάν. Ήταν η επίθεση στο Λίβανο και ο «Πόλεμος των 33 Ημερών» με τη Χεζμπολά. Ήταν τότε που η Κοντολίζα Ράις χαρακτηρίζει την ανείπωτη καταστροφή του νότιου Λιβάνου από τους ισραηλινούς βομβαρδισμούς ως «πόνους της γέννησης της νέας Μέσης Ανατολής». Το Ισραήλ τελικά απέτυχε παταγωδώς.

Το σχέδιο «Νέα Μέση Ανατολή» είχε τσακιστεί στα βράχια, ενώ η στρατηγι-



Η «ομιλία της ντουντούκας». Τη στιγμή της ανθρώπινης τραγωδίας, ο Μπους υπόσχεται εκδίκηση. Οι Αμερικάνοι σύντροφοί μας έδωσαν μια σκληρή και άνιση μάχη γύρω από το σύνθημα «Ο θρήνος μας δεν είναι πολεμική ιαχή!».

κή «αλλαγής καθεστώτων» αποδείχθηκε ότι μπορεί εύκολα να γυρίσει μπου-μερανγκ προς τις ΗΠΑ. Η υπερδύναμη όχι μόνο είχε αποτύχει στη Μέση Ανατολή (όπου μια από τις συνέπειες των συγκρούσεων της εποχής ήταν η... ενίσχυση του Ιράν), αλλά έχοντας στρέψει πόρους, ενδιαφέρον και ενέργεια στους δύο «ατελείωτους πολέμους», άφηνε χρόνο και χώρο στους ανερχόμενους ανταγωνιστές της (Ρωσία, Κίνα) αλλά και σε περιφερειακές δυνάμεις (με την αύξηση των «απειθαρχιών»). Η οικονομική κρίση του 2007-08 ήρθε να ολοκληρώσει την εικόνα κλονισμού της «τάξης πραγμάτων» που είχε επιβληθεί τις προηγούμενες δεκαετίες.

Ο πόλεμος του Ομπάμα

Η αποκαθίλωση του Μπους και η πανηγυρική εκλογή Ομπάμα ήρθε σε αυτό το φόντο, οικονομικών και γεωστρατηγικών προβλημάτων που απαιτούσαν αλλαγή διαχείρισης.

Ο Ομπάμα εξέφραζε τις ανάγκες μιας «συντεταγμένης αναδίπλωσης». Η επιστροφή στην «πολυμέρεια» (μετά το δόγμα Μπους «όποιος δεν είναι μαζί μας, είναι εναντίον μας») και η απομάκρυνση από τη στρατηγική «αλλαγής καθεστώτων» λογοδοτούσαν σε αυτές τις ανάγκες. Το «πίβοτ στον Ειρηνικό», δηλαδή η μεταφορά της κύριας έμφασης της αμερικανικής πολιτικής προς την Ασία και τον ανταγωνισμό με την Κίνα ήταν η βασική στρατηγική επιλογή που επέβαλε την «απαγκίστρωση» από τη Μέση Ανατολή και τους «παλιούς πολέμους».

Το 2011 σηματοδοτεί την οριστική ήττα των παλιών σχεδιασμών. Ήταν η χρονιά των αραβικών εξεγέρσεων (αυτό που ήθελε να προλάβει το «σχέδιο νέα Μέση Ανατολή», που θύμιζε προληπτική «παθητική επανάσταση», όπου «όλα



Η διαρροή των «Εγγράφων του Αφγανιστάν» το 2019 επιβεβαιώνει ότι στο Πεντάγωνο ήξεραν καλά από πολλά χρόνια ότι η έκβαση του πολέμου είναι δεδομένη.

πρέπει να αλλάξουν για να μην αλλάξει τίποτα»), αλλά και η χρονιά της αποχώρησης του αμερικανικού στρατού από το Ιράκ. Αυτό που πέρασε τότε «κάτω από τα ραντάρ», είναι ότι την ίδια περίοδο οριστικοποιούνταν η ήττα των ΗΠΑ και στο Αφγανιστάν. Για τον Ομπάμα, η απόσυρση από το Ιράκ συνοδευόταν από κλιμάκωση στο Αφγανιστάν. Το 2009 ήταν η χρονιά του «surge», του «κύματος» που έστειλε δεκάδες χιλιάδες φαντάρους στο Αφγανιστάν, φτάνοντας την αμερικανική στρατιωτική παρουσία στα υψηλότερα επίπεδα από την έναρξη του πολέμου, με στόχο «να τελειώσει η δουλειά».

Η παταγώδης αποτυχία του «κύματος» να αποκαταστήσει στοιχειωδώς τον έλεγχο της χώρας από τις δυνάμεις κατοχής ήταν η «στιγμή» που κρίθηκε ο πόλεμος. Από τότε ήταν κοινό μυστικό η ήττα της εκστρατείας στο Αφγανιστάν. Η διαρροή των «Εγγράφων του Αφγανιστάν» το 2019 επιβεβαιώνει ότι στο Πεντάγωνο ήξεραν καλά από πολλά χρόνια ότι η έκβαση του πολέμου είναι δεδομένη. Συνέχισε να χύνεται πολύ αίμα έκτοτε, για λόγους γοήτρου (στα έγγραφα αποκαλύπτονται ρητές εντολές «να φανεί ότι σημειώνουμε κάποια πρόοδο»), για λόγους βολικούς προς τη πολεμική βιομηχανία (που περιλαμβάνει και τις ιδιωτικές «εργολαβίες» που ανέλαβαν καθήκοντα καθώς μειωνόταν η κρατική-στρατιωτική παρουσία) και με στόχο να πιεστούν στρατιωτικά οι Ταλιμπάν ώστε να αποδεχθούν μια «διάδοχη κατάσταση» που θα παίρνει υπόψη τα συμφέροντα των ΗΠΑ και των ντόπιων συμμάχων τους.

Η αναδίπλωση του NATO και οι βομβαρδισμοί Τραμπ

Δεν σημειώθηκε ιδιαίτερη πρόοδος και το Δεκέμβριο του 2014, το NATO ανακοίνωσε τον τερματισμό των μάχων επιχειρήσεών του. Ο μεγάλος όγκος των διεθνών δυνάμεων αποχώρησε, ενώ ξεκίνησε η αποστολή «Αποφασιστική Στήριξη»: στη χώρα παρέμειναν 12.500 ξένοι στρατιώτες του NATO, ως «εκπαιδευτές-σύμβουλοι», αλλά και μια επιπλέον αμερικανική αποστολή περίπου 5.000 ανδρών, εκτός πλαισίου NATO, ενώ οι ΗΠΑ θα διατηρούσαν

ανικής ηγεμονίας ως την κρίση της τρομοκρατίας»

το δικαίωμα «να επέμβουν πιο αποφασιστικά». Ο νεοσυγκροτημένος «αφγανικός στρατός», που είχε κοστίσει περίπου 1 τρις. δολάρια, καλούνταν να «βγει μπροστά».

Αποδείχθηκε σύντομα ότι αυτό το κατασκεύασμα μπορούσε μόνο να συναγωνίζεται σε αγριότητα τους Ταλιμπάν, ενώ ταυτόχρονα ήταν παντελώς ανίκανο να αντιμετωπίσει τους αντάρτες. Επί Τραμπ, το βάρος έπεσε στη δυνατότητα που εξακολουθούσαν να έχουν οι ΗΠΑ (με την «έγκριση» της κυβέρνησης που είχαν εγκαταστήσει) για αεροπορικές επιχειρήσεις. Οι βομβαρδισμοί αυξήθηκαν κατακόρυφα -και στα τελευταία χρόνια του πολέμου, οι απώλειες αμάχων έσπασαν τα αιματηρά ρεκόρ των προηγούμενων χρόνων. Ήταν η ύστατη προσπάθεια να μπορέσουν οι ΗΠΑ να συνεχίσουν τη χερσαία «απεμπλοκή», έχοντας όμως καταφέρει καθοριστικά πλήγματα στους αντιπάλους τους.

Όλα τα χρόνια μετά τον Μπους, διαδοχικές αμερικανικές κυβερνήσεις διαιώνιζαν έναν καταστροφικό πόλεμο του οποίου η έκβαση είχε κριθεί, επιδιώκοντας μια «συντεταγμένη» αποχώρηση. Διαδοχικές κυβερνήσεις απέτυχαν. Αυτή είναι η βάση της επιτάχυνσης των συνομιλιών στην Ντόχα, μεταξύ της κυβέρνησης Τραμπ και των Ταλιμπάν, για την αμερικανική αποχώρηση.

Κατάρρευση

Η επίτευξη συμφωνίας έκανε τους περισσότερους να εκτιμήσουν ότι οι Ταλιμπάν θα αποδέχονταν μια κάποια «συνύπαρξη» με τους εγκάθετους της κατοχής -ίσως και μια αποδοχή του ελέγχου της Καμπούλ από τις «κυβερνητικές» δυνάμεις με αντάλλαγμα την αναγνώριση της ντε φάκτο εξουσίας τους στην υπόλοιπη χώρα. Η αστραπιαία προέλαση προς την Καμπούλ, η εντυπωσιακή κατάρρευση των «κυβερνητικών» δυνάμεων και η κατάληψη της κεντρικής εξουσίας από τους Ταλιμπάν, αποκάλυψε τη γύμνια του καθεστώτος στο οποίο είχαν επενδύσει οι ΗΠΑ για την «επόμενη μέρα». Ο πρόεδρος Γκάνι διέφυγε με αυτοκίνητα φορτωμένα με χρήμα και «συνταξιοδοτείται» πολυτελώς στο Ομάν, την ώρα που οι φαντάροι του αναρωτήθηκαν (εύλογα) «για ποιον να πολεμήσουμε». Το σαθρό κατασκεύασμα που άφησαν πίσω τους ως «κράτος» ήταν η άλλη όψη της αμερικανικής αποτυχίας στην περιοχή: Θυμίζουμε ότι αντίστοιχη μοίρα (ταχύτατης κατάρρευσης χωρίς τουφεκιά) είχε ο ιρακινός στρατός μπροστά στην προέλαση του ISIS το 2013-14.

Κατά την πρώτη αποχώρηση των Νατοϊκών δυνάμεων, το 2014, γράφαμε: «Μπορεί να μην είδαμε τις δυνάμεις του NATO να φορτώνονται σε ελικόπτερα βιαστικά, όπως στη Σαϊγκόν, στο εμβληματικό τέλος του πολέμου στο Βιετνάμ. Αλλά η “τελετή αποχώρησης” έγινε σε κρυφό σημείο, κάπου στα άδυτα του Αρχηγείου του NATO στο κέντρο της Καμπούλ, πίσω από οχυρωμένους τείχους, από τον φόβο πιθανής επίθεσης των Ταλιμπάν».

Σήμερα, η τελική αποχώρηση των τελευταίων αμερικανικών δυνάμεων από την Καμπούλ, θύμισε όντως σε πολλούς και πολλές τις εικόνες από τη Σαϊγκόν. Η πανικόβλητη αποχώρηση λειτουργεί ως υπογράμμιση ότι τα πράγματα στα χρόνια που ακολούθησαν έγιναν ακόμα χειρότερα για τις δυνάμεις κατοχής. Τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου, η εικόνα των ΗΠΑ να στηρίζονται στην πρόθεση των Ταλιμπάν να επιτρέψουν την ασφαλή έξοδο

το τέλος του πολέμου και της κατοχής από το 2001 ακόμα, σήμερα να αισθάνονται περισσότερο θυμό για αυτήν τη τραγική ζοετία και το τί αφήνει πίσω της, παρά χαρά ή έστω ανακούφιση.

Ωστόσο οι παράγοντες της ήττας των ΗΠΑ είναι παρόμοιοι, παρά τις διαφορές. Μια ιμπεριαλιστική πολεμική μηχανή δεν κατάφερε να επικρατήσει ενάντια σε έναν «στρατό» φτωχών αγροτών. Το αντιπολεμικό κίνημα μπορεί να αποσύρθηκε από τους δρόμους, αλλά η «αντιπολεμική κόπωση» της κοινής γνώμης παραμένει ένα βασικό στοιχείο (με το οποίο επιχείρησε να «επικοινωνήσει» ακόμα και ο Τραμπ για να εκλεγεί): Οι ΗΠΑ είχαν εμπλακεί σε έναν πόλεμο τον οποίο δεν κέρδιζαν και στον οποίο συμμετείχαν πλέον φαντάροι που δεν είχαν γεννηθεί όταν ξεκίνησε (!). Εν τη απουσία κινήματος ή οργανωμένης δράσης, η «αντιπολεμική αντίρρηση» στο αμερικανικό στράτευμα πήρε μια πιο ζοφερή-ατομική μορφή: Οι απώλειες από

οφείλει να ιεραρχεί προτεραιότητες και να αποχωρεί από κάπου για να εστιάσει κάπου αλλού, είναι σημάδι αδυναμίας. Όταν η «υπερ-έκταση» παύει να είναι ένδειξη ισχύος και εξελίσσεται σε πρόβλημα, αυτό αποτελεί την αρχή της κρίσης των μεγάλων «αυτοκρατοριών». Πόσο μάλλον όταν η στρατιωτική παρουσία στο Αφγανιστάν δεν ήταν καθόλου άσχετη με τη γεωγραφική του θέση όσον αφορά την Κίνα (και τη Ρωσία).

Η στρατηγική ήττα αντανακλάται στους θρήνους ή την οργή που επικρατεί στα αμερικανικά ΜΜΕ. Σύμφωνα με τους διαμορφωτές κοινής γνώμης στις ΗΠΑ, «η Κίνα τρίβει τα χέρια της από αυτή την επιβεβαίωση ότι περνάμε σε μια μετα-αμερικανική εποχή». Αντανακλάται επίσης στον (πολεμοκάπηλο) πανικό που επικράτησε στην ΕΕ, όπου κυριαρχεί ο προβληματισμός για τη «δέσμευση» των ΗΠΑ στις κοινές ιμπεριαλιστικές επιχειρήσεις (καλώς κατωμένες κατά τα άλλα σύμφωνα με τη «γνηραία ήπειρο», που το 2003 στο Ιράκ πάσχιζε να εκφράσει μια κάποια αντι-πολεμοκάπηλη αντίρρηση στον Μπους, ενισχύοντας «ευρωπαϊστικές» αυταπάτες).

Η απάντηση του Μπλίντεν στους «γερακίσσιους» επικριτές του, ήταν η πρώτη δημόσια παραδοχή στην αναπόφευκτη έκβαση του πολέμου: Όσο παραπάνω κι αν έμεναν οι αμερικανικές δυνάμεις, στο τέλος θα επικρατούσαν οι Ταλιμπάν. Είναι μια αλήθεια που ισχύει εδώ και τουλάχιστον 10 χρόνια.

Όπως και ο προκάτοχός του, έτσι και ο Μπλίντεν, φρόντισε να καθησυχάσει τους επικριτές του, δίνοντας έμφαση σε επερχόμενες αναμετρήσεις, «πιο σημαντικές». Είναι κι αυτή μια υπενθύμιση της εποχής που ζούμε. Το τέλος της μονοπολικότητας δεν σημαίνει έναν πιο ειρηνικό κόσμο. Αφενός, ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός παραμένει επικίνδυνος: τις μέρες της αποχώρησης από το Αφγανιστάν, η αντιπρόεδρος Καμάλ Χαρίς έκανε μια «εμπρηστική» περιοδεία στην Νοτιοανατολική Ασία, σε μια προσπάθεια να ωθήσει το Βιετνάμ και άλλες χώρες «να υψώσουν ανάστημα στην Κίνα». Αφετέρου, στην «ασύμμετρη πολικότητα» που αναδύεται, οι νέοι «πόλοι» (Ρωσία, Κίνα κ.ά.) δεν αποτελούν κανενός είδους «αντίπαλο δέος στον ιμπεριαλισμό», πόσο μάλλον κάποιες «δυνάμεις ειρήνης», είναι και οι ίδιες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Σε ιστορική κλίμακα, η «μονοπολικότητα» υπήρξε μόνο μια «στιγμή» (που αρκούσε για να δώσει πάτημα στην άνθηση θεωριών που φλέεραν με το παλιό καουτσικό σχήμα του «υπερ-ιμπεριαλισμού»). Η εποχή του «παλιού, καλού» ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού έχει επιστρέψει...



Η χώρα που επιλέχθηκε ως «πρώτος σταθμός» μιας αλαζονικής εκστρατείας, έγινε τελικά ο τόπος όπου παίχθηκε το «τελευταίο επεισόδιο» της, αρκετά χρόνια μετά την ουσιαστική ήττα της.

των δυνάμεών τους και των συνεργατών τους, προκειμένου να τη διασφαλίσουν είναι αποκαλυπτική. Ο συμβολισμός αυτής της ταπεινωτικής «α λα Βιετνάμ» κατάληξης γίνεται ακόμα πιο ισχυρός, αν θυμηθούμε το κλίμα του 2001, όταν η γενική αποδοχή της ιμπεριαλιστικής εφόρμησης είχε οδηγήσει αναλυτές να κάνουν λόγο για «το τέλος του συνδρόμου Βιετνάμ».

Η χώρα που επιλέχθηκε ως «πρώτος σταθμός» μιας αλαζονικής εκστρατείας, έγινε τελικά ο τόπος όπου παίχθηκε το «τελευταίο επεισόδιο» της, αρκετά χρόνια μετά την ουσιαστική ήττα της.

Νέο Βιετνάμ;

Ασφαλώς οι Ταλιμπάν δεν συγκρίνονται με το Βιετναμέζικο NLF. Το αντιπολεμικό κίνημα του 1968 δεν συγκρίνεται με τη «σιωπή» στους αμερικανικούς δρόμους μετά την εκλογή Ομπάμα. Στο αμερικανικό στράτευμα δεν υπήρξε η γενικευμένη ανταρσία που έκανε το Πεντάγωνο το 1968 να γράφει ότι ο αμερικανικός στρατός «θυμίζει τα τσαρικά στρατεύματα τις παραμονές της Ρωσικής Επανάστασης». Είναι όλα αυτά που κάνουν ανθρώπους που εύχονταν

αυτοκτονίες υπολογίζονται υπερ-πολλαπλάσιες από τις απώλειες στο πεδίο της μάχης. Σύμφωνα με τον Μάικ Πράισνερ, βετεράνο του Ιράκ που οργανώθηκε στο αντιπολεμικό κίνημα και ιδιαίτερα στις προσπάθειες παρέμβασης μέσα στο στράτευμα, η «αυθόρμητη» αντιπολεμική διάθεση (με την έννοια της απροθυμίας να ταξιδέψουν για να σκοτώσουν και να σκοτωθούν) μέσα στον αμερικανικό στρατό είναι υψηλότερη από ποτέ, και δε συγκρίνεται με το κλίμα της εποχής που ο ίδιος επέλεξε να καταταγεί.

Μια νέα εποχή

Ασφαλώς στην απόφαση αποχώρησης έπαιξαν ρόλο οι νέες προτεραιότητες. Ένα σημείο «συνέχειας» από τον Ομπάμα στον Τραμπ, που σέβεται και ο Μπλίντεν, είναι η μετατόπιση του βάρους στην Κίνα. Ο Τραμπ χλεύαζε τους «μικρούς πολέμους», ενώ τα ντοκουμέντα του Πενταγώνου μεταπορίζουν τις εμφάσεις τους από την «τρομοκρατία» στους «μεγάλους ανταγωνιστές» (Κίνα και δευτερευόντως Ρωσία). Η αποχώρηση από το Αφγανιστάν έρχεται να διευκολύνει τη μεταφορά της αντιπαράθεσης στον Ειρηνικό.

Αλλά το γεγονός ότι η Ουάσινγκτον

Ενάντια στη «συλλογική αμνησία»: Τα εγκλήματα της 20ετούς κατοχής

Από την πρώτη μέρα της πτώσης της Καμπούλ, ξεκίνησε μια συντονισμένη μιντιακή επιχείρηση έμμεσου ξεπλύματος του 20ετούς πολέμου. Καθώς είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιχειρήσει κανείς να ωραιοποιήσει άμεσα την κατάσταση στο Αφγανιστάν τα τελευταία 20 χρόνια, η μέθοδος που επιλέχθηκε υπήρξε πιο έμμεση: μια υπέρμετρη και διάχυτη «ανησυχία» για το «τι θα γίνει τώρα».

Οι ανοιχτά πολεμοκάπηλοι επικριτές του Μπάιντεν το δηλώνουν ανοιχτά: «Επρεπε να παραμείνουμε». Πιο φιλελεύθεροι, δείχνουν κατανόηση στην αποχώρηση, αλλά ο θρήνος τους για την «επόμενη μέρα» έχει ευρύτερη ιδεολογική στόχευση με το βλέμμα στο μέλλον: αναπαράγει τον πυρήνα του επιχειρήματος του «εκπολιτιστικού» ρόλου των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων.

Καθώς αυτές οι αναλύσεις (και τα ρεπορτάζ, τα οπτικοακουστικά μέσα κλπ που δημιουργούν «κλίμα») αποφεύγουν να μιλήσουν για το παρελθόν, εστιάζοντας το «φακό» στο παρόν για να χτίσουν το επιχειρήμα τους, ο μιντιακός βομβαρδισμός των ημερών έχει περιγραφεί πιο εύστοχα ως «επιχείρηση συλλογικής αμνησίας».

Αγριότητες

Αξίζει λοιπόν να διατηρήσουμε ζωντανή τη μνήμη. Να θυμόμαστε λοιπόν ότι το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο δηλώνει ότι έχει στοιχεία πως αμερικανικές δυνάμεις «διέπραξαν πράξεις βασανιστηρίων, βάνυσης μεταχείρισης, εξοργιστικών προσβολών στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, βιασμών και σεξουαλικής βίας». Η περιγραφή θυμίζει το Γκουαντάναμο, αλλά στο Αφγανιστάν πήρε πιο εκτεταμένη και καθημερινή μορφή.

Να θυμόμαστε ότι η Human Rights Watch, μια ΜΚΟ που έχει κατηγορηθεί για «φιλικότητα» προς τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, έχει περιγράψει αναλυτικά (κι από το 2004) πως τέτοιες πρακτικές στρέφονταν μαζικά ενάντια σε αθώους χωρικούς και τα παιδιά τους.

Να θυμόμαστε ότι οι βόμβες σε γάμους, νοσοκομεία κ.ά. «μαζικούς χώρους», σκότωσαν αναρίθμητους αμάχους. Μετά το 2016, το 40% των θυμάτων των βομβαρδισμών από αέρος ήταν παιδιά.

Να θυμόμαστε τις συνέπειες του «πολέμου των drones». Τα δόθηκαν «χειρουργικά» χτυπήματα καθημερινά, δεν είχαν μόνο μαζικούς νεκρούς,

αλλά δημιούργησαν τεράστια ψυχολογικά προβλήματα στον πληθυσμό. Σύμφωνα με το «Foreign Policy», υπεράνω πάσης υποψίας για αντι-ιμπεριαλισμό, τα παιδιά στη χώρα ανέπτυξαν φόβο απέναντι στην προοπτική να βγουν έξω να παίξουν, λόγω της (υπαρκτής!) πιθανότητας να τα χτυπήσουν βόμβες από τον ουρανό ανά πάσα στιγμή. Στο ίδιο μέσο, ένας Αφγανός που είχε χάσει πολλούς συγγενείς με αυτό τον τρόπο συμπύκνωσε την πικρή εμπειρία των χωρικών: «Είμαστε σα μυρμήγκια για αυτούς».

Πρόσφατα στην Αυστραλία ξεκίνησε μια έρευνα για αποτρόπαια σαδιστικά εγκλήματα πολέμου από τις Αυστραλιανές Ειδικές Δυνάμεις. Η ίδια η κυβερνητική αναφορά έκανε λόγο για μια «δυστραμμένη κουλτούρα» στις γραμμές τους. Δεν είναι κάποια «απόκλιση»: Είναι η αποκτήνωση του πολέμου και η «διαστροφή» του милитарισμού. Τα

η δημοσκοπική δημοφιλία των Ταλιμπάν βρισκόταν σε απόλυτη συνάρτηση με το μέγεθος της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας στη χώρα. Υπάρχει κι ένα ακόμα «μέγεθος» που βρίσκεται σε στενή συνάφεια με την αμερικανική παρουσία: Οι θάνατοι. Αυτοί πάντα αυξομειωνόνταν ανάλογα με τον αριθμό αμερικανικών στρατευμάτων, ενώ πρώτη φορά άρχισαν να αυξάνονται παρά τη μείωση των χερσαίων δυνάμεων στα χρόνια του Τραμπ και της κλιμάκωσης του πολέμου «από αέρος».

Μαζί με τα δεινά του πολέμου, υπήρξε και η απόλυτη φτώχεια. Ενώ δαπανήθηκαν εκατοντάδες δισ. δολάρια στην υποτιθέμενη «οικοδόμηση έθνους-κράτους», οι Αφγανοί παρέμειναν στην εξαθλίωση μιας καθυστερημένης χώρας. Το μόνο που άλλαξε ήταν η δημιουργία τεράστιων αυτοσχέδιων παραγκουπόλεων στα περίχω-

της ζώνης δράσης των ΜΚΟ. Η Σαμία Γουαλίντ, της RAWA (Επαναστατική Ένωση Γυναικών του Αφγανιστάν), σε μια συνέντευξη της το Σεπτέμβριο του 2019 περιέγραφε αυτή τη διαδικασία ως «εξαγορά» κι όχι ως «απελευθέρωση». Ακόμα και για όσους κι όσες διατηρούμε μια μεγαλύτερη κατανόηση στην προσπάθεια ή τη διαδρομή αυτών των γυναικών «της Πράσινης Ζώνης», παραμένει ακριβές ότι η όποια βελτίωση των δικών τους προοπτικών δεν σήμαινε τελικά τίποτε για τη μεγάλη πλειοψηφία των Αφγανών γυναικών, που βιάζονταν, κακοποιούνταν, γίνονταν θύματα ενός εκτεταμένου συστήματος sex trafficking που εξυπηρετούσε τους φιλοδυτικούς πολέμαρχους, τα κυβερνητικά στρατεύματα και τις δυνάμεις κατοχής. Μια αφγανική ιδιαιτερότητα υπήρξε ότι σε αντίθεση με το διεθνές μοτίβο, το 80% των επιθέσεων αυτοκτονίας είχε δράστρια γυναίκα. Είναι μια επιλογή στην οποία εξωθούνται συνήθως άνθρωποι που η ζωή τους έχει γίνει αβίωτη...

Αν κάτι άλλαξε για τις γυναίκες του Αφγανιστάν όλα αυτά τα χρόνια, είναι το... ενδιαφέρον των αμερικανικών ΜΜΕ. Στα δύο περίπου χρόνια ανάμεσα στο Γενάρη του 2000 και την 11η Σεπτέμβρη του 2001, υπήρξαν 15 άρθρα και 33 τηλεοπτικά ρεπορτάζ για τα δικαιώματα των γυναικών στο Αφγανιστάν. Στις λίγες εβδομάδες μεταξύ 12 Σεπτέμβρη 2001 και 1 Γενάρη 2002 (κατά την κορύφωση της αμερικανικής εκστρατείας) υπήρξαν 93 άρθρα και 628 τηλεοπτικά ρεπορτάζ. Μετά από αυτό (και την στρατιωτική επικράτηση των ΗΠΑ στον πόλεμο), το ζήτημα «δικαιώματα γυναικών στο Αφγανιστάν» εξαφανίστηκε ξανά από τη δημόσια σφαίρα. Επέστρεψε «ξαφνικά» με εντυπωσιακή δριμύτητα και πυκνότητα, σήμερα που οι ΗΠΑ αποχωρούν.

Στο πρόσφατο παρελθόν, η Μαλαλά Τζόγια, Αφγανή αγωνίστρια, είχε δηλώσει χαρακτηριστικά ότι οι γυναίκες στο Αφγανιστάν αντιμετωπίζουν τρεις εχθρούς ταυτόχρονα: «Τους Ταλιμπάν, τους υποστηριζόμενους από τις ΗΠΑ πολέμαρχους και την αμερικανική κατοχή». Και συμπλήρωνε: «Αν εσείς στη Δύση καταφέρατε να διώξετε την αμερικανική κατοχή, θα μας μείνουν δύο». «Εμείς στη Δύση» δεν τα καταφέραμε και τη δουλειά την έκαναν οι Ταλιμπάν, με αποτέλεσμα να βγει ενισχυμένη η μία από τρεις απειλές. Αλλά παραμένει αλήθεια ότι οι γυναίκες εκεί έχουν να αντιμετωπίσουν πλέον έναν εχθρό λιγότερο.

Μεταξύ 12 Σεπτέμβρη 2001 και 1 Γενάρη 2002 (κατά την κορύφωση της αμερικανικής εκστρατείας) υπήρξαν 93 άρθρα και 628 τηλεοπτικά ρεπορτάζ για τα δικαιώματα των γυναικών στο Αφγανιστάν. Μετά από αυτό (και την στρατιωτική επικράτηση των ΗΠΑ στον πόλεμο), το ζήτημα εξαφανίστηκε από τη δημόσια σφαίρα. Επέστρεψε «ξαφνικά» σήμερα που οι ΗΠΑ αποχωρούν.

μέλη αυτών των Ειδικών Δυνάμεων ισχυρίστηκαν πως «ό,τι κι αν κάναμε... οι Βρετανοί και οι Αμερικάνοι ήταν πολύ, μα πολύ χειρότεροι...».

Τα «δικά μας καθάρματα»

Εκτός από τη δράση των κατοχικών δυνάμεων, υπήρξε και η δράση των φιλοκυβερνητικών πολέμαρχων, των συμμάχων της Δύσης στον αντι-ταλιμπανικό αγώνα. Με διαβόητο παρελθόν, συνέχισαν τις άγριες πρακτικές τους (που περιλάμβαναν τη συστηματική σεξουαλική κακοποίηση ανήλικων αγοριών και κοριτσιών), αλλά οι κατοχικές δυτικές δυνάμεις έκαναν τα στραβά μάτια γιατί τα εγκλήματα τα έκαναν «οι δικοί μας». Ένας λοχαγός των αμερικανικών ειδικών δυνάμεων είχε υπάρξει ειλικρινής ως προς αυτό στους NewYorkTimes: «Τοποθετήσαμε σε θέσεις εξουσίας ανθρώπους που έκαναν πράγματα πολύ χειρότερα από τους Ταλιμπάν -ήταν κάτι που μου έλεγε συνεχώς οι γηγενείς των χωριών».

Σε δίπλα σελίδες, αναφέρουμε ότι

ρα της Καμπούλ και συγκεκριμένα στα περίχωρα της πολυτελούς «Πράσινης Ζώνης», από της οποίας τα σκουπίδια ήλπιζαν να τραφούν οι άποροι. Σε μια χώρα που βρισκόταν σε διαρκή πόλεμο 40 χρόνια, οι νέες Αρχές έδιναν συντάξεις χηρείας μόνο αν ο σύζυγος είχε σκοτωθεί από τους Ταλιμπάν...

Γυναίκες

Αυτά θα αρκούσαν για να απαντήσουν στο -τάχα- «φεμινιστικό» επιχειρήμα υπέρ της αμερικανικής παρουσίας, που κυριαρχεί στην αστική αρθρογραφία. Με την απλή έννοια ότι όλα αυτά τα δεινά που περιγράψαμε χτύπησαν εξίσου τις γυναίκες, το 50% του πληθυσμού, που δεν «εξαιρείται» ούτε από τη φτώχεια, ούτε από τις βόμβες, ούτε από την συστηματική κακοποίηση.

Αλλά και με όρους δικαιωμάτων, το 2019 το Αφγανιστάν βρισκόταν δεύτερο από το τέλος στην παγκόσμια κατάταξη. Αυτό που ίσως άλλαξε ήταν οι δυνατότητες για κάποιες γυναίκες εντός της Πράσινης Ζώνης και

Οι εκδόσεις RedMarks στο 49ο φεστιβάλ βιβλίου στο Ζάππειο

Οι εκδόσεις RedMarks προσκαλούμε το αναγνωστικό μας κοινό στην 49η έκθεση βιβλίου του Συνδέσμου Εκδοτών Βιβλίου. Πρόκειται για την πρώτη μας συμμετοχή σε αυτό το μεγάλο γεγονός του εκδοτικού χώρου, με την οποία επιδιώκουμε να κάνουμε γνωστό το έργο μας σε ακόμη περισσότερους αναγνώστες. Στο περίπτερο των εκδόσεών μας θα βρείτε βιβλία ιστορικής αναφοράς, όπως η βιογραφία του Καρλ Μαρξ από τον Φραντς Μέρνινγκ ή το «Έτος Ένα της Ρωσικής Επανάστασης» και το «Μαρτυρίες από τη Γερμανική Επανάσταση» του Βικτώρ Σερζ. Επίσης, τίτλους που αφορούν τα νέα αναδυόμενα κινήματα όπως το «Σεξουαλικότητα και Σοσιαλισμός», το «Υπαρκτός Σεξισμός και η Γυναίκα Απελευθέρωση» ή το «Από το #BlackLivesMatter στην Μαύρη Απελευθέρωση». Φυσικά θα έχετε την ευκαιρία να διαλέξετε κάποιον από τους τίτλους της σειράς «Κριτική Έρευνα», η οποία αποτελεί μέρος της προσπάθειάς μας να στηρίξουμε αξιολογικούς νέους ερευνητές και ερευνήτριες από το πεδίο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών σπουδών με κριτική διάθεση, καινοτόμες μεθοδολογίες και ριζοσπαστικό προσανατολισμό.

Ανάμεσα στους πρόσφατους τίτλους μας, ξεχωρίζουμε το νέο μας βιβλίο «Γυναίκες στο κουρδικό κίνημα, μητέρες, συντρόφισσες, θεές», της

Κούρδισας πανεπιστημιακού και φεμινίστριας-ακτιβίστριας Χαντάν Τσαγλαγιάν (Handan Caglayan). Για το βιβλίο μάλιστα θα έχουμε να τη χαρά να συζητήσουμε στην παρουσίασή του την Πέμπτη 16 Σεπτεμβρίου (8μμ έως 9μμ) στη Σκηνή 2 της έκθεσης. Μαζί μας θα βρίσκεται ένα πάνελ που θα βρείτε εξαιρετικά ενδιαφέρον:

- Φωτεινή Τσιμπιρίδου, καθηγήτρια κοινωνικής ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- Handan Caglayan, συγγραφέας του βιβλίου, διδάσκουσα στο Bamberg Otto Friedrich University της Γερμανίας
- Μουράτ Ισσί, μεταφραστής, διδάκτωρ πολιτικής επιστήμης
- Ντίνα Δασκαλοπούλου, δημοσιογράφος ΕΦΣΥΝ, μέλος της αποστολής αλληλεγγύης στη Ροζάβα το 2015
- Ντίνα Ρέππα, συνδικαλίστρια, μέλος της αποστολής αλληλεγγύης στη Ροζάβα το 2015

Εύχαρις Μάσχα, μεταφράστρια του βιβλίου, διδάσκουσα στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο

• Συντονίζει η Κατερίνα Σεργίδου, Εκδόσεις Redmarks, ανθρωπολόγος, υ.δ. σπουδών Φύλου και Φεμινισμού

Συμμετοχή, επίσης, θα έχουμε και σε άλλες εκδηλώσεις στα πλαίσια του πολιτιστικού προγράμματος της έκθεσης, με περισσότερες πληροφορίες σε επόμενη ενημέρωσή μας.

Σας περιμένουμε!

Λίγα λόγια για το βιβλίο

ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΚΑΝΑΝ η Έυχαρις Μάσχα και ο Μουράτ Ισσί, τους οποίους ευχαριστούμε ιδιαίτερα και για την αρχική ιδέα αυτής της έκδοσης. Την επιστημονική επιμέλεια της έκδοσης και τη θεώρηση της μετάφρασης, έκανε η Κατερίνα Σεργίδου.

Το εξώφυλλο κοσμεί λεπτομέρεια από το έργο «Ροζάβα, η γυναίκα επανάσταση» της Κούρδισας καλλιτέχνιδας Gelawesh Waleedkhanî που αναρτήθηκε σε δημόσιο κτίριο του Όσλο στις αρχές του 2021.

Πρόκειται για την πρώτη ιστορική καταγραφή της πολιτικοποίησης των Κουρδισών στην Τουρκία. Στη μελέτη παρουσιάζονται ιστορίες εκτοπισμού, μαρτυρίες έμφυλης και ταξικής βίας και αφηγήσεις αντίστασης στην πατριαρχία. Η Τσαγλαγιάν με αυτοεθνογραφική διάθεση και υπό το πρίσμα της φεμινιστικής κριτικής προσφέρει πολύτιμες μαρτυρίες για την ιστορία του κουρδικού κινήματος. Παρακο-

λουθεί τη συγκρότηση εθνικών λόγων στην αλληλοδιάδρασή τους με τους λόγους για το φύλο, τις πρακτικές γυναικείας χειραφέτησης και τα αντιαποικιακά αισθήματα. Παρουσιάζει την οικοδόμηση της κουρδικής ταυτότητας, αναζητά γενεαλογίες αντίστασης, εντοπίζει μυθολογικά μοτίβα που επανασηματοδοτούνται στο πλαίσιο του κουρδικού αγώνα για την ελευθερία και τη χειραφέτηση και τοποθετεί την έννοια της Jineoloji στο κέντρο της γυναικείας πράξης. Παράλληλα χαρτογραφεί τις κοινωνικοπολιτικές δυναμικές, τις έμφυλες σχέσεις εξουσίας και τις πατριαρχικές δομές που περιόρισαν την πολιτικοποίηση των γυναικών καθώς και τους παράγοντες που τις οδήγησαν στην αυτενέργεια και τη δημιουργία κοινοτήτων αντίστασης και αλληλεγγύης. Οι μητέρες, συντρόφισσες, θεές, της Χαντάν Τσαγλαγιάν φέρνουν πιο κοντά το όραμα για έναν κόσμο με ισότητα και ελευθερία.

49ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΖΑΠΠΕΙΟ

3 έως 19 Σεπτεμβρίου

2021

Ώρες λειτουργίας

Δευτέρα-Πέμπτη: 18:00-22:30

Παρασκευή & Σάββατο: 18:00-23:00

Κυριακή: 10:30-15:00 & 18:00-22:30

Οι εκδόσεις RedMarks παρουσιάζουν



HANDAN ÇAĞLAYAN

Γυναίκες στο κουρδικό κίνημα

μητέρες, συντρόφισσες, θεές

Πέμπτη 16 Σεπτεμβρίου, 20:00
49ο Φεστιβάλ Βιβλίου Ζάππειο

Συζητούν:

ΦΩΤΕΙΝΗ ΤΣΙΜΠΙΡΙΔΟΥ

HANDAN ÇAĞLAYAN

ΜΟΥΡΑΤ ΙΣΣΙ

ΝΤΙΝΑ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΤΙΝΑ ΡΕΠΠΑ

ΕΥΧΑΡΙΣ ΜΑΣΧΑ

συντονίζει:

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΕΡΓΙΔΟΥ

καθηγήτρια κοινωνικής ανθρωπολογίας
του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

συγγραφέας του βιβλίου, διδάσκουσα στο
Bamberg Otto Friedrich University της Γερμανίας

μεταφραστής,
διδάκτωρ πολιτικής επιστήμης

δημοσιογράφος ΕΦΣΥΝ, μέλος της
αποστολής αλληλεγγύης στη Ροζάβα το 2015

συνδικαλίστρια, μέλος της
αποστολής αλληλεγγύης στη Ροζάβα το 2015

μεταφράστρια του βιβλίου,
διδάσκουσα στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Εκδόσεις Redmarks, ανθρωπολόγος,
υ.δ. σπουδών Φύλου και Φεμινισμού

Οι Ταλιμπάν: Άνοδος, πτώ

Σύμφωνα με το θρύλο, ο Μουλάς Ομάρ ίδρυσε τους Ταλιμπάν όταν είδε δύο ισλαμιστές πολέμαρχους να διεξάγουν μάχη με τεθωρακισμένα με επίδικο το ποιος από τους δύο θα κακοποιούσε σεξουαλικά ένα νεαρό αγόρι. Η δραματοποίηση των γεγονότων είναι εμφανής, αλλά ο θρύλος αποτυπώνει με ακρίβεια τις συνθήκες που επέτρεψαν τη γέννηση των Ταλιμπάν. Ο Μουλάς Ομάρ πράγματι είχε καθοδηγήσει μια ένοπλη εξέγερση των χωρικών που είχαν αγανακτήσει από τη συμπεριφορά των ισλαμιστών πολέμαρχων της περιοχής γύρω από την Κανταχάρ.

Οι Ταλιμπάν συγκροτήθηκαν στα τέλη του 1994, μέσα στο απόλυτο χάος ενός εμφυλίου πολέμου «όλων εναντίον όλων» στον οποίο είχε βυθιστεί το Αφγανιστάν στα χρόνια μετά την ήττα των Σοβιετικών από τους μουτζαχεντίν. Ιδεολογικά, συνδύαζαν όψεις του παραδοσιακού Ισλάμ των αφγανικών χωριών, του σκληρού σουαχαμπιτισμού της Σαουδικής Αραβίας και μιας εκδοχής Ινδικού αντι-αποικιακού Ισλάμ. Κοινωνικά, ο κορμός του κινήματος, οι «ταλίμπ» (μαθητές) και οι μουλάδες, ήταν κυρίως φτωχοί αγρότες ή άνθρωποι μεγαλωμένοι στα προσφυγικά στρατόπεδα, που γνώριζαν μόνο βασική ανάγνωση -κυρίως θρησκευτικών κειμένων.

Υπόβαθρο

Τις περασμένες δεκαετίες, τα πολιτικά ρεύματα που δρούσαν ανταγωνιστικά στους παλιούς «φεουδαλικούς» (με την ευρεία έννοια) άρχοντες, είχαν ως «κορμό» τους φοιτητές και τους δημόσιους υπάλληλους -αυτό ίσχυε εξίσου και για το πολιτικό Ισλάμ και για τους κομμουνιστές. Οι Ταλιμπάν παρουσιάστηκαν ως πολιτικό ρεύμα από τους φτωχούς της υπαίθρου για τους φτωχούς της υπαίθρου -με εμβληματική την ταπεινή καταγωγή του ίδιου του Μουλά Ομάρ.

Παράλληλα, τα ιστορικά πολιτικά ρεύματα είχαν μπει σε κρίση και φθορά. Πρώτα απαξιώθηκαν οι κομμουνιστές, αφού είχαν αρχικά βρεθεί στη θέση να καταστέλλουν τους ανθρώπους που ήθελαν να απελευθερώσουν και έπειτα να γίνονται πλατιά αντιληπτοί ως «μαριονέτα» μιας ξένης δύναμης εισβολής, της ΕΣΣΔ. Ακολούθησε η απαξίωση των παραδοσιακών ισλαμικών δυνάμεων. Οι εγκατεστημένες στο Πακιστάν ηγεσίες θεωρούνταν διεφθαρμένοι που μασουλάνε ξένη βοήθεια ενώ άλλοι πέθαιναν στο πεδίο της μάχης. Οι τοπικοί ηγέτες των μουτζαχεντίν είχαν σε μεγάλο βαθμό αντικαταστήσει τους παλιούς τοπικούς άρχοντες. Ο συνασπισμός που είχε πολεμήσει την σοβιε-



τική εισβολή διαλύθηκε και δεν μπόρεσε να καταλάβει την Καμπούλ γιατί «οι άνθρωποι που ήταν έτοιμοι να πεθάνουν ενάντια στους Ρώσους δεν ήταν έτοιμοι να πεθάνουν για τους Ισλαμιστές. Είχαν πολεμήσει για την ελευθερία της κοιλάδας τους, όχι για το ποιοι νέοι γκάγκστερ θα κυβερνούν από την Καμπούλ» (Jonathan Neale, The long torment of Afghanistan). Αυτή ήταν η βάση του άγριου εμφυλίου «όλων εναντίον όλων» στο πρώτο μισό της δεκαετίας του '90.

Οι Ταλιμπάν διακήρυξαν ότι όλοι οι Ισλαμιστές ηγέτες αλλά και οι τοπικοί επικεφαλές των μουτζαχεντίν ήταν διεφθαρμένοι -κανείς δεν μπορούσε να διαφωνήσει σε αυτό. Παράλληλα, εκείνα τα χρόνια, ακριβώς λόγω της απαξίωσης όλων των πολιτικών ρευμάτων, κομμουνιστικού και ισλαμικού, η εθνότητα αναδείχθηκε για πρώτη φορά στην ιστορία του Αφγανιστάν σημαντικός παράγοντας ως πλαίσιο πολιτικής (και στρατιωτικής) ένταξης, οργάνωσης και δράσης. Οι Ταλιμπάν επικράτησαν ανάμεσα στις δυνάμεις που επιχείρησαν να εκφράσουν τον σωβινισμό των Παστούν (ο εκφυλισμός της εποχής αποτυπώνεται από το γεγονός ότι οι «Χάλκις», η πιο ριζοσπαστική πτέρυγα του παλιού ΚΚ, είχε επίσης μετεξελιχθεί σε δύναμη Παστούν σοβινισμού, φτάνοντας να συμμαχήσουν με τον Χεκματιάρ, τον ηγέτη του πιο ακραίου ισλαμικού κόμματος, επίσης Παστούν, ο οποίος είχε πολιορκήσει την Καμπούλ βομβαρδίζοντάς την επί χρόνια, αφήνοντας έναν τραγικό απολογισμό νεκρών και σακατεμένων).

Οι Ταλιμπάν απευθύνονταν στους Παστούν χωρικούς με βασικές υποσχέσεις την «αδιάφθορη δικαιοσύνη», την ασφάλεια και την ειρήνη. Με μια σχεδόν αναίμακτη προέλαση, όπου πολλές τοπικές ένοπλες ομάδες παραδίδο-

νταν ή περνούσαν με το μέρος τους, κατέλαβαν την Καμπούλ το 1996. Σε κάθε πόλη ή χωριό που έμπαιναν, αφόπλιζαν τον πληθυσμό. Αρκετοί άνθρωποι το αποδέχτηκαν, ελπίζοντας ότι μια κακή ειρήνη θα είναι καλύτερη από 20 χρόνια πολέμου. Άλλοι, κυρίως μέλη άλλων εθνοτήτων (Χαζάροι, Τατζίκι κ.ά.) που είχαν κάθε λόγο να φοβούνται τον Παστούν σωβινισμό των Ταλιμπάν, αντιστάθηκαν -είτε ένοπλα, είτε με διαδηλώσεις. Αντιμετωπίστηκαν με αγριότητα, και τα εθνοτικά μίσση που είχαν ανακινήσει στις αρχές της δεκαετίας του '90 έφτασαν σε παροξυσμό.

Στην εξουσία

Η ζετία των Ταλιμπάν στην εξουσία χαρακτηρίστηκε από αγριότητα στην «επιτήρηση των ηθών». Δεν άλλαξαν τις ζωές των φτωχών προς το καλύτερο. Οτιδήποτε καλό έβλεπαν στην καθημερινότητά τους οι Αφγανοί, το αντίστοιχο ενός «κοινωνικού κράτους», ήταν κυρίως έργο των ΜΚΟ και του ΟΗΕ. Οι Ταλιμπάν ταυτίζονταν με τον κατασταλτικό βραχίονα του κράτους. Ταυτόχρονα ήταν γνωστό ότι και οι ίδιοι πλέον δέχονταν οικονομική ή πολιτική στήριξη από την Ουάσινγκτον (που τότε ακόμα ήλπιζε ότι βρήκε «συνομιλητή» που θα εγγυηθεί τη σταθερότητα στη χώρα) αλλά και από το Πακιστάν κ.ά. ξένες δυνάμεις. Η μόνη απάντηση που είχαν οι Ταλιμπάν σε αυτά τα προβλήματα λαϊκής νομιμοποίησης ήταν η επιβολή μιας πολύ αυστηρής και κυρίως πολύ δημόσιας εκδοχής της Σαρία (ιδίως στην Καμπούλ). Αφενός για να τρομοκρατήσουν και αφετέρου για να «υπερ-αναπληρώσουν» ιδεολογικά το γεγονός ότι δεν είχαν αποδειχθεί πολύ διαφορετικοί από τις παραδοσιακές δυνάμεις τις οποίες επέκριναν ως « διεφθαρμένες» κατά την άνοδό τους.

Το 2001 το καθεστώς των Ταλιμπάν

κατέρρευσε σαν χάρτινος πύργος, μέσα σε 1-2 μήνες από την έναρξη των αμερικανικών βομβαρδισμών. Την πρώτη περίοδο της αμερικανικής κατοχής, που χαρακτηρίστηκε από γενικευμένες αυταπάτες σε μεγάλο τμήμα του πληθυσμού του Αφγανιστάν για την πιθανότητα η στρατιωτική επέμβαση να συνοδευτεί από μια ανασυγκρότηση που θα φέρει πρόοδο και ευημερία για όλους, οι μαχητές και τα μεσαία στελέχη των Ταλιμπάν δεν εξαιρούνταν από αυτές τις αυταπάτες. Ενώ η ανώτατη ηγεσία δραπετεύσε στο Πακιστάν ή κρύφτηκε στην παρανομία, χιλιάδες Ταλιμπάν γύρισαν στα χωριά τους για να ιδιωτεύσουν ως αγρότες ενώ άλλοι ήλπιζαν σε αμνηστία και στη δυνατότητα να βρουν απασχόληση στην Καμπούλ. Το πολιτικοστρατιωτικό τους κίνημα είχε χρεοκοπήσει.

Νεκρανάσταση

Ο βασικός λόγος που αναγεννήθηκε μέσα από τις στάχτες του, αφορά την συμπεριφορά των δυνάμεων κατοχής και των συνεργατών της. Το Πεντάγωνο είχε ανάγκη από διαρκείς «επιτυχίες» στον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας», οι πολέμαρχοι της λεγόμενης Βόρειας Συμμαχίας (η ένοπλη αντιπολίτευση στους Ταλιμπάν) που συνεργάστηκαν με την κατοχή ήθελαν ρεβάνς, ενώ σε πολλές πόλεις και χωριά η κατάδοση κάποιου ως Ταλιμπάν αξιοποιήθηκε σε πολλά ξεκαθαρίσματα προσωπικών λογαριασμών. Το αποτέλεσμα ήταν ότι όχι μόνο δεν υπήρξε αμνηστία κατά των παλιών Ταλιμπάν, αλλά εξαπολύθηκε ένα ανελέητο κυνηγητό «υπόπτων», κατά «δικαίων και αδίκων». Ήδη κυνηγημένοι ως «πρώην Ταλιμπάν», πολλοί ήταν αυτοί που προτίμησαν να ξαναγίνουν όντως Ταλιμπάν ή να γίνουν για πρώτη φορά, παίρνοντας τα όπλα και το δρόμο της παρανομίας.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι Ταλιμπάν μετεξελιχθηκαν από «ομάδες αυτοάμυνας» σε αντάρτικο κίνημα που απλώθηκε σε όλο το Αφγανιστάν, μετρώντας δεκάδες χιλιάδες μαχητές. Αν για την αρχική τους αναγέννηση από το μηδέν ευθυνόταν η συμπεριφορά της αμερικανικής κατοχής απέναντί τους, για την εντυπωσιακή τους ενδυνάμωση ευθυνόταν η συμπεριφορά της αμερικανικής κατοχής γενικότερα, προς όλο τον πληθυσμό του Αφγανιστάν (βλ. δίπλα σελίδες).

Αναγέννηση

Οι Ταλιμπάν, στα χρόνια του ανταρτοπολέμου, μετεξελιχθηκαν σε ένα πιο «εθνικό» κίνημα. Αφενός, απομακρύνθηκαν από τον Παστούν σωβινισμό και κατόρθωσαν να προσελκύσουν και μαχητές ή υποστηρικτές από άλλες

ση και αναγέννηση

εθνότητες. Αφετέρου, λειτούργησαν ως «ομπρέλα» για ένα ευρύ φάσμα ένοπλων δυνάμεων (κυρίως ισλαμικών, κάποιες από αυτές πιο ακραίες από τον «κορμό» των Ταλιμπάν, όπως το διαβόητο Δίκτυο Χακάνι). Η λειτουργία «ομπρέλας» κάνει δύσκολη την εκτίμηση για το τι πρεσβεύουν πλέον οι Ταλιμπάν. Εδώ και πολλά χρόνια είναι γνωστό ότι η κεντρική ηγεσία είχε δώσει γραμμή εγκατάλειψης των πιο ακραίων και παρανοϊκών πτυχών του πουριτανισμού τους (πχ η απαγόρευση γενικά της μουσικής), σε μια προσπάθεια «να κερδίσουν καρδιές και μυαλά» αλλά και να συμβαδίσουν στοιχειωδώς με την εποχή (το Αφγανιστάν δεν είναι ίδιο με το 1996). Παρόλα αυτά, οι εκδοχές «Σαρία» που επιβάλλονταν στα χωριά που ήλεγχαν οι Ταλιμπάν, ήταν τόσο πολλές (και σε όλο το φάσμα -από την ηπιότερη ως την πιο απάνθρωπη) όσοι και οι τοπικοί διοικητές τους.

Αυτό που τους ενοποιούσε ήταν κυρίως ο πρωτεύον διακηρυγμένος στόχος «να διώξουμε τις δυνάμεις κατοχής». Ο συνοδευτικός στόχος «και να εγκαθιδρύσουμε ισλαμικό εμιράτο» μπορεί να λειτούργησε ενοποιητικά (ή όχι διαιρετικά) λόγω του γεγονότος ότι το «ισλαμικό εμιράτο» είναι μια λευκή οθόνη πάνω στην οποία ο καθένας μπορεί να προβάλει ό,τι θεωρεί σωστό για το μέλλον.

Σε κάθε περίπτωση, οι Ταλιμπάν κατόρθωσαν να ανακτήσουν τον έλεγχο της υπαίθρου της χώρας όλα αυτά τα χρόνια. Τα κατάφεραν σε μεγάλο βαθμό για τους ίδιους λόγους που τα είχαν καταφέρει το 1994-1996. Οι υποσχέσεις ήταν και πάλι οι ίδιες. Οι Ταλιμπάν εμφανίστηκαν ως «σκληροί αλλά αδιάφοροι», σε ένα Αφγανιστάν όπου

η διαφθορά του «κράτους» που έστησε ο αμερικανικός στρατός ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Εμφανίστηκαν ως εγγυητές της «ασφάλειας», σε μια χώρα όπου η δράση των πολέμαρχων και των συμμοριών ήταν ανεξέλεγκτη. Εμφανίστηκαν ως η δύναμη που μπορεί να διώξει τις δυνάμεις κατοχής και να ξαναφέρει την ειρήνη, σε μια χώρα που έζησε επί 20 χρόνια με νυχτερινές εισβολές σε σπίτια, βομβαρδισμούς γάμων και νοσοκομείων, εξευτελι-

και από στελέχη του Πενταγώνου στο παρελθόν: «Όσο περισσότερες επιδρομές κάνουμε, τόσο περισσότερα αναστατώνουμε και εξαγριώνουμε τον αφγανικό πληθυσμό, τόσο περισσότερη υποστήριξη κερδίζουν [οι Ταλιμπάν]». Άλλοι το έθεταν πιο διακριτικά: «[οι νυχτερινές επιδρομές] δίνουν αξιοπιστία στους αντάρτες που εκμεταλλεύονται τα περιστατικά αναισθησίας από μεριά μας σε μια εκστρατεία πειθούς».

Στις ανώμαλες συνθήκες μιας εμπό-

υποχώρηση της δημοφιλίας των Ταλιμπάν (στο 15-20%), που επίσης παρακολουθεί την σταδιακή μείωση της αμερικανικής στρατιωτικής παρουσίας τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο η εδραίωση της παρουσίας τους και η επιβίωσή τους σε τεράστιες εκτάσεις, οπωσδήποτε αντανάκλα σχετική στήριξη ή ανοχή από τους ντόπιους πληθυσμούς. Επί χρόνια ήταν γνωστό ότι η εξουσία της «κυβέρνησης του Αφγανιστάν» εκτεινόταν ως εκεί που έφτανε η αμερικανική στρατιωτική παρουσία. Τα τελευταία χρόνια, με τον περιορισμό του αριθμού και της δράσης των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων, η πιο ακριβής περιγραφή για τον «πρόεδρο» του Αφγανιστάν θα ήταν «δήμαρχος της Καμπούλ» -ή πιο συγκεκριμένα, «δήμαρχος» της Πράσινης Ζώνης της Καμπούλ, των προστατευμένων και γενναία ηλεκτροδοτούμενων αμερικανικών εγκαταστάσεων.

Η επιστροφή

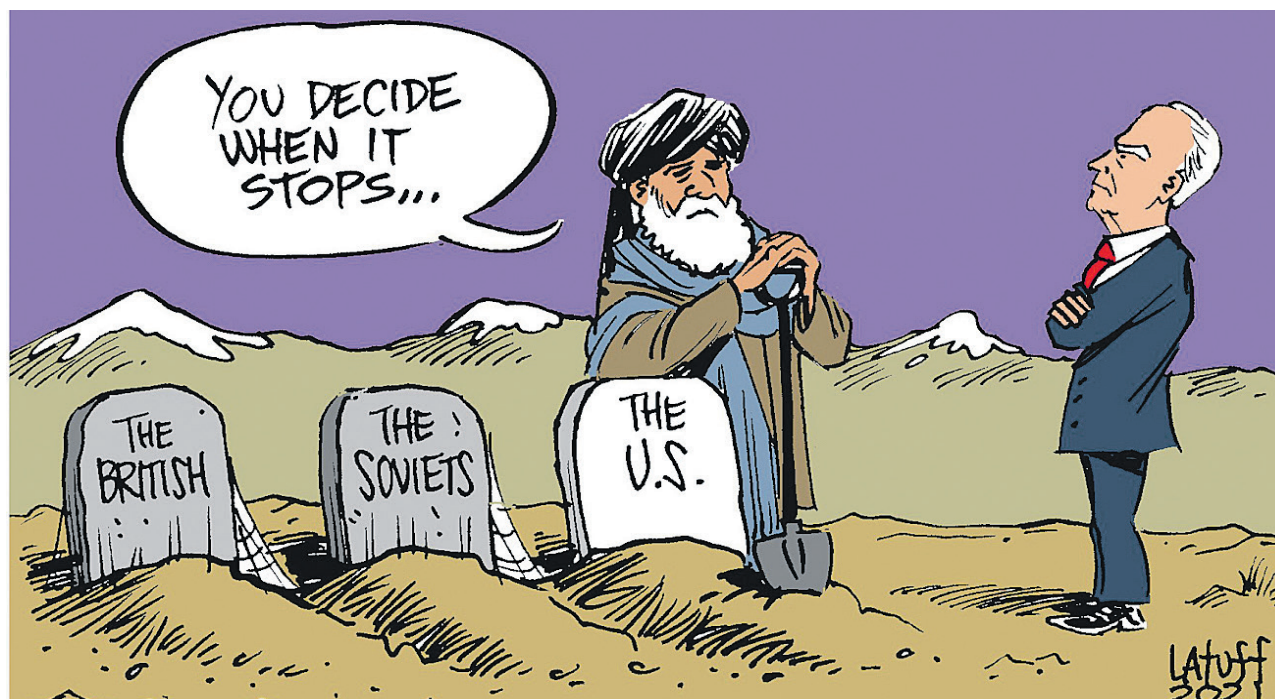
Η αστραπιαία προέλαση των Ταλιμπάν φέτος τον Αύγουστο ήταν το νικηφόρο τέλος ενός παρατεταμένου ανταρτοπολέμου που είχε κάνει σαφές σε όποιον παρακολουθούσε την πορεία των γεγονότων, ότι οι ΗΠΑ δεν πρόκειται να νικήσουν ποτέ αυτόν τον πόλεμο, ότι τη στιγμή της αποχώρησής τους, οι Ταλιμπάν θα επέστρεφαν. Ήταν ήδη η πραγματική εξουσία σε όλη την υπαίθρο, έχοντας όλες τις μεγάλες πόλεις περικυκλωμένες. Το καθεστώς και ο στρατός που «έχτισαν» με αναρίθμητα δισεκατομμύρια δολάρια οι ΗΠΑ, κατέρρευσε χωρίς να πέσει τουφεκιά. Κανείς δεν είχε διάθεση να πολεμήσει για αυτή την κυβέρνηση -οι περισσότεροι παραδόθηκαν στους Ταλιμπάν ή και προσχώρησαν σε αυτούς κατά την είσοδό τους στις πόλεις. Για άλλη μια φορά, «μια κακή ειρήνη φαίνεται καλύτερη από 20 χρόνια πολέμου». Για άλλη μια φορά, οι απλοί άνθρωποι δεν ήταν έτοιμοι να σκοτωθούν για το ποια συμμορία θα κυβερνήσει από την Καμπούλ. Για άλλη μια φορά (μετά τους 3 πολέμους με τους Βρετανούς και τον πόλεμο με τους σοβιετικούς), το Ισλάμ έγινε η «σημαία» που βρήκαν διαθέσιμη οι Αφγανοί που ήθελαν να πολεμήσουν. Για άλλη μια φορά, το Αφγανιστάν επιβεβαιώνει τον τίτλο του «νεκροταφείου των Αυτοκρατοριών». Δυστυχώς, η απουσία Αριστεράς (και τα εγκληματικά λάθη της Αριστεράς που υπήρξε κάποτε στη χώρα), εξασφαλίζει κι έναν άλλο τίτλο που έχουν χάσει οι Αφγανοί στη χώρα τους από παλιότερες δεκαετίες, «Αφγανιστάν-Ζουλουμιστάν»: «Γη των Αφγανών, γη των τυράννων».

Το Αφγανιστάν επιβεβαιώνει τον τίτλο του «νεκροταφείου των Αυτοκρατοριών». Δυστυχώς, η απουσία Αριστεράς (και τα εγκληματικά λάθη της Αριστεράς που υπήρξε κάποτε), επιβεβαιώνει κι έναν άλλο τίτλο που έχουν χάσει οι Αφγανοί στη χώρα τους από παλιότερες δεκαετίες, «Αφγανιστάν-Ζουλουμιστάν»: «Γη των Αφγανών, γη των τυράννων».

σμούς και βασανιστήρια. «Καλύτερα ένας σιωπηλός γάμος, παρά ένας αιματοκυλισμένος γάμος»: Κάπως έτσι συνόψιζε ο Άναντ Γκοπάλ, που έζησε για χρόνια «ως ντόπιος ανάμεσα στους ντόπιους» την προτίμηση που έδειχναν κάτοικοι των χωριών για τους Ταλιμπάν σε σχέση με τον αμερικανικό στρατό. Εκθέσεις του ΟΗΕ παρατηρούσαν επί χρόνια «αυξανόμενη υποστήριξη προς τους Ταλιμπάν, με τις τοπικές κοινότητες να αναφέρεται ότι αρχίζουν να τους βλέπουν ως το μικρότερο κακό». Αντίστοιχες διαπιστώσεις θα βρει κανείς

λεμής και ρημαγμένης χώρας, η αξιοπιστία των δημοσκοπικών ερευνών είναι αμφισβητούμενη. Ωστόσο, αν τις πάρουμε υπόψη, είναι αποκαλυπτικό ότι η δημοφιλία των «ένοπλων οργανώσεων αντίστασης» (με βασική τους Ταλιμπάν) έφτασε στο κορυφαίο της σημείο στα χρόνια που ο Ομπάμα αύξησε κατακόρυφα τον αριθμό των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων στο Αφγανιστάν (το διαβόητο «surge», το «κύμα»).

Η τελευταία διαθέσιμη δημοσκόπηση (2019), δείχνει μια σημαντική



Το Αφγανιστάν στη γεωπολιτική σκακιέρα

Η επόμενη μέρα του Αφγανιστάν απασχολεί ήδη τη διεθνή συζήτηση, τόσο από τη γεωπολιτική σκοπιά, όσο και από τις εξελίξεις στο εσωτερικό της πολύπαθης χώρας.

Είναι καθαρό ότι η εξέλιξη του πολέμου αποτελεί πειστικό στοιχείο για τη θέση των ΗΠΑ στην περιοχή. Το 2001 πολλοί αντιλαμβάνονταν ως βασικό αμερικανικό κίνητρο τη στρατιωτική παρουσία σε αυτό το «μαξιλάρι» μεταξύ Κεντρικής και Νότιας Ασίας, που συνορεύει με το Ιράν και το Πακιστάν και βρίσκεται «δίπλα» στην Κίνα. Η ανέγερση της θηριώδους βάσης του Μπαγκράμ, που εξελίχθηκε σε μια μικρή αυτόνομη στρατιωτική «πόλη», αποτελούσε -συμβολικά και πρακτικά- το «κέντρο» αυτής της στρατηγικής. Το κλείσιμο αυτής της βάσης και η πλήρης εκκένωση (σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις όπου οι ΗΠΑ «φεύγουν μένοντας») είναι μια εξέλιξη που δεν μπορεί να υποτιμηθεί.

«Στημένο παιχνίδι»;

Αρκετοί υποβαθμίζουν αυτή την εξέλιξη και κυρίως στέκονται στο γεγονός ότι προηγήθηκαν οι διαπραγματεύσεις στην Ντόχα για να υποβαθμίσουν τα γεγονότα του Αυγούστου. Είναι κοινό μυστικό ότι υπήρχαν διμερείς διαπραγματεύσεις, οι οποίες μάλιστα πάνε πολλά χρόνια πίσω από την πιο «επίσημη» έναρξη συνομιλιών από τον Τραμπ. Είναι επίσης γνωστό ότι εδώ και 20 χρόνια, παρά την ύπαρξη συνομιλιών, στο Αφγανιστάν διεξαγόταν... πόλεμος -και μάλιστα πολύ αιματηρός. Γενικώς, οι εμπόλεμες πλευρές διαπραγματεύονται, χωρίς αυτό να σημαίνει υποχρεωτικά μια κάποια φιλικότητα ή ταύτιση συμφερόντων: Αλλιώς οι 50ετείς συνομιλίες στο Παρίσι θα λειτουργούσαν ως απόδειξη ότι ΗΠΑ και Βιετκόγκ απλώς «τα βρήκαν» το 1973... Σε δίπλα σελίδες, γράφουμε περισσότερα για τα διαδοχικά κύματα βίας που εξαπέλυσαν Ομπάμα-Τραμπ, γνωρίζοντας ότι δεν μπορούν να νικήσουν τους Ταλιμπάν, αλλά επιδιώκοντας να καταγράψουν ένα συσχετισμό στο έδαφος που θα αποτυπωνόταν και στο περιεχόμενο στο οποίο θα κατέληγαν οι διαπραγματεύσεις. Μια ματιά στο στρατιωτικό συσχετισμό «στο έδαφος» (αλλά και στις εξελίξεις τις ίδιες τις μέρες της αμερικανικής αποχώρησης και της κατάρρευσης της εγκάθετης



κυβέρνησης) αρκεί για να πείσει ότι η Ουάσινγκτον διαπραγματεύτηκε από θέση αδυναμίας και είναι εξαιρετικά δύσκολο να «απέσπασε» μεγάλες παραχωρήσεις ως αντίτιμο της αποχώρησης.

Ασφαλώς συζητήσεις και επαφές θα συνεχίσουν να γίνονται και κανείς δεν μπορεί να ξέρει αν και ποιον τρόπο συνύπαρξης θα επιδιώξουν οι δύο πλευρές για την επόμενη μέρα. Πίσω την «φλογερή» ρητορική με την οποία κατακεραυνώνουν τους εκάστοτε αντιπάλους ή στόχους τους, οι κυβερνήσεις των μεγάλων δυνάμεων αποτελούνται από πραγματιστές, πρόθυμους να αναζητήσουν έδαφος συνεννόησης που θα διασφαλίζει τα συμφέροντά τους. Πίσω από τη ρητορική είτε των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων», είτε των «σταυροφοριών», δεν υπάρχει καμιά «ιδεολογική» εχθρότητα που απαγορεύει στις δυτικές κυβερνήσεις να κάνουν δουλειές με «σκοταδιστές». Οι Ταλιμπάν είχαν επαφές με τις ΗΠΑ και τελικά και την «ευλογία» τους και το 1996, όταν έγινε σαφές ότι αυτοί θα μπορούσαν να επιβάλουν σταθερότητα στη χώρα. Η ρήξη ήρθε στη διαδρομή. Αντίστοιχες διερευνήσεις θα γίνουν αναμφίβολα και σήμερα, είτε δημόσια είτε παρασκηνακά.

Κίνα

Προς το παρόν πάντως, προβάδισμα στις συνομιλίες ενόψει «επόμενης μέρας» δείχνει να έχει η Κίνα, αξιωματούχοι της οποίας έχουν πολύ πιο συχνόπυκνες επαφές με

τους Ταλιμπάν. Είναι κι αυτό ένα σημάδι των καιρών. Αν κάποτε οι γενειοφόροι σκληραγωγημένοι πολέμαρχοι όφειλαν να συναντηθούν με τους «κουστουμάτους» της Ουάσινγκτον, όταν ερχόταν το τέλος του πολέμου και η ώρα της σταθεροποίησής και εδραίωσής τους, σήμερα ο πιο «καυτός» προορισμός είναι μάλλον το Πεκίνο και οι συναντήσεις με τους εκεί «κουστουμάτους». Ειδικά όταν έχεις ήδη «μπει στο μάτι» των ΗΠΑ.

Περιφερειακές συμμαχίες

Ένας επιπλέον λόγος που κάνει «αστάθμητο παράγοντα» τους Ταλιμπάν στη γεωστρατηγική της περιοχής είναι οι προϋπάρχουσες διεθνείς συμμαχίες τους. Παραδοσιακά διατηρούν στενές σχέσεις με τις μυστικές υπηρεσίες του Πακιστάν. Τα τελευταία χρόνια, οι ΗΠΑ έχουν υπερ-επενδύσει στην Ινδία του ακροδεξιού Μούντι (που αντανακλάται στην προσέγγισή της με το Ισραήλ, αλλά και στην όξυνση της αντικινεζικής στάσης της) και αυτό με τη σειρά του έχει ωθήσει το Πακιστάν σε πιο «αντιδυτικές» αναζητήσεις στην εξωτερική του πολιτική.

Την εικόνα συμπληρώνει η φιλοξενία που συνάντησε η ηγεσία των Ταλιμπάν στο Κατάρ τα τελευταία χρόνια, όπως και η «ανοιχτόμυαλη» προσέγγιση της Τουρκικής κυβέρνησης απέναντι στο νέο καθεστώς στο Αφγανιστάν. Αν και πρόκειται για ρευστές «αυτοφιλίες» γεμάτες τακτικισμούς κι όχι για διαμορ-

φωμένο «άξονα», είναι γνωστό σε όσους παρακολουθούν την γεωπολιτική της περιοχής τα τελευταία χρόνια, ότι οι καλές σχέσεις με Τουρκία-Κατάρ συνήθως σημαίνουν ισχυρότερες «αναθεωρητικές» τάσεις και μεγαλύτερη εχθρότητα απέναντι σε «πυλώνες» του παλιού στάτους κβο, όπως η Σαουδική Αραβία, τα ΗΑΕ, η Αίγυπτος του Σίσι, αλλά και το Ισραήλ.

Ερωτηματικά

Η γεωπολιτική πορεία του Αφγανιστάν θα εξαρτηθεί και από τις επιλογές των Ταλιμπάν και από τη στάση που θα συναντήσουν από τις μεγάλες και περιφερειακές δυνάμεις. Εκεί υπάρχουν ακόμα πολλά άγνωστα. Το μόνο σίγουρο ότι είναι θα επιχειρήσουν να βρουν διεθνή στήριξη. Ποιες ξένες πλάτες θα βρουν οι Ταλιμπάν πιο πρόθυμες ή προτιμητέες μένει να φανεί. Υπάρχει το σενάριο μιας επιστροφής στην εποχή του βασιλιά Ζαχίρ Σαχ, ο οποίος επιδόθηκε σε ασκήσεις ισορροπίας μεταξύ των δύο πλευρών του Ψυχρού Πολέμου, κερδίζοντας υποστήριξη και από τις δύο. Αλλά κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει εναλλακτικές, που ίσως μετατρέψουν ξανά τη βασανισμένη χώρα σε πεδίο ανταγωνισμού και νέων συγκρούσεων...

Σε κάθε περίπτωση, προϋπόθεση για κάθε εκδοχή αποτελεί η σταθεροποίηση της εξουσίας των Ταλιμπάν στο εσωτερικό, που δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτόνομη από τώρα...

Οι Ταλιμπάν μετά τον πόλεμο

Υπάρχουν αρκετοί παράγοντες που κάνουν επισφαλή την εκτίμηση ότι «οι Ταλιμπάν επέστρεψαν» και ότι θα έχουμε μια επανάληψη της περιόδου 1996-2001.

Αφενός, το γεγονός ότι έχει υπάρξει η... περίοδος 1996-2001. Σε δίπλα σελίδες, περιγράφονται οι ομοιότητες που υπήρξαν στους λόγους που οι Ταλιμπάν κέρδισαν επαρκή στήριξη ή ανοχή στον πληθυσμό ώστε να προελάσουν αναίμακτα ως την Καμπούλ, και το 1996 και σήμερα. Ωστόσο, η σκληρή εμπειρία της αδιότακτης διακυβέρνησης που επέβαλαν την προηγούμενη φορά από θέσεις εξουσίας, κάνει αρκετά ασφαλή την εκτίμηση ότι αυτή τη φορά η στήριξή τους από τον πληθυσμό είναι πιο περιορισμένη και λιγότερο ενθουσιώδης -περισσότερο ως επιλογή ή ανοχή ενός «μικρότερου κακού».

Αλλαγή του προνομιακού εδάφους

Υπάρχει ένας εμφανής τρόπος που το τέλος του πολέμου μπορεί να αποδυναμώσει τους Ταλιμπάν: Αν η πάλη ενάντια στην κατοχή και η υπόσχεση για τέλος του πολέμου ήταν ο βασικός ή και μοναδικός λόγος που αναγεννήθηκαν από τις στάχτες τους, η αφαίρεση της αμερικανικής κατοχής από την εξίσωση αφαιρεί τη βάση της νομιμοποίησής τους. Ως τελευταία υπενθύμιση αυτής της αλήθειας (της δράσης του αμερικανικού ιμπεριαλισμού ως παράγοντα ενδυνάμωσης των Ταλιμπάν), ήρθε η τελευταία αμερικανική επίθεση ενάντια σε φερόμενο επίδοξο βομβιστή αυτοκτονίας, στο φόντο των επιθέσεων του «Ισλαμικού Κράτους» (πρώην ISIS) στο αεροδρόμιο της Καμπούλ. Θύμιζε την καθημερινή πραγματικότητα του Αφγανιστάν τα τελευταία 20 χρόνια, με τη διαβόητη «χειρουργικότητα» τέτοιων χτυπημάτων, καθώς κόστισε τη ζωή σε πολλούς αμάχους μεταξύ των οποίων 6 παιδιών. Οι Ταλιμπάν κατήγγειλαν την επίθεση και υπενθύμισαν ότι ο αμερικανικός στρατός δεν έχει κανένα δικαίωμα να χτυπά στόχους σε ξένο έδαφος: «αν υπήρχε απειλή, όφειλαν να μας ενημερώσουν για να τη χειριστούμε καλύτερα εμείς».

Αλλά το τέλος του πολέμου μπορεί να καταλήξει πρόβλημα για τους Ταλιμπάν και με άλλους τρόπους. Το αγριάνθρωπο τοπίο του διαρκούς πολέμου αποτελούσε το έδαφος για να «κανονικοποιηθεί» η παροικισμένη σκληρότητά τους. Ο ακρωτηριασμός ως τιμωρία για την κλοπή μπορεί να γίνει ανεκτός («σκληροί

αλλά δίκαιοι») σε χωριά που υπέφεραν από ληηλασίες πολέμαρχων. Δεν ισχύει το ίδιο αν συνεχίσει να εφαρμόζεται σε έναν πεινασμένο, άμαχο πληθυσμό. Σε συνθήκες καθημερινών απαγωγών και βιασμών γυναικών και παιδιών, ο ακραίος καταπιεστικός πουριτανισμός που συνοδεύει το «κλείσιμο στο σπίτι» με την υπόσχεση «προστασίας από αυτούς που τις αρπάζουν και τις ατιμάζουν» μπορεί και να γίνει δεκτός ως λύση. Πέρα από την έμφυλη διάσταση, συνολικά το δόγμα που βάζει την «ασφάλεια» πάνω από την «ελευθερία», γίνεται πιο εύπεμπτο στο χάος του πολέμου. Αλλά φανερώνει τον αντιδραστικό του χαρακτήρα όταν γίνεται πλέον εμφανές τι σημαίνει η διαρκής επιβολή του στον πληθυσμό.

Με ποια κατεύθυνση;

Αυτοί οι παράγοντες αφήνουν ανοιχτά δύο ενδεχόμενα στην πορεία των Ταλιμπάν ως καθεστώ. Το πρώτο είναι να τους πάρουν υπόψη και να επιχειρήσουν να «κερδίσουν καρδιές και μυαλά», αποφεύγοντας μια επανάληψη της αγριότητας της προηγούμενης θητείας τους. Κάποιες αναγγελίες δείχνουν προς αυτή την κατεύθυνση (πχ από την πλήρη απαγόρευση κάθε εκπαίδευσης των γυναικών στη γραμμή πρόσβασης μέχρι και την τριτοβάθμια, αλλά με μοντέλο «αρρένων και θηλέων», πρακτική που ήδη ίσχυε στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας). Το δεύτερο ενδεχόμενο είναι να επιχειρήσουν να επιβάλουν ένα σκληρό καθεστώς, αλλά να συναντήσουν ισχυρές κοινωνικές αντιδράσεις.

Υπάρχει πάντοτε η περίπτωση σκλήρυνσης στη διαδρομή. Αρκετά συχνά, οι ηγεσίες ακραία συντηρητικών ρευμάτων του πολιτικού Ισλάμ, όταν πλέον βρεθούν σε θέσεις εξουσίας, πλειοδοτούν στην επιβολή σκληρού και άμεμπτου πουριτανισμού στην κοινωνία από κάτω, όσο περισσότερο εκτίθενται οι ίδιοι από πάνω ως ανακόλουθοι σε αυτά που υποτίθεται ότι προσβέβουν. Παραδοσιακά τα κλαμπ της Βηρυττού (και πλέον των νησιών του Αιγαίου...) «αναστενάζουν» από τις «διασκεδάσεις» των «θεοσεβόμενων» εμίρηδων της Αραβικής Χερσονήσου, οι οποίοι έπειτα απαιτούν τιμωρία της μοιχείας με λιθοβολισμό. Τα μεγαλύτερα πλυντήρια χρήματος διεθνώς έχουν ως πελάτες τους ίδιους «θεοσεβόμενους» εμίρηδες που έπειτα επιβάλουν τιμωρία της κλοπής με ακρωτηριασμό. Όσο περισσότερες δουλειές κλείνει κανείς με τις κυβερνήσεις των «άπιστων», τόσο πιο

αυστηρή εκδοχή της «πίστης» προσβέβει στο εσωτερικό της χώρας.

Στο βαθμό που οι Ταλιμπάν θα αποδεικνύονται ανίκανοι κι απρόθυμοι να ικανοποιήσουν τον πληθυσμό (με την οικονομία να είναι το πιο ακανθώδες πρόβλημα, αλλά και ζητήματα όπως οι δεσμοί τους με ξένες δυνάμεις ή φαινόμενα πολυτέλειας στις γραμμές τους να «θολώνουν» την εικόνα που φιλοτεχνούσαν ως «μαχητές» στην ύπαιθρο), μπορεί να καταφύγουν εκ νέου σε μια πολύ σκληρή ερμηνεία της «Σαρία». Αυτό όμως μπορεί να τους δημιουργήσει περισσότερα προβλήματα από όσα θα επιχειρεί να λύσει.

Αμνηστία και ανταγωνισμοί

Ένα άλλο ζήτημα που θα κρίνει τις εξελίξεις είναι η υπόσχεση για αμνηστία. Αν οι Ταλιμπάν έχουν μελετήσει τη διαδικασία που αναγέννησε τους ίδιους (η άρνηση αμνηστίας, βλ. δίπλα σελίδες), μπορεί και να τηρήσουν -για λόγους ρεαλισμού- την σχετική υπόσχεση. Αλλά κανείς δεν μπορεί να είναι βέβαιος: οι φόβοι των δεκάδων χιλιάδων που έφευγαν από τη χώρα τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου από το αεροδρόμιο της Καμπούλ, υπό το φόβο της εκτέλεσης ως «συνεργάτες» δεν είναι καθόλου υπερβολικοί κι αβάσιμοι σε μια χώρα που έχει ζήσει 40 χρόνια διαρκούς πολέμου κι αντεκδικήσεων. Κατά την προέλασή τους προς την Καμπούλ, οι μαχητές των Ταλιμπάν διέπραξαν αρκετά εγκλήματα αντεκδίκησης, ακόμα και εις βάρος στρατιωτών που είχαν παραδοθεί. Αν οι Ταλιμπάν επιλέξουν το ρεβανσισμό, μπορεί να γεννήσουν μια νέα ένοπλη αντιπολίτευση.

Ένα άλλο μεγάλο ερώτημα αφορά την ενότητα στις γραμμές τους και τις ανταγωνιστικές δυνάμεις. Όσον αφορά τις δεύτερες, το παρακλάδι του Ισλαμικού Κράτους στο Αφγανιστάν (από χρόνια σε πολεμική σχέση μαζί τους), με τις πολύνεκρες βομβιστικές επιθέσεις στο αεροδρόμιο της Καμπούλ έστειλε ένα πρώτο μήνυμα, ότι θα συνεχίσει να δρα ως δύναμη αποσταθεροποίησης ή και «φονταμενταλιστικής πλειοδοσίας» (όπου σήμερα στόχος είναι οι Αμερικάνοι και αύριο μπορεί να είναι οι -κυρίως σίτες- Χαζάροι). Όσον αφορά τις πρώτες, είναι γνωστό ότι οι Ταλιμπάν λειτούργησαν ως «ομπρέλα» στα χρόνια της αντίστασης στην κατοχή, αλλά άγνωστο σε ποιο βαθμό «απορρόφησαν» αποτελεσματικά διάφορες ομάδες και ομογενοποιήθηκαν. Στο παρελθόν, η πάλη ενάντια στη σοβιετική εισβολή ενοποίησε τους μουτζαχεντίν, οι οποίοι άφηναν τις

μεταξύ τους διαφορές «για αργότερα». Τη στιγμή της απόσυρσης των σοβιετικών, αυτές εκδηλώθηκαν αιματηρά. Μένει να φανεί αν παρόμοιες εντάσεις είχαν αφεθεί «για μετά την αμερικανική αποχώρηση».

Προδρομικές αντιπολιτεύσεις

Κατά τις πρώτες μέρες μετά την πτώση της Καμπούλ, εμφανίστηκαν δύο ειδών προδρομικές αντιπολιτεύσεις.

Η πρώτη αφορά τις ένοπλες δυνάμεις του Άχμαντ Μασούντ (γιου ενός από τους πιο διάσημους πολέμαρχους την εποχή της σοβιετικής εισβολής αλλά και στους εμφυλίους της δεκαετίας του '90). Ο Μασούντ έχει οχυρωθεί στην κοιλάδα του Πανσίρ, δηλώνει πρόθυμος για κυβέρνηση «εθνικής ενότητας», αλλά δεν συζητά «παράδοση στους Ταλιμπάν». Καλεί συστηματικά τη Δύση να υποστηρίξει τις δυνάμεις του και προς το παρόν έχει βρει ανταπόκριση από τον... Μπερνάρ Λεβί, τον «φιλόσοφο» (;) των ανθρωπιστικών επεμβάσεων, ο οποίος έχει πάρει πολύ προσωπικά τη διαφήμιση του καλού πολέμαρχου και την προσπάθεια να κάνει δημοφιλές το hashtag «Σώστε το Πανσίρ». Η απειλή του Μασούντ στην εξουσία των Ταλιμπάν δείχνει αμελητέα, αλλά ας συγκρατήσουμε την εξέλιξη γιατί δεν αποκλείεται μια αναβίωση της παλιάς «Βόρειας Συμμαχίας»: και για λόγους εσωτερικών αντιπαραθέσεων, ειδικά αν υπάρξει «ρεβανσισμός» από τους Ταλιμπάν, αλλά και ως μορφής δυτικής «πίεσης» στους Ταλιμπάν.

Η δεύτερη αφορά πολύ πιο υγιείς αντιδράσεις απλών πολιτών. Από κάποιες λίγες γυναίκες που κινητοποιήθηκαν «προκαταβολικά» ενάντια σε κάθε προσπάθεια επιθέσεων στα δικαιώματά τους, παρά το φόβο που επικρατεί σε πολλά σπίτια απέναντι στις ένοπλες περιπολίες των Ταλιμπάν μαχητών. Από μερικές εκατοντάδες νεολαίους που σε αρκετές πόλεις επέλεξαν την επέτειο της ανεξαρτησίας από τους Βρετανούς για να διαδηλώσουν με την αφγανική σημαία, ως αντίπαλο δέος στην σημαία του εμιράτου την οποία σκοπεύουν να εγκαθιδρύσουν οι Ταλιμπάν. Το επόμενο διάστημα και η προθυμία και η δυνατότητα των Αφγανων αγωνιστών-στριών να παλέψουν ενάντια στο νέο καθεστώς θα είναι κρίσιμη. Όπως θα έπρεπε να είναι ήδη γνωστό, αλλά επιβεβαιώθηκε ακόμα πιο δραματικά από την περασμένη 20ετία, η απελευθέρωσή τους είναι έργο των ίδιων...



Απέναντι στη νεοφιλελεύθερη πανδημία στην εκπαίδευση

Πανεκπαιδευτικό μέτωπο για Δημόσια Παιδεία

Του Νίκου Αναστασιάδη

Τα αποτελέσματα των πανελλαδικών εξετάσεων προκάλεσαν σοκ και μετά τις φωτιές αποκάλυψαν που οδηγεί η πολιτική της ΝΔ στην παιδεία.

Τα νούμερα είναι γνωστά! Πάνω από 40000 παιδιά έμειναν έξω από το πανεπιστήμιο, σε ένα ποσοστό 38,88% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό αποτυχίας το 2020 ήταν 22,77% σύμφωνα με ανάλυση της ΟΙΕΛΕ. Περίπου 16.000 θέσεις εισακτέων, έμειναν κενές, κάτι που σημαίνει ότι δεκάδες τμήματα έχουν από ελάχιστους μέχρι καθόλου εισακτέους. Εμβληματική είναι η περίπτωση των τμημάτων «Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Ξάνθης» και «Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Δράμας» που έμειναν χωρίς επιτυχόντες εισακτέους. Βέβαια όλα τα παραπάνω δεν προέκυψαν τυχαία. Η «Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής» (ΕΒΕ) τόσο για το τμήμα όσο και για τα ειδικά μαθήματα, είναι η αιτία που οδήγησε στην μεγάλη άνοδο των βάσεων και στον αποκλεισμό ακόμα και αριστούχων υποψηφίων από την σχολή της επιλογής τους. Η ΝΔ δε δίστασε να την εφαρμόσει παρά την αποδιάρθρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τα μορφωτικά κενά που προκάλεσαν οι 6 μήνες τηλεκπαίδευσης.

Ο... εγκλωβισμός στα πανεπιστήμια και η ανεργία

Η κυβερνητική επιχειρηματολογία περί «εγκλωβισμού» των παιδιών στο πανεπιστήμιο, ξεκινά από την καλλιέργεια της αντίληψης ότι οι ανώτατες σπουδές ευθύνονται για την ανεργία στην Ελλάδα γιατί οι θέσεις που έχει ανάγκη η οικονομία δεν καλύπτονται λόγω του ακαδημαϊκού προσανατολισμού των αποφοίτων. Υπάρχει δηλαδή δυσαρμονία ανάμεσα στις ειδικότητες που ζητούν οι επιχειρήσεις και το είδος των πτυχίων που δίνουν τα πανεπιστήμια. Οπότε, σύμφωνα με το κυβερνητικό αφήγημα, είναι αναγκαία μια μεταρρύθμιση που θα οδηγήσει τα παιδιά σε σπουδές εκτός ΑΕΙ, δηλαδή σε ΙΕΚ ή στα νέα ΤΕΙ που προβλέπει το Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής (τμήματα Εφαρμοσμένων Επιστημών μέσα στα πανεπιστήμια). Βέβαια η ανεργία δεν έχει να κάνει με την ύπαρξη και το είδος



των πτυχίων αλλά κατ' αρχήν με το αν δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας. Και δυστυχώς η πραγματικότητα είναι ότι, παρά τις τεράστιες ανάγκες στην παιδεία, την υγεία, την πρόνοια, την δασοπροστασία, την ενέργεια, την ύδρευση και γενικότερα τους τομείς που είναι απαραίτητοι για τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων, οι οποίοι διορισμοί γίνονται με το σταγονόμετρο. Αλλά και στον ιδιωτικό τομέα, οι συνθήκες εργασίας και το επίπεδο των μισθών οδηγούν τους νέους να προτιμούν το εξωτερικό από την επιλογή μιας ζοφερής εργασιακής πραγματικότητας.

Δεν είναι λοιπόν η αντιμετώπιση της ανεργίας το ζητούμενο για την κυβέρνηση. Είναι η απόσυρση του κράτους από την υποχρέωση χρηματοδότησης της παιδείας και η μεταφορά του κόστους στις πλάτες των λαϊκών οικογενειών. Η εξίσωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχίων των κολλεγίων και των πανεπιστημίων δείχνει την προσπάθεια για σπρώξιμο της νεολαίας στον ιδιωτικό τομέα της εκπαίδευσης. Αλλά και η κατεύθυνση να μειωθούν οι φοιτητές και φοιτήτριες που σπουδάζουν στα πανεπιστήμια και να στραφούν σε μη πανεπιστημιακές σπουδές δείχνει την αντίληψη της κυβέρνησης για το ότι η μόρφωση δεν είναι δικαίωμα, εκτός και έχεις να πληρώσεις γι' αυτήν! Δεκάδες πανεπιστημιακά τμήματα που έχουν μείνει με ελάχιστους ή και καθόλου πρωτοετείς, κινδυνεύουν με κλείσιμο το επόμενο

διάστημα. Η εφαρμογή της τράπεζας θεμάτων και ο περιορισμός του αριθμού πανεπιστημιακών τμημάτων που μπορεί ο κάθε υποψήφιος να δηλώσει στο μηχανογραφικό θα μειώσει ακόμα περισσότερο τον αριθμό των εισακτέων στα πανεπιστήμια. Η δημιουργία ενός μικρού σε μέγεθος, συνδεδεμένου με την αγορά πανεπιστημίου που θα χρηματοδοτείται από αυτή και ταυτόχρονα θα έχει πελάτες ξένους φοιτητές που θα πληρώνουν διδάκτρα είναι στις άμεσες στοχεύσεις της κυβέρνησης. Μια τέτοια εξέλιξη θα κάνει τις πανεπιστημιακές σπουδές άπιαστο όνειρο για τη μεγάλη πλειοψηφία των παιδιών της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων ενώ ταυτόχρονα θα τα στέλνει μαζικά πελάτες στα φροντιστήρια. Για την ελίτ θα υπάρχουν βέβαια πάντα τα «Yale», όπως μας υπενθύμισε ο πρωθυπουργός.

Προς ένα όλο και ταξικότερο σχολείο....

Η παραπάνω κατεύθυνση για απαλλαγή του κράτους από την υποχρέωση χρηματοδότησης της παιδείας και η μεταφορά του κόστους στην λαϊκή οικογένεια δεν αφορά μόνο το πανεπιστήμιο. Η εφαρμογή της τράπεζας θεμάτων, η αυτονομία και αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας και η αναζήτηση πόρων για τη λειτουργία της, η δημιουργία ενός εξετασιοκεντρικού σχολείου, τα 27άρια τμήματα, η συζήτηση για αύξηση του ωραρίου των εκπαιδευτικών

(έκθεση Πισσαρίδη), οι συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων, η προσπάθεια για συρρίκνωση του εκπαιδευτικού προσωπικού, οι διορισμοί πολύ πίσω από τις ανάγκες είναι όλα τμήματα του παραπάνω σχεδίου. Είναι τέτοια η αποφασιστικότητα της υπουργού παιδείας με την ολόψυχη στήριξη του πρωθυπουργού, που προσπαθεί, να κάνει την υγειονομική κρίση ευκαιρία για το πέραςμα της πολιτικής της. Δεν είναι τυχαίο ότι ψήφισε και προσπάθησε να εφαρμόσει το σύνολο της πολιτικής της ΝΔ, ενώ ταυτόχρονα προσπάθησε να αποφύγει κάθε επιπλέον δαπάνη που απαιτούσε η πανδημία λειτουργώντας τα σχολεία με τηλεκπαίδευση για το μεγαλύτερο μέρος της σχολικής χρονιάς.

Να σταματήσουμε τη νεοφιλελεύθερη επίθεση

Η κυβέρνηση γνωρίζει ότι η πολιτική της θα συναντήσει αντιδράσεις. Γι' αυτό πέρα από την συστηματική εξαγορά των ΜΜΕ η καταστολή είναι διαρκώς στο προσκήνιο. Η πανεπιστημιακή αστυνομία και η υπονόμηση του φοιτητικού συνδικαλισμού, ο νόμος για απαγόρευση των διαδηλώσεων, οι προσλήψεις αστυνομικών και η ενίσχυση των μέσων καταστολής, το νομοσχέδιο Χατζηδάκη για την απαγόρευση των απεργιών και την αδρανοποίηση των συνδικάτων, η πειθαρχηση των εκπαιδευτικών μέσω της αξιολόγησής τους και η προσπάθεια να χρησιμοποιηθούν ως κατασταλτικός μηχανισμός ενάντια στις μαθητικές κινητοποιήσεις με την αξιοποίηση της τηλεκπαίδευσης δείχνουν από τη μια την αποφασιστικότητα της και από την άλλη το φόβο της απέναντι στο εργατικό και λαϊκό κίνημα. Στο χέρι μας είναι να κάνουμε τους φόβους τους πραγματικότητα.

Όλο το προηγούμενο διάστημα οι κινητοποιήσεις στην εκπαίδευση ήταν φωτεινά παραδείγματα αγωνιστικότητας. Οι απεργίες των εκπαιδευτικών, οι διαδηλώσεις των φοιτητών ήταν πολύ σημαντικές για τη διαμόρφωση ενός αντικυβερνητικού κινήματος. Σ' αυτή την κατεύθυνση χρειάζεται να συνεχίσουμε. Με μαζικό, ενωτικό τρόπο, μέσα σε κάθε σχολείο και πανεπιστήμιο να σφυρηλατήσουμε ένα πανεκπαιδευτικό μέτωπο αντίστασης στα μέτρα της κυβέρνησης και υπεράσπισης της δημόσιας δωρεάν παιδείας για όλες και όλους.